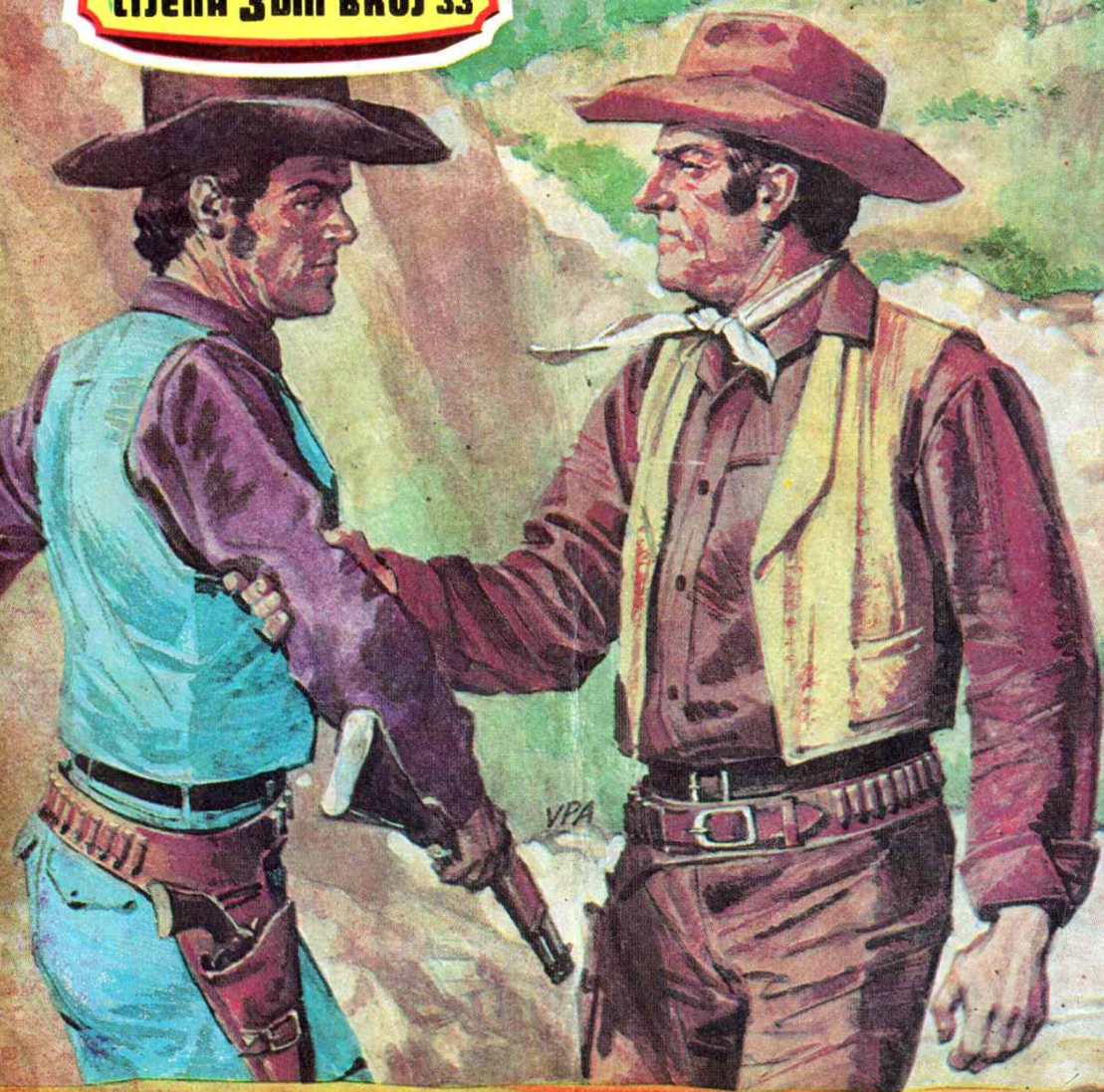

NOVA SERIJA

LASO

CIJENA 3 DIN BROJ 33

Pomahnitali rančer

ROCK BEAKSON

POMAHNITAI RANČER

»Laso« Nova serija 1974.

Urednik: Ladislav Grakalić

Prevela: Mladenā Dojnić

»Laso« — Izdavač: OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — V. d. glavnog i odgovornog urednika Borivoj Jurković — Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1973.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973 od 26. XI 1973.

I onda, posljednji hitac.

Zavlada grobna tišina. Tek nakon nekoliko časaka prekinuo ju je duboki, mučni uzdah jednog čovjeka.

To kao da je bio znak i za prirodu.

Negdje, prilično blizu, javila se ševa; kratko, kao da se boji da će njen pjev izazvati ponovnu pucnjavu. Oglasila se i druga, a nakon toga sve je pošlo uobičajenim tijekom.

Čovjek je gurnuo revolver među ukočene prste lijeve ruke, otvorio bubanj i izbacio prazne čahure, pa brzim pokretima desnice izvukao iz pojasa šest metaka; pet je ugurao u otvore bubnja, šestog vratio za pojas. Uz malo sreće revolver mu neće tako skoro zatrebati, a uvijek je sigurnije kad igla leži nad praznom komoricom.

Tek je tada pogledao dolje.

Stajao je na malom sprudu uz obalu presušenog potoka. Vjetar se poigravao pijeskom i oblikovao ga u male, pomične vrtloge koji su brzo nestajali u obližnjoj travi. Prve kapi krvi pale su na ruku ispod lakta, potekle preko nadlanice i prstiju i kapnule u pijesak. Desna je ruka brzo preuzela napunjeni revolver, da se ne bi zaprljao.

Dolje je pijesak žedno pio gustu crvenu tekućinu a oko malene mrlje već su se sakupili mravi i uzbuđeno

mahali ticalima. Muškarac bijesno podigne čizmu, ali je odmah povuče da krv ne bi pala na finu kožu. Čizme su bile prvorazredne; najbolja koža, najbolji majstor, udobne ali uske, peta dovoljno visoka za stremen ali ne previsoka za hodanje. Ono u čemu je hodao, na čemu je jahao i čime se borio bilo je najbolje kakvoće. A to je već prilično govorilo o čovjekovu značaju. Za ostalo nije suviše mario.

S mukom je odvojio pogled od pomahnitalih mrava i pogledao u smjeru u kome je maločas ispaljivao metke svom brzinom i točnošću stečenima dugim godinama vježbe.

Na dvije konjske dužine ležao je Ludi Charlie. Jahao je na čelu potjere i u času kada je iskočio pred njih lice mu se iskrivilo od očajničkog straha pomiješanog s ushićenjem lovca koji je ugledao plijen. Prvi od serije metaka koji su bili ispaljeni u ovoj borbi pogodio ga je u usta; bio je mrtav kad je užasnuta životinja odskočila u stranu i on se teško stropoštao na travu. Pete i Marvin, dva Hartova kauboja, ležala su malo dalje. Visoka trava i rasvale zlatice bile bi sakrile njihova tijela da nisu umirali nešto duže pa su im tijela bila groteskno iskrivljena. Četvrti, nepoznati muškarac, pokušao je otpuzati iza jednog panja u času kada ga je zahvatio drugi me-

tak, pa su mu se sada vidjele samo noge u gotovo novim čizmama.

Olivero, zvan »Pet asova«, ležao je najdalje. Osrednji kartaš i osrednji revolveraš... osrednji u svemu osim bezgraničnoj pohlepnosti. Vodio je potjeru jašući iza svih ostalih ali to ga ipak nije spasilo. Krv je već natopila kožni prsluk ispod krakova velike srebrne zvijezde.

Matt Langella polako priđe i sagne se, pazeci da ne izgubi ravnotežu, pa iščupa zvijezdu zajedno s komadićem kože. Tromim pokretima zabio ju je u ovratnik kaputa; zvijezda je bila njegova. Okrenuo se. Kobila ga je slijedila poput psa i to je bila sreća. Uhvatio se za grivu u posljednjem času. Da je pao, teško da bi se ponovno mogao osoviti na noge.

Poveo je životinju do panja.

Drugi bi konj uzmaknuo pred mirisom krvi ali Langellina je kobila imala srce planinskog lava. Viseći o grivi, najprije se uspeo na panj a odatle u sedlo. Tek se sada usudio pregledati ranu.

Metak koji ga je pogodio u gornji dio grudi ispalio je Olivero trenutak prije no što je umro. Langella je časak razmišljao što da radi s tom ranom. Bila je na tako nezgodnom mjestu da će, vjerojatno, iskrvariti prije no što je uspije povezati. Jedina razumna stvar bila je da što prije pronađe pomoć. Liječnika, po mogućnosti. Doktora Jordana u Canon Cityju, u gradu odakle je odjahao prije nekoliko sati i odakle su za njim poslali potjeru. Izvukao je iz bisaga čistu platnenu košulju, zavio je u tvrdi smotak i gurnuo pod pazuhu, pritiskujući je rukom na ranu da bi zaustavio krv. To je bilo sve što je mogao učiniti, osim da što prije stigne u grad.

Pucnuo je jezikom i kobila je poslušno krenula. Nakon nekoliko metara pritiskom listova potjerao ju je u lagani galop.

Matt Langella je te godine navršio tridesetu. Bio je vitak i dobro razvijen. U društvu je najčešće šutio, pa je svijetu otkrivao samo usko, tvrdo lice zategnute kože i oštih crta oko očiju i usana, lice koje je malo govorilo o njegovu raspoloženju i namjerama. Matt nije znao ubraja li se u zgodne ili ružne. Muškarcima nije bio simpatičan, jer su osjećali da u Canon Cityju nije bilo nijedne žene koja ga se bar jednom nije sjetila u svojim intimnim maštanjima.

Koliko im je god bio potreban, nisu ga voljeli; vlast nikada nije bila po čudi ljudima koji su navikli na slobodu i samostalnost. A Langella nije volio pogađanje. Od časa kada je prije četiri godine imenovan šerifom u Canon Cityju, nametnuo je samome sebi dužnosti koje je uvijek ispunjavao i uzeo si prava koja nikad nije propustio ostvariti.

Zašto razmišljam o tome?, pomisli bivši šerif. Obim se rukama držao za grivu životinje. Kobila je grabila naprijed dugim, ujednačenim korakom. Put je bio ravan, no Langella se ipak jedva držao u sedlu. Nije mu to bila prva rana, zacijelo ni najteža, no pomisao na smrt ipak se uvlačila u njegov grozničavi mozak; govori se da se ljudi na samrti prisjećaju prošlog života.

Tamno lice poprimilo je pepeljastu boju, a oštre crte oko usana još su se više zategle. Sjetio se mrtvaca koje je ostavio iza sebe i pomislio na žive koji su za to bili

krivi. Nije bilo vremena za umiranjje.

Kada je ugledao prve kuće, nije bio sasvim načistu da li ih slabo vidi zbog sumraka ili groznice. I košulja i kaput bili su već sasvim natopljeni krvlju. Skrenuo je životinju i pojahao sakriven grmljem koje je raslo uz potok. Kada ga je prešao, našao se u dvorištu kuće doktora Jordana.

Nije se usudio sjahati... Razmišljao je kako da dozove ukućane kada su se otvorila stražnja vrata i na njima se pojavilo okruglo, bijelo lice liječnikove supruge.

— Tko je? Vi ste, Matt? Sjašite i uđite.

Umjesto odgovora pijano se zanjihao u sedlu. Žena je brzo koraknula naprijed. Mrak se spuštao ali ona je vidjela dovoljno da bi bez riječi nestala u kući i začas se vratila. Iza nje je trčao Stephen Jordan, mršav kao kostur, u papučama i kućnom haljetku ispod kojeg su se nazirale naramenice.

— Doktore, ja...

— Šutite, Matt — zapovijedi liječnik. — Dajte mi ruke, da vas skinemo s konja.

Langella ispusti jabuku i, prebrzo da bi to mogli spriječiti, srušio se pod kobilu. Liječnik je opsovao gore no što je njegova žena ikada od njega čula.

— To je dijagnoza?

— Nisi u krivu — promrmljao je. — Hajde, podignimo i nekako unesimo u kuću tog divljeg mladog mustanga.

Kada je Langella otvorio oči, svjetlo je poigravalo na pocrnjelim drvenim gredama stropa. Osjećao je da leži na tvrdom i rav-

nom, a gornji dio tijela blo je stegnut kao da je zavezan.

— Mirno! — rekao je glas doktora Jordana. — Onesvijestili ste se, na moju sreću. Ležite i ne brinite, ovdje ste na sigurnom.

— Prokletstvo, zašto sam zavezan?!

— Povezani ste, čovječe, a ne svezani. Ležite u mojoj kući, na mom stolu i još ste bezobrazni.

— Pomozite mi da sjednem, doktore.

Kasnije je, zavaljen u veliki naslonjač, progutao izvanrednu večeru gospođe Jordan.

— Nikada mi niste bili suviše simpatični, Matt — progovorio je najzad. — Suviše ste kruti. Mi, liječnici neprekidno imamo posla s ljudskom slabostima pa ih blaže sudimo. Uvijek ste išli ravno naprijed, a ja sam često morao previjati posljedice vaše nepomirljivosti.

— Niste jedini koji me ne voli. — Ja podnosim grad a grad podnosi mene. To mi je dovoljno, ne želim da me itko ljubi.

— I to će vam jednom zatrebati — primijeti Marta Jordan, ušavši u sobu. Donijela je okrugli pladanj s lijepim bijelim šalicama od tankog porculana i velikim vrčem, iz kojeg se širio miris jake kave. — Svako me dođe trenutak kada više ne može biti sam.

— Ja ga neću doživjeti. — Glas Matta Langelle bio je ravnodušan, nije se šalio niti je pretjerivao. — Gospođo, vaše kuhanje mora raznježiti i najtvrdog muškarca.

— To je samo jedna od njenih vrlina — nasmijao se liječnik. — Trebali ste je vidjeti kako previja vašu ranu.

— Onesvijestio sam se poput žene — nasmiješio se Langella. — Gdje me je pogodilo?

— Rana sama po sebi nije opasna. Metak je zaparao grudni mišić, odmah ispod pazuha. Sve su kosti čitave ali ste izgubili vrlo mnogo krvi. Matt, sada bih želio znati što se dogodilo s onim koji je vas ranio. Jesam li i njemu potreban?

— Olivero »Pet asova«. Njemu više nitko ne može pomoći. — Langella je dugo šutio i razmišljao, onda nastavi: — Vas dvoje ste pošten i pametni ljudi. Možda vas se ne tiču moje brige, ali rado bih vam ispričao što se dogodilo, ako me želite slušati.

— Oko podne sam čuo da ste odlučili napustiti grad. Načelnik Ludlow priča o svakome tko ga je htio slušati da je postavio Olivera za privremenog šerifa dok se ne dogovorimo o novom čovjeku.

— Ludlow? Hart a ne Ludlow. To je njegovo maslo.

— Znao sam da nešto nije u redu — kimne liječnik. — Načelnik je budalast ali ne toliko da bi vlast dao u ruke jeftinom revolverašu. Ludlow je cijelog dana bio okružen Hartovim ljudima. Što se, zapravo, dogodilo?

— Jučer poslije podne došao je k meni tesar O'Brien i ispričao da je Horace Hart naručio lijes. Od najboljeg drva i u najkraćem roku. Očekivao sam da će mi se Hart javiti, ali badava. Navečer sam ga pronašao u »Zlatnoj muhi«. Bio je polupijan i osorniji nego obično. Natjerao sam ga da prekine kartanje i objasni za koga mu je lijes potreban. Najprije je dugo šutio a onda me je izveo pred krčmu i objasnio

da se Johny ubio dok je čistio revolver.

— Tko? Johny? Johny Hart?

— Da. A njegov otac tog istog dana pije i karta u salunu. Vidjelo se, doduše, da je potresen.

— Možda se htio tako utješiti, Matt. Zna li što znači izgubiti jedinog sina? I to za čovjeka koji je stvorio maleno kraljevstvo i sada ga nema kome ostaviti?

— Pokušavam zamisliti — kimnuo je šerif. — Međutim, ja nisam toliko tankočudne prirode. Najavio sam da ću danas ujutro zajedno s vama doći na ranč da bismo pregledali leš. — Pobjesnio je.

— Rekao je da nikakav prokleti šerif niti prokleti liječnik neće njuškati na njegovom ranču? — nasmiješio se Jordan.

— Gore od toga... šutio je. To me je zavelo. Dok sam obilazio krčme, Hart, Olivero, Pete i Marvin uvukli su se u moj ured i sačekali me u mraku. — Langella se nasmiješio. — Nisu mi dali prilike za herojska djela. Hart mi je skinuo zviždu i rekao da će odsad Olivero biti šerif.

— Zar je Horace poludio?

— Ni onda, a ni sada mi nije jasno što je posrijedi. Ponudio mi je pet stolina da zauvijek odem iz grada. Nisam uzeo novac, a on to nije ni očekivao. Šutke sam počeo spremati stvari. Nisu se protivili kada sam pokupio oružje i otišao po konja. Nekoliko je ranoranilaca vidjelo kako sam odjahao iz grada. To su i htjeli.

— Ipak, vi ste ovdje!

— Znao sam da mi ne vjeruje i da me mora ubiti. Poslao je za mnom onu trojicu, ludog Charlja i još je-

dnoga koga ne poznajem. Odveo sam ih na teren koji mi odgovara i — Langella je ispod oka pogledao domaćicu — bilo je pucnjave...

— Mrtvi? — upitala je tiho. — Svi?

— Pobio sam ih. — Nije se ni pokušao opravdati.

Liječnik skoči.

— Petorica! — Lice mu je bilo izobličeno. — Prokleta budala, taj Horace. Zar nije znao s kim ima posla? Što je očekivao?

Langella se sumorno nasmiješi.

— Hvala vam što me poštujete prigovora. Ali, ipak sam ja taj koji je pucao. Hvala i vama na milosrdnoj šutnji, gospodo. — Pokušao se uspraviti. — Vraćam se u grad, moram preuzeti zakon natrag u svoje ruke. Ili ću još noćas uspostaviti red i nametnuti se Hartu, ili je sa mnom gotovo. Kad ih pronađu, proglasit će me ubojicom i bjeguncem, Hart će raspisati nagradu za moju kožu i... vi već znate kako to svršava.

Jordan protrlja usku bradu.

— Čovječe, to je nemoguće. Pitanje je možete li uopće hodati. Ako i uspijete, bit ćete slabi kao slamka na vjetru.

— Nitko ne smije znati da sam ranjen, Jordane. I još nešto. Posudite mi košulju i nekakav kaput ili prsluk da ne vide krv.

— Rado, Matt, ali...

— Ako ne iskoristim trenutak iznenađenja, sa mnom je svršeno.

— On je u pravu, Stephene — tiho će žena. — Mi vam ne možemo pomoći, šerife, ali ako se ikada nađete u teškoj situaciji, znajte da u ovoj kući imate prijatelje koji vas neće izdati. Stephen je rekao da mu niste simpatični... to nije istina. Vi

ste čovjek koga u ovom gradu najviše cijeni.

— Poštovanje je uzajamno — rekao je Langella ozbiljno. — Ono se odnosi i na vas, gospodo. — Šakama je stegao rukohvate naslonjača i počeo se polagano dizati. Pokretom glave otklonio je svaku pomoć. Liječnik mu je pružio pojas s revolverom.

— Bit će bolje kada se malo razgibam — reče Matt. — Iskoristit ću vašu dobrotu i zamoliti vas da za noćas zadržite mog konja.

— Matt!

— Da?

— Vi ste voljeli Johnyja...

— Bio mi je jedini prijatelj ovdje.

— Ne dopustite da to utječe na vaše postupke.

— Sigurno je da će utjecati.

Svježiji noćni zrak razbistrio mu je misli. Prošla ga je vrtoglavica a koraci su mu postali sigurniji i duži. Prozori kuća kraj kojih je prolazio bili su osvijetljeni, a zalajao je i poneki pas. Iz daljine su dopirali glasovi koji su sa svakim korakom postajali jači. Večeras su saluni radili punom snagom. Mora da su kauboji slavili bezvlađe. Nema šerifa, pa je sve dopušteno, kad se napiju, bit će razbijanja i pucnjave.

Pobrinut će se da do toga ne dođe.

Kada je došao u blizinu prvog lokala, Langella prijeđe cestu i produži drugom, mračnom stranom ulice. Prošao je tako kraj još dva lokala, pred osvijetljenim prozorima kojih su se pomicala sjenke ljudi, i krenuo prema »Zlatnoj muhi«.

Ušao je u prepunu, zadimljenu, bučnu prostoriju. Ovdje nije bilo čovjeka koji ga nije poznavao. Neki

ga nisu opazili neki su mu kimnuli dok se gurao prema baru, da bi tek kasnije shvatili da Langella ne bi smio biti ovdje. Šerif se oslonio laktovima na tezgu i rekao zapanjenom barmenu:

— Moj viski, Joe!

Iza njegovih leđa žamor iznenada utihnu. Uskoro se moglo čuti samo struganje čizama i prigušeni šapat. Langella se polako okrenuo i upitao:

— Nešto se dogodilo, ljudi?

Njegovo je pitanje ostalo bez odgovora. Nasmijao se, ispio, platio i izašao. Nije bilo nikoga i on se neopažen zavukao u prolaz između saluna i susjedne dašćare. Iznutra je doprla paklena galama, kao da je svatko počeo govoriti u sav glas. On da se na vratima pojavio muškarac, jedan od Hartovih kauboj; malo je petljao oko uzde svog konja, pa odjurio iz grada.

To je moglo značiti mnogo, ili ništa; ali najvjerojatnije da se Hart povukao na ranč. Za dva sata, ako kauboj bude neprekidno galopirao, saznat će neugodnu vijest: šerif je živ. To znači da Langella ima na raspolaganju ukupno četiri i po sata da ponovno uspostavi vlast u gradu. Više nego dovoljno.

Izašao je iz mraka i nastavio s obilaskom. Na redu je bio »Grand hotel«. U sobama na katu bilo je mračno ali se iz bara u prizemlju čula mnogo veća buka no što je to vlasniku moglo biti ugodno. Langella je prešao cestu i gurnuo vratanca.

II

Jean Marcy, krupan i vrlo snažan, bespomoćno je stajao među polupijanim gostima koji su ga nemilice gurali. Njegova glatko obrijana glava ljeskala se od znoja dok je bojažljivo šaputao:

— Gospodo, molim vas, gospodo...

Langella je udario najbližeg pijanca. Čovjek je bez riječi kliznuo na zemlju, a njemu kao da je nešto prsnulo u grudima, na lijevoj strani. Tako nije smio nastaviti. Izvukao je revolver i spustio tešku cijev na narednu lubanju.

Tek su tada ostali primijetili što se događa. Začuli su se bijesni povici, no samo do časa kada su ga prepoznali. Iskoristio je grobnu tišinu.

— Što se čudite? Ovo je hotel a ne gostionica. Svi van, a ova dvojica će provesti noć u zatvoru. Marcy, ti ćeš ih jednog po jednog odvući u zatvor.

— Evo, odmah...

U trenutku kada je zaključavao vrata ćelije, Langellu obuze vrtoglavica. Uhvatio se rukama za rešetke da ne bi pao.

»Prerano« pomisli. *Moram izdržati još mnogo sati. Ne smijem klonuti sve dok Hart ne bude iza rešetaka.*

Vrata su zaplesala pred njegovim očima. Smiješno, razmišljao je dalje, »ako se ne smire, neću pogoditi izlaz.« Vrata su stala i on je brzo krenuo prema njima, prije no što ponovno zaigraju.

Cesta je bila tamna i široka a s druge strane, malo ukoso, svijetlili su veliki prozori »Alhambre«. Ponešto od te svjetlosti padalo je na

visoki natkriti nogostup, na kom su se vrmale prilike muškaraca. Zavezani konji satima su čekali spuštenih glava.

Bilo je hladno. Odmah na sjevernom izlazu iz Canon Cityja počinjala su brda i šume.

Langella je duboko udahnuo i krenuo prema »Alhambri«.

Tamo su zacijelo već čuli da se vratio. Svi su se ponašali toliko ravnodušno i nezainteresirano koliko su to mogli, ali gotovo nitko nije izdržao da ne baci skriven pogled prema jednom od stolova. Tamo je sjedio Joe Cochrane, Hartov predradnik, s još četvoricom kauboj. Nisu izgledali suviše dobro raspoloženi.

Neće se usuditi pucati mi u leđa, pomisli Langella, pa se okrene prema baru i zatraži viski. Barmen je bio vidno prestrašen dok ga je posluživao.

— Ruka ti dršće, Charlie.

— Da, Matt. — Čovjek proguta slinu.

— Dok imaš šerifa u lokalu, ne trebaš se ničega bojati.

Smiješak se ukrutio na šerifovu licu dok se polako okretao. Nakon prva dva koraka bilo je sasvim jasno kamo je krenuo i u velikoj dvorani je nastao tajac.

Tko ga tjera da izaziva sudbinu? Ako sva petorica krenu na njega, gotov je. Ipak, umjesto vratima, prišao je stolu.

Hartovi kauboji odložiše karte. jedan nije mogao izdržati napetost, počeo je ustajati, ali ga predradnik gurnu natrag u stolicu.

— Cochrane — upita šerif — gdje je Starac?

Predradnik je bio div bijele puti i plave kose. Sada mu je duboko

crvenilo najprije oblilo snažan vrat, a onda prešlo na lice sve do korjena kose.

— Nitko ne govori na taj način o gospodinu Hartu.

— On je gospodin samo po novcu, Cochrane, i samo za one koje plaća. Za tebe je gospodin. Gdje je?

— Na ranču.

— Pošalji po njega! Neka odmah dođe u moj ured ili ću ga potražiti u njegovu brlogu i uhapsiti.

Sada je Cochrane skočio.

— Pazite što govorite, šeri... Langello!

Langella se tiho nasmijao:

— Zašto si zapeo, plavokosi? Zar ja nisam šerif? Netko ti je, možda, rekao da nisam? Odakle ti ta vijest?

— Ne znam... Nije — zbunjeno je mucao kauboj.

— Postao si suviše nesiguran u posljednje vrijeme — primijetio je Langella — To nije dobro za predradnika. Trebalo bi te smijeniti.

Nekoliko se ljudi prigušeno nasmijalo. Cochrane je problijedio:

— Mister, biste li skinuli taj revolver pa da vidimo tko šta može?

— Danas nemam vremena za tučnjavu. Međutim, revolverom se može sve začas svršiti... ako baš hoćeš, stojim ti na raspolaganju.

Najprije je izgledalo da će Cochrane povući ali je odmah postalo jasno da neće. Umjesto toga, na čudo ostalih gostiju, upita:

— Gdje su Pete i Marvin?

Langella je bio zatečen tim pitanjem.

— Zašto bih ja to morao znati, Cochrane?

— Ne, ne, ništa...

Bili su mu drugovi, znao je kamo su pošli. Ali, vratio se šerif a njih

nema. To ga je zabrinjavalo. Jednog dana, kad sazna kako su izvršili, mogao bi postati opasan protivnik.

Langella je izašao, zadovoljan. Za sada je obavio sve što je mogao. Trebalo se pripremiti za doček Harta i njegovih. Časak se poigravao mislju da ih dočeka na prilazu gradu, no onda odustane. To ne bi valjalo. Ako pogine bez svjedoka, Hart će proći nekažnjen.

Vratio se u svoj ured.

Zatvorenici su sada spavali. Nije ih namjeravao smetati, pa je zapalio samo svijeću. Smjestio se u sjenu i počeo čistiti jedan od revolvera dok je drugi ležao pred njim na stolu, spreman.

Prošlo je deset, a ništa se nije dogodilo.

Prošlo je i jedanaest.

Ništa!

Bilo je očito da Cochran nećemo ništa poduzeti na svoju ruku. Možda je poslao jednog čovjeka na ranč i sada čeka gospodara ili, bar, zapovijedi. Cochran je, vjerojatno, dobar mladić, ali kao i svi kauboji osjećao je pretjeranu privrženost svom poslodavcu, vjernost koja slabo plaćene radnike tjera da sudjeluju u bitkama koje nisu njihove i ginu za bogatstva kojima se nikada neće okoristiti.

U pola dvanaest Langelli je palo na pamet da previše sjedi, pa da možda neće moći ustati. Pokušao je i shvatio da ga slutnja nije prevarela.

Jedva se osovio na noge.

Svijeća je zaigrala. Ovoga puta, oslonjen na rub stola, morao je dugo čekati da bi prošla vrtoglavica. Napipao je rukom ladicu i iz nje iz-

vukao napola ispijenu bocu viskija, koju je čuvao za posebne prilike, i potegao pozamašan gutljaj. Žestoka tekućina je zapalila grlo i eksplodirala u želucu. Tijelo je zadrhtalo ali je glava ostala mutna. *Mora proći, pomislio je, mora proći!*

Mora da je razmišljao glasno, jer se iz mraka javio polupijani glas.

— Što će proći?

Langella se trgnuo a ruka je pošla prema revolveru. Kada je stegao držak, sjeti se da se to oglasio jedan od zatvorenika. *Bio sam užasno spor, pomislio je. Kada Hart dođe neću moći povući revolver, možda se neću ni držati na nogama.*

Izenada ga zahvati bezuman strah, kakav do tada nikada nije upoznao.

Osjetio je kako se guši, želudac mu se zgrčio, a na čelo izbiše kapljice hladnog znoja. Ako Hart sada dođe Langella će visjeti. Ništa ga ne može spasiti.

No potrajalo je samo nekoliko sekundi. Šerif je zatresao glavom i sabrao se. Disanje se usporilo, više nije čuo lupanje srca. Misli su se toliko sredile koliko je to dopuštalo zujanje u glavi.

Nije više bio spreman za borbu.

Otključao je čeliju.

— Izlazite! — rekao, je, ali nije ostao da vidi hoće li ga poslušati. Oprezno je izašao na cestu.

Njegova udobna soba i dubok krevet neodoljivo su ga privlačili, iako je znao da je to smrtonosna mišolovka. Obišao je gradsku staju, skrenuo u sporedni prolaz i u mraku napipao vrata golemog sjenika. Prošlo je više godina od kada je sijeno za njega predstavljalo najbolji ležaj. Bio je slab i umoran ali

ne toliko da ne bi osjetio pomanjkanje jastuka. U mraku je napipao hrpu konjske čebadi i nekako ih razmjestio. Kada je najzad legao, bio je sav oznojen od napora.

Zaspao je odmah ali se noću nekoliko puta budio. Najprije bi počeo pipati za revolverom, zatim bi osjetio gadan okus u ustima, jer je popio više viskija no što je običavao, da bi se nakraju svega sjetio i opet spustio glavu na čebe. Iza tanke stijene od dasaka konji su se tiho micali i hrkali.

Posljednje buđenje prouzročila je drugačija buka. Konjušar je ustao i za koji je čas trebao doći u sjениk da bi nahranio konje. Langelli nije bilo stalo da se sazna za njegovo skrovište, pa je brzo ustao. Noge mu nisu bile sasvim sigurne ali je glava bila u redu. Složio je čebad, gurnuo nogom razasuto sijeno i kroz stražnja vrata izašao u šipražje uz potok.

Na glavnoj ulici još nije bilo prolaznika, iako su pročelja grada već plamtjela na jutarnjem suncu. Iz »Zlatne muhe« jedan od poslužitelja je iznosio vedra s vlažnom piljevinom. Jedino se iznad kovačnice dizao dim, a iznutra dopirala škripanje mijeha.

Langella zastade, dvoumeći.

Ako je Hart stigao, u ovo je doba u hotelu. Ali, ni tamo ni igdje na ulici nije bilo zavezanih konja. Šerif se okrenuo i ušao u staju. Ovdje ga puta kroz prednja vrata.

— 'jutro, šerife — rekao je Willy, šesnaestogodišnjak, sin vlasnika staje. Stajao je gotovo do koljena u hrpi izmetina, prljav i poderan. Staja je bila njegovo carstvo i izlazio bi iz nje samo kad bi ga otac istje-

rao. — Pitao sam se što je s vašom Ester.

— Ne brini, vratit će se pod tvoj nadzor. Willy, imaš li u staji novih konja? Od noćas?

— Mislite, da li je noćas netko stigao u grad? Ne, poslije devet nitko. Kauboji su otišli kući. Oni najčešće, ne drže konje u mene, ostavljaju jadne životinje da ih satima čekaju pred salunima.

— Trebali biste ih zbog toga uhapsiti. Jedino mister Cochrane... njegova je kobila dobra gotovo kao vaša Ester. Dovedite je što prije. Ovih joj dana dajem nešto više zobi.

Dječak je morao znati da nešto nije u redu. Ali, on je izigravao zrelog čovjeka i mislio da ne treba postavljati pitanja. Langella mu je mahnuo i izišao.

Oblačići dima nad krovovima značili su da se Canon City probudio. Cvilenje mijeha je prestalo, a u jutarnjoj tišini čulo se tu i tamo lupanje vrata.

Ako Hart nije otkrio mrtve, najbolje je da ih ja svima pokažem, odluči Langella i otiđe do pogrebника.

* * *

Bilo je podne i šerif je upravo krenuo u restoran na ručak: kada su se pogrebnikova kola vratila u grad. Tamo gdje je inače ležao lijes bilo je nagomilano pet leševa. Iza kola bijahu zavezana tri još oselana konja. Langella je zastao, izvadio cigaru i odgrizao joj vrh. Čim su se kola zaustavila pred šerifovim uredom, sa svih strana počeli su prilaziti ljudi.

Adam Adams nije znao što bi započeo, pa se uzvrpoljio na svom visokom sjedištu. Opazio je Langellu i s olakšanjem mu mahnuo.

— Vozite dalje — doviknuo je šerif — Ja sam s njima završio. Konje ostavite u staji, bit će prodani i vama isplaćeni troškovi pogreba.

Za ljude šerif je odjednom postao zanimljiviji od leševa. Langella im je okrenuo leđa i odšetao. *Neka razmišljaju. U ovom je času dobro da ih podsjetim na svoje sposobnosti.*

Progonila ga je slika pet pari nogu koje su stršale iz pogrebnikovih kola i odjednom mu se smučilo. Pectorica mrtvih a još uvijek ne zna zašto.

Poslije podne se ništa nije dogodilo.

U sumrak — ništa.

Tek oko devet sati navečer u grad je ujahala grupica konjanika, njih pet. Bili su premoreni i prekriveni prašinom, tako da je Langella jedva prepoznao četvoricu Hartovih kauboj.

— Želite li nešto popiti, gospodine? — upitao je jedan od kauboj. Zaustavio je konja pred »Zlatnom muhom«. Ostali su se povelili za njegovim primjerom. — Ovo je najbolji lokal u našem ušljivom gradu.

Dok im je prilazio, Langella je čuo odgovor nepoznatog čovjeka. Glas ga je iznenadio. Bio je dubok i neujednačen, kao kod mladića u doba puberteta. Čovjek je skočio s konja ravno na osvijetljeni prostor pred salunom i tada se, usprkos sloju prašine, moglo vidjeti lice vrlo mladog muškarca.

Langella je koraknuo do samog ruba osvijetljenog kruga. U mraku je bljesnula srebrna zvijezda.

— Elise, gdje je Hart?

Kauboj je ostao u zraku, viseći jednom nogom u stremenu. Pribrao se tek nakon nekoliko trenutaka i polako spustio na zemlju. Nitko drugi nije se pomaknuo.

— Tko to pita?

Langella je znao da je kauboj prepoznao njegov glas. Znao je i to da bi najmanje popuštanje prešlo u lavinu koja bi ga pokopala.

— Još jedno pitanje umjesto odgovora Elise, i zabit ću ti metak u zube.

Kauboji su se uznemireno pomakli, ali nitko nije posegao za oružjem. Mladić na nogostupu stajao je kao da ga se sve to ne tiče, kamena lica i opuštenih ruku. Onda je polako posegnuo u džep kožnog kaputa i izvukao cigaretu. Bio je to opasan pokret koji bi napetog čovjeka mogao natjerati na pucanje. Langella se više nije sasvim pouzdavao u svoje sposobnosti. Oni to nisu vidjeli ali njegov revolver je bio izvučen, napet i pritisnut uz bok.

Kauboj Elis je dva puta otvarao usta i opet ih zatvarao ne ispustivši glasa. Želio je usprotiviti se, ali nije za to smogao hrabrosti. Na čelu su mu se pojavile graške znoja koje su se pomiješale s prašinom.

— Odgovori mu, Elise — rekao je jedan od njegovih drugova promuklim glasom. — Ne budi lud. Ionako ne znaš.

— Sigurno da ne znam. Ne dolazimo s ranča. Zar ne vidite da ne dolazimo sa ranča?

Da, vidio je. Gore, na pašnjaci, nije bilo prašine. I cesta je u ovo doba bila već vlažna od rose. Prašinu su pokupili danju, jašući preko prerije. Znači, Florence. Ne, to

je selo... što bi tamo tražili? Uostalom tridesetak milja jahanja ne bi ih toliko izmorilo. Ne, otišli su dalje, u veći grad. Vjerojatno u Pueblo. Onamo i natrag oko četrdeset milja... to bi odgovaralo.

— Niste mogli biti na ranču — promrmljao je — kad vas je Hart poslao u Pueblo. — Izrazi čuđenja na licima kauboja značili su da nije pogriješio. Četrdeset milja po ljetnom suncu malo je previše za kauboje navikle na šumsku hladovinu i planinske pašnjake. — Ulazite i isperite grlo! Hajde, brže, brže!

Pobrzali su, ali su ipak vukli čizme nogostupom da bi pokazali kako ga se ne boje. Mladić se nije pomaknuo.

— Zašto ne ideš za njima, momče?

Momak se nasmijao.

— Da sam krenuo, vi biste me pozvali natrag. Osim toga pogled mi se priučio na tamu i sada vidim revolver. Takvim ljudima ne okrećem leđa, šerife. Mlad sam i namjeravam još živjeti.

— Kako se zoveš?

— Ned Canero, za prijatelje. Za vas može i Smith.

— Što tražiš u gradu?

— Saznat ćete kada i ja. Za sada sam samo unajmljen da radim za izvjesnog Horacea Harta. Ima li taj čovjek uistinu dovoljno novca da me plati?

Langella nije odmah odgovorio. Iz daljine je načuo zvuk hica.

— Otiđi sada za svojim prijateljima — rekao je — Kada saznaš što ti je zadatak, onda ću ti odgovoriti. Možda te i ja isplatim.

Mladić je kimnuo i pošao do vrata saluna. Tamo se okrenuo. Langel-

la ga je prvi puta vidio u punom svjetlu. Preuske hlače, visoke čizme ukrašene srebrom, kratak crni kaputić i kromirani revolveri u navlakama od fine kože. Međutim, Langella je osjećao da u ovom momku ima nešto više od kicoša.

— Ako mislite na olovo, ne primam... samo isplaćujem.

Dječak je bio hrabar i, vjerojatno, vrlo brz. Još jedan od onih koji uživaju u svom revolveraškom talentu. Rano je počeo i možda će poginuti prije no što mu pošteno poraste brada. Šerifu ga je gotovo bilo žao.

— Hajde, odlazi i pazi što naručuješ — rekao je. — U ovom gradu djeci ne toče alkohol.

Canero je oklijevao, poigravajući se dugim prstima oko kopče opasača, a onda se preko volje nasmije i uđe u lokal.

Langella se vratio istim putem kojim je i došao, krećući se po navici tamnijom stranom ulice. Nije zaboravio hitac koji je prije čuo, ali nije mogao prosuditi odakle je došao. Ako je nekome potrebna pomoć, potražiti će ga. Tek što je to pomislio, čuo je poznato škripanje vrata.

III

Zašao je za ugao i ugledao zgradu svoga ureda i zatvora. Prepoznao je i sjenu koja se neodlučno vrzmala oko vrata. Viknuo je preko ceste:

— Mene tražite, Adamse? Ovdje sam, pređite cestu.

Mršav pogrebnik brzo je prešao široku ulicu.

— Hvala bogu, šerife. Ne znam što se događa, ali netko je kroz prozor opalio na mene metak. Malo pa

mi nije ubio ženu. Jadnica, ionako pati zbog mog zanimanja a sada još i ovo.

— Niste ranjeni? Adame, tko ima razloga da puca u vas?

— Nitko, pobogu! Nikada u životu nisam pucao u čovjeka, ... ako izuzmemo Komandče, prije petnaest godina... nikada nisam nikome oduzeo zemlju, nikome nisam dužan niti je tko meni.

Međutim, ispričat ću vam nešto što će vas zanimati.

Matt ga je pozvao da u uredu ispije gutljaj viskija. Ušli su i Langella je upalio svjetiljku. Bio je okrenut leđima, pa ništa nije vidio. No, čuo je sve što se dogodilo: užasan, tup udar olova koji trga meso i lomi kosti, krik nalik krkljanju, zvecket stakla i tek tada hitac.

Bacio se na pod a kraj njega se srušio Adams, lomeći ruke. Pogrebnikova se glava nije mogla raspoznati, bila je to crvena masa iz koje je na sve strane prskala krv.

S izvučenim revolverom, Langella se bacio kroz otvorena vrata, otokotrljao se u stranu i osovio na kolijenu, pod zaštitom bačve za kišnicu. Ništa se nije čulo, niti se bilo što micalo. Brzo je odvagao situaciju i zaključio: ili ga čekaju... tada bi trebalo ostati i vrebat... ili ubojica bježi i mogućnost da ga uhvati svake sekunde odlazi u nepovrat. Kao i uvijek, odlučio se za opasnije rješenje. Odbio se od bačve i ukoso pretrčao cestu, očekujući da mu se svakog časa metak zabije u rebra, i tu se bacio u sjenu kuće, pokušavajući odrediti mjesto gdje je morao stajati ubojica. No, tamo nije bilo nikoga.

Iznad sebe začuo je glasove.

Ljudi su palili svjetla i otvarali prozore. Netko je viknuo šerifovo ime. Negdje je plakalo dijete. Langella se uspravio i u tom času iza kuće zábubnjaše kopita. Trčeći prema uglu, proklinjao je svoju nepokretnost; dok je čekao, ubojica je mirno otišao po konja.

Pred Mattom je pukla široka cesta, suviše mračna da bi se vidjelo išta osim nejasne, daleke prilike konja koji se brzo udaljavao. Langella je obim rukama stegao držak revolvera i naslonio se na stup trijema. Jedan za drugi mispalio je pet metaka u tamu. Uzalud! Kada je tutanj hitaca utihnuo, nije se više čuo ni topot kopita.

Polako je pošao natrag, puneći usput revolver.

Uredska je prostorija bila ispunjena užasnutim ljudima. Netko je pitao tko je mrtav, drugi su ga prepoznali po odjeći. Počela su nagađanja i pitanja.

— Ne znam — rekao je Langella umorno. Rana je opet počela boljeti. — Ušli smo da nešto popijemo i u času kada sam upalio svjetlo, netko ga je pogodio u glavu. Pokrite ga i neka tako oстане do jutra.

— To nije bilo njemu namijenjeno — rekao je kovač Bradock. — Do vraga, nedvojbeno nije! Adam nikada nije čovjeku učinio na žao... bar ne živom. Metak je bio usmjeren na drugoga.

Ljudi su ušutjeli i zagledali se u šerifa.

— Misliš, na mene? — Iznenada je osjetio koliko je slab i silnu potrebu da se obrani pred svim tim očima koje su ga gledale. — Ne. Netko je večeras već jedamput pucao na njega.

— Tko će obavijestiti Mary? — promrmljao je kovač. — Ja sigurno neću.

Jedan se mještatinin progurao u sredinu sobe i osupnuto zastao pred lešom. Nije mogao odvojiti od njega pogled; samo je mahnulo rukom prema vratima i rekao:

— Šerife, na cesti leži konj, mrtav. Vi ste pucali za njim?

Langella se trgnuo.

— Jeste li ga prepoznali?

— Konja? Ne, to je običan kaubojski poni, šaren kao krava. Međutim, žig poznajem. Dvostruki H. Izgleda da ste dohvatili i jahača. Na sedlu ima krvi.

Langella je pokrio leš i ljudi su se počeli ogledavati, svjesni da su ovdje suvišni.

— Pođite na spavanje, ljudi — reče im šerif. — Trag imamo i ja vam obećajem da će ubojica platiti za ovo.

— Adama to neće oživjeti — gundao je kovač. — Metak ionako nije bio njemu namijenjen. Tko će to reći Mary? Ja ne mogu.

Rana je boljela sve jače. Langella je izgubio strpljenje.

— Odlazite! — rekao je povišenim glasom. — Kući! Za noćas je predstava završena. Kao i do sada, šerif će umjesto vas obaviti neugodne poslove. Ja ću obavijestiti gospođu.

Kada su izašli, zaključao je vrata i pošao razgledati konja. Žig HH bio je vrlo jasan, a na jabuci sedla i na uzdi bilo je malo krvi koja, očigledno, nije pripadala konju. To je bilo sve što je saznao. Onda je, vukući noge, pošao prema Adamovoj kući. Bio je beskrajno umoran.

Visoka, mršava žena nije ridala ni jecala, samo su joj u tišini suze kli-

zile niz upale obraze. Langella je sjedio u sobi punoj čipaka i vezova, čekao da ona progovori i razmišljao o tome koliko je slična Adamu. To jest, bila je dok je imao nekakvo lice. Tko zna jesu li bili toliko nalik jedno drugom kad su se uzeli ili je to došlo s vremenom, od zajedničkog života? Je li već i onda bio pogrebnik? Da sam žena, nikada ne bih pošao za pogrebnika, razmišljao je.

— Moj muž se cijelog života bavio mrtvacima — progovorila je žena tako neočekivano da se Langella trgnuo. — To nije ugodan posao, ali još uvijek bolji no šerifski. — Njen je glas postao viši i u njemu se osjetio trag histerije. — On ih je pokapao ali vi... vi ste ih ubijali. Znala sam da će biti nesreće, mister Langella. Osjetila sam to kad ste ga poslali po onu petoricu. Prošle noći usnula sam vas i mog muža. Ležao je a vi ste se sagnuli nad njim i čupali mu zube. To znači smrt, šerife! Vi ste uzrok njegovoj smrti.

Oboje su skočili na noge. Langella je podigao ruku da je smiri, ali žena ga više nije gledala. Govorila je zatvorenih očiju, kao da je u transu:

— Nisam mu ništa pričala. Samo sam čekala. Kad ste se jutros pojavili, znala sam da je gotovo i da ga ništa ne može spasiti. Začudila sam se kad je onaj metak promašio. Počela sam se nadati. Onda je otišao da vas potraži. Nije slušao moja zaklinjanja. A ja sam znala da ga tamo gdje ste vi čeka smrt.

— Nemojte tako. Mary. — zamolilo je Langella. — To je slučajnost. Ja nisam kriv za njegovu smrt, ali ću se pobrinuti da ubojica bude kažnjen. Prije nego... nego što se to dogodilo, Adam mi je pokušao nešto

ispričati. Rekao je da će me zanimati ali nije stigao objasniti što. Možda je nešto vidio, čuo, možda se nešto dogodilo. Ako vi štogod znate, recite mi, ja vam obećajem da će ubojica biti kažnjen.

Žena se piskutavo nasmijala.

— Kaznit ćete ga? Mislite, ubiti. A tko će zakopati vaše žrtve, kad ste i pogrebника otpratili u smrt? Idite, šerife, i više mi nikad ne dolazite pred oči. Mrzim vas i vaš posao. Ništa vam neću reći.

— Gospođo...

— Odlazite!

— Ujutro ćemo vam ga dopremiti ovamo.

— Ne vi. Ja ću doći po njega, još noćas.

Polako se vukao natrag prema gradu. Razmišljao je o toj ženi koja ga je mrzila, o konju s Hartovim žigom, o onom balavcu čeličnih živaca. Tko je taj mladić i zašto su ga dopremili ovamo? Kauboji su ga zvali »gospodine«. To je moglo značiti sve samo ne da je u pitanju govedar. Ako je profesionalni revolveraš?

Langella se pokušao prisjetiti ali ime Canero nije mu govorilo ništa. Dugo nije odlazio iz Canon Cityja i nisu mu bila poznata nova imena na revolveraškom nebu. Međutim, Hartu nitko nije krao stoku, nitko ga nije napadao. Što će mu revolveraš?

Da bi maknuo mene?, pomisli. To bi bilo shvatljivo, ali nije bilo jasno zašto. Bio je čest gost na ranču, činilo se da Har cijeni njegovo mišljenje i nikada nisu došli u sukob. Hartovi su kauboji bili dovoljno disciplinirani, pa šerif nije morao s njima suviše grubo postupati. Ukratko: razloga nije bilo. Pa ipak, nešto je

natjeralo bogatog rančera da preuzme zakon u svoje ruke, po cijenu sukoba sa šerifom.

— Pući će mi glava od tog nagađanja — promrmljao je i bijesno šakom udario o dlan lijeve ruke.

U tom času postao je svjestan dviju činjenica: da ga ostavljaju živci i da je njegova desnica udarila vrlo sporo i vrlo slabo. Zastao je i počeo micati prstima. Ruka je bila napola utrнула.

— Prokletstvo!

Nespretnim prstima ljevice raspkopčao je prsluk i košulju i opipao ispod pazuha. Povoje se pomaknuo i bio je vlažan. Rana se otvorila i obilno krvarila. Prokleo je i sebe, i svoju glupost, i onoga tko ga je pogodio, i ruku koja ga je izdala... baš sad, kad mu je najpotrebnija. Prokleo je i taj grad u kome nije imao prijatelja osim liječnika, koji nije znao kako se pravo povlači otponac.

Hart ga je uhvatio u stupicu.

Sutra ujutro ili bilo kada, pred njega će stati onaj hladnokrvni dječak, izazvati ga i ustrijeliti. Neće čak prekršiti zakon. Tko zna koliko će za to dobiti. Dvije stotine, pet stotina. Vjerojatno je već uzeo predujam.

Langella je zatresao glavom, ali u njoj je i dalje bučilo kao da je uzbudio košnicu divljih pčela. Što mu je da tako razmišlja? Već su se mnogo puta pripremali da ga ubiju, ali nikada nije zbog toga brinuo unaprijed. Zar je toliko smekšao od gubitka malo krvi?

Trebao bi pronaći tog mladića u »Zlatnoj muhi«, ili gdje god on bio, i ubiti ga. Tada bi situacija opet bila u njegovim rukama. Spustio je ruku na dršku revolvera, ali izvukao

ga je toliko mlitavo i sporo da je gotovo zaplakao. Nisi za borbu, rekao je sam sebi, nisi ni za što. Možda čak ni za bijeg.

Otišao je u ured, pokupio neke stvari iz ormara, smotao u jedan pokrivač nekoliko konzervi, rublje i municiju. Nastojao je da ne gleda Adamsa, koji je još uvijek ležao tamo gdje je pao. Ostavio je vrata otključana i uputio se k liječniku.

— Premotajte me, Stephene — rekao je kada su ga smjestili u naslonjač. — Natrpajte što više zavoja jer, vjerojatno, danima neće nitko dotaći tu ranu. Nakon toga molim vas da osedlate moju kobilu i potpate u torbe ovo što sam donio.

— Staviti ću vam unutra i zavoja, Matt. Možda ipak pronađete nekoga tko bi vas htio premotati.

Koga? Jedini prijatelj koga je ikad imao tamo vani bio je Johny Hart, sin čovjeka koji ga je namjeravao ubiti. Upoznali su se u gradu i prijateljili. Često su išli zajedno u lov, ili bi Johny pratio Langellu kada bi ovaj u preriji vježbao u gađanju; postavljao mu je mete, bacao u zrak prazne limenke i boce, prijateljski ga zadirkivao. Onda je Johny oženio djevojku koju mu je otac doveo iz Novog Meksika. Njegovi dolasci u grad postali su rjeđi, zajednički izleti prestadoše. A sada je bio mrtav.

— Pokušat ću sam.

Ispričao je o Adamsu i liječnik je nakon toga sve radio naopako.

Kada je trebalo uzjahati, šerif je odbio liječnikovu ruku. Uspio je, ali mu je čelo bilo orošeno znojem.

— Zdravo, doktore, i hvala na svemu. Za vas će biti najbolje ako za-

boravite da sam vas posjećivao ova dva dana.

Odjahao je prema sjeveru, putem koji je vodio do ranča. Pokušao je smisliti što će uraditi, ali glava ga je suviše boljela pa je to ostavio za kasnije. Pomaknuo se malo u sedlu, pa je kobila iz kasa prešla u hod. To mu je više odgovaralo.

Srećom. Jer, istog je časa postao svjestan buke što se neprekidno pojačavala. U susret mu je galopom nailazila velika skupina konja. Brzo je skrenuo kobilu među drveće i tamo je zaustavio, pritiskujući joj rukom gubicu da ne bi zarzala. Ležeći na vratu životinje, promatrao je tamnu skupinu jahača koja je brzo promakla prema gradu. Pri nestalnoj mjesečevoj svjetlosti ništa nije sigurno, ali Langelli se učinilo da u sredini grupe nazire neuobičajeno visokog konja koji je nosio vrlo krupnog jahača.

Horace Hart jahao je u grad praćen gotovo svim svojim kaubojima.

Langella se pozabavio mišlju da se vrati i pokuša ga uhapsiti. Međutim, kad se jedva ponovo uspravio u sedlu, postalo mu je jasno, da za to nije sposoban. Možda mu se sada pružala jedinstvena prilika da neometan zaviri na ranč.

Vratio se na cestu. Bilo bi pametnije da ne ostavi tamo tragove, ali noću je teško jahati kroz šumu a vrijeme je bilo prekratko za razbacivanje. Pritisnuo je listovima trbuh kobile i ona je prešla u dug, ugodan galop. Kasnije ju je usporio na korak, da bi se odmorila, pa ponovo potjerao galopom. Iako ga je svježih noćni zrak održavao budnim, osjećao je kako ga hvata vrtoglavica. Zaustavio je životinju, da bi popu-

stio pojas i prebacio ga preko jabuke na sedlu. Tada se onesvijestio.

Otvorio je oči kada je kobila zašla na nizbrdicu, pa je počeo kliziti naprijed, na njen vrat. Uspravio se. Konjska dlaka, odjeća, sve je bilo vlažno od rose. Skinuo je rukavicu i dlanom otro lice. Osjećao se bolje i jače, usprkos dugom jahanju. Mora da je u sedlu prospavao najmanje jedan sat.

Prema istoku, nebo je bilo sivkasto i u tom slabom svjetlu Langella je pred sobom više naslutio no vidio prostranu dolinu u koju su se slijevala tri potoka, maleno jezerce i rječicu koja je na zapadnoj strani oticala u šumu, prekrasne travnate obronke na kojima su se ponegdje bjelasale stijene, a usred svega toga veliku, raskošnu Hartovu kuću, u redne staje, štagljeve i kaubojske spavaonice. Iza zgrada nalazio se maleni obor, jer su u ovoj dolini držali samo priručne konje a nikada stoku.

Dobro je poznao to mjesto. Više je puta bio gost staroga ili mladog Harta, a katkad bi se ovdje zadržao kad bi bio na nečijem tragu. Jednom mu je Horace Hart čak posudio nekoliko kaubojâ, kad je presreo grupu profesionalaca koji su opljačkali banku u Denveru. Nakon što su dosta lako obeshrabrili potjere, bjegunci su došli na nesretnu zamisao da se na putu za Novi Meksiko zaustave u Canon Cityju.

Langella je unaprijed bio obaviješten o njihovom dolasku. Dva dana kasnije četvorica odmetnika bila su pokopana, a preostalu četvoricu liječio je doktor Jordan. Šerif je telegrafirao u Denver neka pošalju po zatvorenike i novac. Nakon tog

događaja bilo mu je predloženo da se kandidira za okružnog šerifa a zatim je, koji tjedan kasnije, odbio i mjesto saveznog šerifa.

Ne bi bilo loše da sada ima zvijezdu saveznog šerifa. Njegova vlast kretala se u granicama grada i ovo što je sada namjeravao bilo je gotovo nezakonito. Skrenuo je s puta i kroz visoku travu, u velikom luku objahao zgrade. Od kada više nije bilo Indijanaca, Hart je ostavio da visoko grmlje uz rijeku izraste sve do kuće i to je šerifu sada bilo dobrodošlo jer ga je sakrivalo od pogleda.

Zemlja je bila vlažna i mekana pa ni on sam nije čuo udarce kopita svog konja. Iznenada, u polutami, pred njim je izrasao visok drveni zid štaglja. Sjahao je i ostavio na sedlu kratki krznjeni kaput. kako bi se lakše kretao. Prošao je kraj staje. Unutra je mogla biti koja životinja ali su vanjski obori bili prazni.

Nigdje znaka života.

Produžio je dugim koracima prema kući. Pogledao je prema kuhinji, ali nije bilo dima a vrata su bila zatvorena. Ako i Chang Loo, mali kineski kuhar još uvijek spava, onda ne mora brinuti; tada nitko drugi još dugo neće biti budan.

IV

Uspeo se na drveni nogostup, pažljivo, iako je znao da ovlažene daske neće škripati. Kuća, velika i čvrsta, građena od tesanog kamena i debelih brvana, bila je nova. Hart ju je sazio prije nekoliko godina na mjestu gdje je stajala stara brvnara, koju je podigao kada je doselio u ovaj kraj. Iz te prve brv-

nare odbijao je napade Indijanaca, u nju je doveo svoju ženu, u njoj mu se rodio sin. Tek kad je obudio, zgrabio je u bankovni polog i sagradio kuću dostojnu guvernera. Majstore je doveo izdaleka, svaki komad namještaja bio je dovezen s Istoka ili iz Meksika. Kada su Harta pitali namjerava li se baviti politikom ili nešto slično, odgovorio je da gradi dom za buduću snahu. A u to vrijeme, Langella je to znao, Johnny još nije ni pomišljao na ženidbu.

Lagano je pokucao na jedan prozor. Kucao je još dva, tri puta, a onda mu se pričinilo da iznutra čuje šum i do ušiju mu dopre tihi metalni zvuk. Bacio se na zemlju. Zatušnjalo je i po njemu se osula kiša usitnjenog stakla. Obje cijevi lovačke puške, prosudio je. Okrenuo se na leđa, u istom pokretu izvukao revolver i pričeka da se iznad njegova lica pojave puščane cijevi.

Umjesto toga ugledao je najprije tamnu, dugu kosu podijeljenu na čelu, pa par razrogačenih ženskih očiju.

— Savladajte se, gospođice — zamolio je. — Ako nastavite, morat ću pobjeći a to ne doliči predstavniku zakona.

— Jesam li vas ranila? — Između tamnih očiju pojavila se okomita bora. — Uostalom, zaslužili ste to. Ako ste doista šerif, mogli ste doći na prednja vrata.

Sada je mogao vidjeti cijelo lice, iako okrenuto naopako. Bilo je vrlo lijepo. Langella je polako ustao i spremio revolver.

— Nikada više, obećavam. Budući da poznajem sve ostale stanare ove

kuće, pretpostavljam da ste vi Johnijeva supruga?

— Da, ja sam Maria Hart.

— Mátt Langella, šerif u Canon Cityju, gospođo.

— Što želite? Mister Hart nije ovdje.

— Došao sam bez određene namjere, ali kad se tako slučajilo porazgovarao bih s vama o Johnnyju.

— Johnny... — prošaptala je. Okrenula je glavu u stranu i on je, usprkos polumraku, otkrio fini profil koji je odavao španjolsku krv. — Bili ste mu prijatelj. Obidite kuću, otvorit ću vam vrata.

Nestala je u dubini sobe. Brzo je obišao kuću. Iz kuhinje se pojavio malen lik, Chang Loo je trčao prema glavnoj zgradi, oboružan velikom sjekirom za sječenje mesa.

— Sve je u redu, Chang! — viknuo je šerif. — Gospođa je pomislila da dolazi lopov.

— Mister šerif! — zbunjeno je uskliknuo Kinez. — Nemoguće!

— Zašto, Chang?

— Skuhat ću vam mnogo dobre kave, mister šerif — rekao je Kinez brzo. — Zacijelo ste cijelu noć bili napolju.

Langella je kimnuo i okrenuo se prema vratima. Žena ga je čekala.

— Izvolite.

Uvela ga je kroz mračnu dvoranu u malenu prostoriju koju je dobro poznavao. Služila je starom Hartu kao ured. Bila je to soba koja je mogla pripadati samo jednom muškarcu. Pisaći stol, nekoliko naslonjača od kože, polica s knjigama i tipičan miris koji je u sobi imao i duhana i alkohola. Sve to Langella je samo naslutio svojim osjetilima,

jer od časa kad je ugledao ženu, ostalo je bilo zaboravljeno.

Bila je prekrasna.

Preko spavačice prebacila je veliki meksikanski vuneni šal. Tkanina nije mogla sakriti ni duge noge ni pune bokove. Kada se nagnula naprijed, da upali svjetiljku, šal je kliznuo iz njenih prstiju. Pred očima muškarca duboko se rastvorio izrez na košulji i otkrio grudi. Langella se ukočio.

— Izvolite, sjednite.

Šutio je i čekao. Kad bi god osjećao zbunjenost i nedoumicu, prisiljavao se da ne učini ništa jer je to bilo bolje od neke gluposti.

— Nećete sjesti?

Langella se uhvatio u razmišljanju da li je ikada u životu posjedovao ženu sličnu ovoj. Prestani, podviknuo je bezglasno, to je udovica tvog prijatelja!

— Volio bih da sam vas upoznao drugom prilikom — rekao je. — Možda vam je Johnny spomenuo moje ime i tada znate da smo bili prijatelji.

Kimnula je glavom i polako prikupila šal na prsima. Pogled joj je bio ukočen, uprt nekuda u prazno. Zna da je promatram, pomisli Langella, ali nije joj stalo. Bilo mu je malco krivo zbog toga.

— O vama mi je govorio samo najbolje, gospodine Langella. Zapravo, čini mi se da ste jedini koga je cvdje poštovao.

— Bili smo prijatelji. Zato sam došao. Molim vas, ispričajte mi kako je umro.

Žena se povukla u tamniji dio sobe, sasvim polagano ali Langelli to nije izmaklo. Ne želi da joj vidim lice, pomislio je. Sada će lagati.

Međutim, ona je upitala:

— Što vi o tome znate, šerife?

— Premalo. Navodno, ubio se čisteći svoj revolver.

— Zar vam to nije dovoljno? Johnny je mrtav i bolje je što manje podsjećati se na to.

Langella je ustao.

— Ispričat ćete mi sve što znate.

— Znam isto toliko koliko i vi. — Povukla se dublje u tamu. — Ubio se čisteći revolver.

— Nije to tako jednostavno — nastavi šerif tihim ali prijetećim glasom. — Četiri riječi objašnjenja za jednu smrt! To mi nije dovoljno!

— To je sve!

Langelli joj je prišao na dva duga koraka. Nije ustuknula, iako je imala dovoljno prostora. Stisnula je usta i zabacila glavu, pripremivši se za obranu. No, Matta su paralizirali miris i toplota njena tijela. Bila je vrlo uzbuđena, rastvoreni šal je mnogo otkrivao, ali ona tome nije obraćala pažnju.

— Sve ćete mi ispričati. — Vlastiti glas zazvučao mu je čudnovato nesiguran i slab.

Žena je shvatila što se s njim događa i odmah zagospodarila situacijom. Nasmiješila se gledajući mu ravno u oči i onda pošla prema niskom, masivnom ormaru. Izvadila je čašu i do polovice je napunila iz debele, četvrtaste boce. Pružila mu je piće i on je uzeo i otpio viski, zahvalan što mu se tako pružila prilika da se pribere.

— Najzad vjerujete da ništa ne znam? — upitala je.

Langella se nasmiješio.

— Priznajem da ste za razgovore u četiri oka nadmoćno naoružani.

Ozbiljno je odmahнула glavom.

— Znam na što mislite ali ne bih se usudila kad ste vi u pitanju... A sada, budući da ste saznali što vas je zanimalo, vratit ću se u krevet. Hladno mi je.

Ruga mi se, pomisli Langella, promatrajući je. Ali, kada je progovorio, to nije bilo iz osvetoljubivosti.

— Idem sada, gospodo Hart. Znao sam da nešto nije u redu s Johnyjevom smrću, a sada mislim da nije bilo u redu ni sa njegovim brakom. Fred čovjekom koji dovoljno uporno traga nikada se ne može sakriti što se dogodilo.

Ženin se smiješak zaledio.

Prošao je toliko blizu nje da je ponovo osjetio njeno tijelo, ali se nije zaustavio već je dugim koracima prešao polumračnu dvoranu. Na trijemu ga je zabljesnulo i zaustavilo nisko jutarnje sunce. Dolina se pozlatila.

Otišao je u kuhinju. Chang Loo je upravo pretakao kavu iz pocrnjelog lonca u veliki porculanski vrč. Na stolu je bio pripremljen poslužavnik sa šalicama.

— Chang, što se dogodilo s Johnyjem? — upitao je Langella.

Kinezi nije čuo da dolazi i sada je tiho uzviknuo i od iznenađenja gotovo ispustio lonac. Ipak, kada se okrenuo prema šerifu, lice je bilo mirno i bezizražajno kao uvijek.

— Ono što su vam ispričali. Zašto, mister šerif?

— Zašto mi lažeš, Chang? Zar nisi volio Johnyja kao da ti je sin? Nisi li ga odgojio, bio si mu majka a i otac?

— Da, mister šerif.

— Ti znaš da sam njegov jedini prijatelj. Mislio sam da i mene voliš.

— Volim, mister šerif.

— I, ništa mi nemaš reći?

Kinezi je šutio. Langella je uzdahnuo i ispio kavu. Kada je posegnuo za vrčem, Kinezi ga je preduhitrio i jednim pokretom izlio ostatak kave na zemljani pod. Langella je zaprepašteno pogledao malene lokvice na tvrdom podu i shvatio.

— Hoćeš da odem? Odmah?

Chang Loo odlučno zakima glavom i po prvi put se nasmiješi. Kinezi mu je bio prijatelj ali i duboko privržen svom gospodaru, uz koga je proveo najmanje tri desetljeća.

Na pragu Langella zastane. Što kada uzjaše? Kamo treba krenuti, što poduzeti? Bio je loše volje, gladan a rana ga je opet počela boljeti. Krenuo je prema staji i ogledao se, da bi mahnuo Changu. Kinezi je podigao ruku na pozdrav, ali je onda polako spusti, čudnim pokretom, kao da pokazuje nekud u stranu.

Matt je slijedio pogledom. Nikoga nije bilo na vidiku, samo je uzak, gotovo nevidljiv puteljak vodio uz obronak. Nešto niže od granice šume bilo je zasađeno nekoliko breza, na mjestu gdje su stanovnici ranča HH zakapali svoje mrtve.

Langella produži. Uzjahao je s prilično napora, poveo konja uz zgradu staje i okrenuo ga prema padini. Ogledao se. Kineza više nije bilo pred vratima, ali je na trijemu stajala Maria Hart, a pred njom na velikom konju divovski građen muškarac. Bilo je predaleko za prepoznavanje, ali lice je bilo neuobičajeno bijelo za ovu zemlju opaljenih lica. Moglo je pripadati jedino predradniku Cochraneu.

Kauboj je grubo obo svog konja. Životinja je zgrabila tako da je is-

pod kopita zapraštala trava. Langella je vidio kako Maria Hart viče i grčevito maše rukama. No, Cochrane se nije zaustavljao. Izvukao je revolver ali nije pucao.

— Povucite, Langello! — vikao je, iako je zauzdao konja ni deset metara od šerifa. — Povucite, da vas mogu ubiti. Dajem vam priliku koju niste zaslužili.

— Što se događa, Cochrane? Nekada me ovdje nisu tako dočekivali.

— Nekada niste iz zasjede ubijali naše kauboje. Povucite! — Njegova bijela put postala je duboko rumena, a od uzbuđenja je mahao revolverom amo-tamo.

Langella je kratkim pokretom ručke povukao revolver i opalio... odmah, s boka.

Konj i jahač srušili su se kao pokošeni.

Bilo mu je mrsko ubijati konje ali je želio poštediti kauboja. Cochraneov revolver je odletio nekoliko metara daleko. Dok je kauboj izvlačio nogu, prikliještenu tijelom životinje, nešto je nerazumljivo mrmljao, izbezumljen od bijesa. Langella ga je pozvao ali ga Cochrane nije čuo. Kada mu je postalo jasno da ne može izvući nogu, ispružio se u travi ne bi li se dočepao revolvera.

Šerif je opet opalio i metak je odbacio oružje još nekoliko metara. Onda je okrenuo konja i galopom ga potjerao niz dolinu. Kada se malo kasnije okrenuo, Cochrane je sjedio u travi i gledao za njim, a Chang Loo je iz staje izvodio jednog konja, vjerojatno da bi odvuкао lešinu.

Langella je odjahao dalje, razmišljajući da li je kauboja trebao ubiti. Cochrane ga je sada divlje mrzio, a to što je bio pošten činilo ga

je još opasnijim od ostalih. Takvi ne odustaju. Šerif je poluglasno opsovao vlastitu mekoću, ali je znao da to nije iskreno. Bio je zadovoljan što je poštediti predradnika.

Prešao je dubok potok i onda, zaštićen od pogleda visokim grmljem, skrenuo uzbrdo i ušao u šumu. Sada bi trebao sjahati, produžiti pješice i brisati tragove, ali Langella je znao da nema snage za razbacivanje. Okrenuo je životinju i potjerao je usporedo s rubom šume. Kad je stao, između stabala je mogao vidjeti, nešto niže na padini, ono nekoliko breza a ravno dolje bile su zgrade ranča. Trebalo je sjahati.

Dolje, među brezama, bila su porodana četiri stara, obrasla humka; u jednom je bila pokopana Hartova supruga, a u druga tri kauboji, stradali u prvim danima osnivanja ranča. Dok mu je želudac stezao osjećaj mučnine, Langella je prišao novom, svježem humku. Na malom drvenom križu užarenim je gvoždem bilo ispaljeno ime Johnyja Harta.

Okrenuo se prema ranču. Sve je bilo mirno i pusto, nigdje živog bića. Samo je mrtav konj ležao uz zid staje.

Dvadesetak metara uspona do šume i konja bili su za Langellu vrlo teški. Morao se odmoriti prije no što je uzjahao. Rana je boljela, toplina koja se osjećala čak i ovdje u šumi počela ga je omamljivati. Možda je bio slab i od gladi.

Pomislio je da bi trebalo pripremiti nešto za jelo. Ali, negdje dolje bio je Cochrane izbezumljen od mržnje. Horace Hart se možda, već vraća sa svojom četom kauboja, a možda je s njim i onaj Ned Canero, revolveraš... ako je Langella još znao procjenjivati ljude.

Nije znao kamo bi pošao. U grad ili na ranč nije bilo povratka, jer nije bio spreman za borbu. Zato skrenu konja u dubinu šume, u obrastao masiv koji još nitko nije istražio. Kauboji su bili prezaposleni da bi lovili bilo gdje osim na rubovima šume. Jedino su on i Johnny na svojim lovačkim izletima katkada lutali dublje u planini.

Johnny je sada ležao pod hrpom šumske crnice. Život na ranču nije bio bez opasnosti. Oružje, neukroćeni konji, bikovi, preplašena stada bili su uzrokom smrti mnogog stočara. Ali, čemu ta tajanstvenost? Zašto se nije saznalo o tome u Canon Cityju? I, zašto je netko, tko je jahao konja s ranča HH ubio jednog Adama?

Tlo je postajalo sve strmije. Konj se probio kroz tanak pojas grmlja i izbio na ogoljelu strminu. Langella ga je skrenuo u stranu i nastavio usponom uz rub šume. Kada je stigao na vrh otvorenog terena, zaustavio je životinju. Duboko dolje, preko vrškova drveća, mogao je vidjeti veći dio doline, rječicu, obore i zgrade ranča. Tri tamne točkice kretale su se između zgrada. Langella je posegnuo u torbu i negdje na dnu, ispod zavoja i kutija s municijom, pronašao dalekozor.

Chang Loo je iz kuhinje iznio neki zamotak. Maria Hart je ukočeno stajala na trijemu, pridržavajući se za stup. Veliki Cochrane upravo je završavao sedlanje. Ubacio je vinčesterku u navlaku na sedlu i trpao u bisage zamotak koji mu je dao Chang. Langelli nije trebalo jasnijih znakova. Taj se nije spremao u grad. Cochrane se prilično sporo i nespretno vinuo u sedlo. Boli ga no-

ga, pomisli šerif zlurado. Šteta što je nije slomio.

Cochrane je potjerao konja uzbrdicom, ravno prema mjestu gdje su jele sakrivale grobne humke. Ide za mnom, pomislio je Langella bijesan na sebe. Badava sam jahao unaokolo kada sam bio toliko nespretni da me je opazio na groblju.

Jedino što je mogao i morao učiniti bilo je presresti ga i ubiti. Okrenuo je konja ali su mu noge od jednom popustile i on kliznu sa sedla. Pokušao se zadržati rukama, uhvativši se o jabuku sedla, ali ni u njima nije bilo snage. Kobila je odstupila i zacuđeno pogledala svog jahača, koji je sjedio na zemlji.

Langella prekune, okrene se prema uzbrdici i nekako osovi. Ruke i noge bile su kao od olova a u glavi je bučilo. Da kobila nije bila tako mirna i da se nije nalazio poviše nje, nikada je ne bi uzjahao. Pucnuo je jezikom i kobila je počela korakom silaziti niz obronak. Ovakav neće daleko stići, niti će koga zavarati.

Petnaestak minuta kasnije zaustavio je životinju. Osjećao se bolje, ali je ipak razmislio da li bi se usudio sjahati. Kliznuo je na zemlju i zadržao se na nogama, što je bio dobar znak. Dugačke je uzde pustio na tlo, pa je kobila tako bila »vezana za zemlju« i nije se micala, jer se bojala da ne nagazi na njih. Provjerio je revolvere i nastavio pješice niz obronak. Usput je promatrao trag koji je ostavljao pri usponu. Bio je dovoljno jasan da bi ga mogla pratiti i žena. Nedvojbeno, i Cochrane će ga pronaći.

Ogledao se i više nije vidio konja. Odabrao je debelo stablo i naslonio se na njega, tako da ga Cochrane neće primijetiti sve do časa kada sam odluči da mu se pokaže. Da utuče vrijeme, još je jednom izvadio oba revolvera i provjerio ih.

Prošlo je više vremena no što je očekivao a Cochrane nije dolazio. Langella sklopi oči i usredotoči se na slušanje. Zvukovi koje je čuo pripadali su šumi i mogli su biti samo znak da ih ništa ne poremećuje. Nešto nije bilo u redu.

Cochrane ga je suviše mrzio a da bi odustao; ili je zastao i čeka, ili je u krugu pojahao naprijed da bi ga negdje presreo. Langella se odlučio za ovu drugu mogućnost i odmah krenuo natrag.

Nakon tridesetak mučnih koraka uzbrdo ugledao je svog konja... Zapravo, ugledao je dva. U hipu se bacio u stranu, a istog časa je odozgo zatutnjao hitac. Bio je još u zraku kada je kugla zaorala kroz debeli sloj iglica.

Matta je odmah napustio umor i on se otkotrljao u stranu, pod zaštitu velikog bora. Olovo je udaralo u zemlju na mjestima gdje se maločas nalazio. Kad se našao u zaklonu, pucnjava utihnu.

— Cochrane? — viknuo je. Dugo nije bilo odgovora pa je ponovno pozvao.

— Što je? — odgovorio je odozgo osorni glas. Sada je Langella ušutio. Bilo mu je jedino stalo da sazna nije li tamo gore netko drugi i neće li ga Cochrane napasti sa strane. Ali, drugog čovjeka nije bilo.

— Izađi iz rupe, šerife — viknu predradnik — da naplatim za smrt svojih prijatelja i svog konja, ako

nisi kukavica.

— Kako si se, do vraga, našao tamo gore, Cochrane? Ja sam te čekao na tragu.

— Znao sam da čovjek lukav kao ti ne ostavlja trag ako to zbog nečega ne želi. Izlazi iz te rupe!

Predradnik ne zna da je ranjen i da nema snage za skrivanje tragova.

— Imam prijedlog, Cochrane. Ti znaš da nemam pušku, visi mi o sedlu. Ova je udaljenost prevelika za gađanje revolverom. Kada god hoćeš, obojica ćemo izaći iz zaklona i poći jedan drugom u susret. Možeš zadržati karabin, mene to ne smeta, ionako ne znaš gađati.

V

Cochrane je izašao iza jednog stabla, nekoliko metara lijevo od konja. Kad ga je gledao odozdo, Langelli se pričinio još većim. Polako je ustao. U času kada je ugledao šerifa, predradnik je podigao karabin. Lice mu je bilo iskrivljeno od mržnje.

Udaljenost je, možda, bila prevelika za prosječnog revolveraša, ali ne za Langellu. Stegao je držak obim šakama, raširio noge i zadržao dah, pa nanišanio i opalio.

Odmah je zakoračio u stranu, da mu bijeli oblačić barutnog dima ne bi zaklanjao vid. Cochrane je odbacio vinčesterku daleko u stranu, srušio se poledice, svinuo poput divlje mačke i ustao. Njegova bijela košulja obojala se u crveno. Onda je opet pao na leđa i otklizao se nekoliko metara ususret Langelli, nemoćno stežući rukama po sloju borovih iglica. Šerif je pošao prema njemu ali mu je svaki korak bio te-

žak. Cochrane je nešto mrmljao, pokušavajući povući revolver ali je ležao na njemu.

— Sjedni!

— Ne mogu, ubio si me.

— Sjedni! Ne cmizdri, samo sam ti prosvirao rame.

Čini se da je to Cochranea utješilo. Pomažući si lijevom rukom, uspio je sjesti, a onda je ponovno počeo pipati za revolverom.

— Ako ga nađeš, prosvirat ću ti glavu.

Kauboj ga je pogledao s mržnjom a šerif se nasmiješio. Cochrane ga je pokušao odgurnuti nogom. Odkočio je ali prepolako, pokliznuo se i pao. Predradnik je odjednom smogao snage, pokrenuo se i svojim teškim tijelom zavalio na Langellu.

Šerifu je bilo kao da se na njega srušila stijena. Revolver iz desne šake nekuda je nestao, a ljevica mu je bila priklještena. Pokušao je njome odgurnuti teško tijelo i tek tada osjetiti kako ga je snaga sasvim napustila.

Težina na grudima bila je tolika da se počeo gušiti i prije no što mu je Cochrane uspio lijevom šakom obuhvatiti grlo. Langella ga je pograbio za zapešće ali to mu nije pomoglo. Stisak je postajao sve jači i vjerojatno bi bio zadavljen da mu na lice nije kapnula krv i podsjetila ga na Cochraneovu ranu.

— Kauboj, pa ti ćeš iskrvariti!
— procijedio je.

Cochrane se trgnuo. Stisak je olabavio dok je pogledao na okrvavljenno rame. Posljednjom snagom Langella je izvukao priklještenu ljevicu, napipao revolver i postrance udario predradnika u sljepoočicu.

— Gade! — rekao je Cochrane i opet stegnuo prste.

Teška ga cijev ponovno dohvatila preko lubanje, i najzad se onesviješti. Langella ga je odgurnuo, oslonio se na laktove i, halapljivo gutajući zrak, promatrao kako se veliko tijelo kotura, sve dok se nije tupim udarcem zaustavilo na jednom stablu.

— Budala! — promrmljao je. Onda se predomislio i rekao: — Jadnik!

Četveronoške je dopuzao do konja i tek onda ustao. Zavukao je ruku pod prsluk i opipao ljepljivo vlažnu košulju. Rana je opet prokrvarila. No, nije ni čudo.

Izvukao je iz torbe na sedlu nekakav zavoj i oteturao nizbrdo. Cochrane se počeo buditi ali suviše sporo.

— Sjedi! — rekao je Langella. — Ako te ne previjem, gotov si.

— Idi do vraga!

Langella je izvukao revolver i ne baš nježno lupio kauboj iza uha. Cochrane je iznenada shvatio i postao poslušan. Bez protivljenja je rukama obujmijo stablo. Šerif mu je svezao zglobove, a onda je potezom noža rasporio njegovu košulju i otkrio veliku, ružnu izlaznu ranu.

— Ovo ti nije trebalo — promrmljao je. — Podigni ruku više. Obilno krvari. To je dobro jer će tako naš razgovor biti kraći. Tko je ubio Johnnyja, Cochrane?

— Idi do vraga — uskliknuo je kauboj, iznenađen pitanjem.

Langella je vrškom noža dotakao rub rane. Cochrane je muklo zastejnja.

— Metak je, doduše, izašao, ali ću ga ipak potražiti u rani ne budeš li poslušan. Neće biti ugodno. Kada

završim, u tebi neće biti krvi za jedno štene. Tko je ubio Johnyja?

Kauboj je šutio ali je očima pratio šerifovu ruku. Matt zakima glavom i ponovno dotakne nožem isto mjesto.

— Čekaj! — viknuo je kauboj ali je nož zašao još malo dublje, da bi bilo uvjerljivije. Langella je znao da dalje ne može. Ako Cochrane sada ne progovori, on ga neće moći prisiliti; mučenja su mu bila odvratna. — Čekaj!

— Onda?

— Sam se ubio. Čistio je revolver, bio je pun i nehotice je opalio.

— Gdje se to dogodilo? Tko je bio prisutan?

— U velikoj sobi. Gazda je ušao kada je čuo hitac.

— Johny je već bio mrtav?

— Tko ne bi kada mu onakav metak prosvrdla glavu?

— Vidio si ga?

— Ja? Ne. Nije ga vidio nitko osim gazde i Chang Looa.

Langella je uzdahnuo.

— Na žalost, još nisam naučio kojim se mukama Kinezima otvaraju usta. Kada se to dogodilo? Dan? Sat?

— U nedjelju — Cochrane je izgubio svaku volju za suprotstavljanjem — kasno navečer, oko deset.

— Ako ga je čistio tako kasno, znači da je gađao po mraku, Cochrane?

— On uopće nije gađao... — Kauboj okrene glavu — Do vraga, Langello, zašto ga je uopće čistio?

Šerif nije odgovorio. Spremio je nož i počeo prematati ranu. Isteklo je dosta krvi i on se zlobno ponadao da će se predradnik osjećati bar tako slabo kao on. Presjekao je re-

menčić kojim mu je stegao zaglavke. Zazviždao je i kobila je odmah krenula prema njemu. Iz riđe dlake dizala se bjeličasta para. Bilo je sve toplije.

— Zbogom, Cochrane. Ako si pametan, vratit ćeš se odmah na ranč. Bit će ti ugodno ako te Maria Hart bude previjala, ali ako to uradi Chang Loo, brže ćeš ozdraviti. Tvoje ću oružje ponijeti.

Kada je odjahao kojih dvadesetak metara, začuo je iza sebe zvižduk. Znači, nije jedini koji je dobro istrenirao svog konja.

Prolazio je sat za satom, sve dok jahač nije izgubio svaki pojam o vremenu. Tresla ga je groznica, čas mu je bilo vruće, čas hladno. Pokušao je jesti ali nije mogao gutati. Zaključio je da je najbolje ostati u sedlu dok se god može držati u njemu i moliti boga da kobila odmakne što dalje od progonitelja. A nije ni časak posumnjao da su već na njegovu tragu.

Da je uspon prestao Langella je saznao po tome što je počeo kliziti na vrat životinje. U svojoj zamagljenoj svijesti pokušao je preračunavati milje ali jedini zaključak do koga je došao bio je da je vraški odmakao od ranča. Onda se drveće prorijedilo i konj se našao u visokoj travi, koja mu je dosežala do trbuha. Dok se Langella trudio da razmisli što je posrijedi, konj je zastao pred ne suviše širokom ali dosta dubokom rječicom. Kako od svog jahača nije dobila uputu da zagazi u vodu, kobila je nakon kratkog oklijevanja skrenula ulijevo i došla do

mjesta gdje se voda slijevala u maleno jezerce. Tu je ponovno stala i tek se tada Matt razbudio iz grozničavog drijema.

Kada se prizor pred njegovim očima prestao tresti i zamagljivati, prepoznao je mjesto. Stigao je u klanac kojim je proticao potok Currant. To je granica Hartova imanja. S onu stranu rijeke ponovo započinje planina, gora i strmija od ove koju je prošao, ali gušće obrasla šumom i šikarom. Tamo će, možda, pronaći skrovište.

Mjesto na kome se nalazio nije bilo netaknuto. Uz obalu jezerceta vijugala je prilično utabana staza, jer je kroz klanac Currant vodio najkraći put iz Colorado Springsa za Leadville i Fairplay. Langella je zatresao glavom, u kojoj je zujalo kao u košnici divljih pčela. Da ode u Leadville ili u Springs? Poznavao je šerife u oba mjesta. Možda bi bio siguran od Harta i njegovih dok se ne oporavi i povratu malo snage.

Onda se sjetio onog dječaka. Kako se zvao? Ned Canero? Kauboji su tog balavca zvali »gospodine«, a to mnogo znači. Bio je hladan kao riba, a tu hladnokrvnost moglo mu je uliti samo beskrajno samopouzdanje. Langella je znao da ne može u grad. Hart je tog dječaka unajmio baš za gradski posao; vani, u divljini, mogu to obaviti i njegovi ljudi kojima će lov na čovjeka biti dobrodošla razonoda, ali za grad je bio potreban profesionalac koji bi izazvao i sredi šerifa a da pri tome ne dođe u sukob sa zakonom.

Langella pogleda prema istoku. Dvije uske, duboke brazde koje su urezali kotači poštanskih kočija mame su ga u Colorado Springs. Oko

trideset pet milja ovim putem ili deset manje kraticom preko planina. Uz mogućnost da mu se na izgaženom putu zametnu tragovi. Tamo su ga čekali krevet, liječnik i dobra hrana.

I Ned Canero, možda već slijedećeg jutra. Langella pognu glavu i potjera kobilu u plitku vodu jezerceta.

Na drugoj obali trava je bila jednako visoka i sočna pa je kobila gorgjela od želje da se zaustavi i napase. Ali, jahač je želio da što prije zađe pod zaklon drveća, pa joj to nije mogao dopustiti.

Prva stabla značila su i početak uspona. Langella je sjahao oprezno, ali ne dovoljno da bi ostao na nogama; smotale su se pod njim kao da su od gline, pa je neko vrijeme ležao potrbuške, poželjevši da više nikada ne mora ustati. Kobila ga je blago gurala njuškom u rebra. Onda je odustala i pošla potražiti travu.

Bilo je jasno da će izaći iz šume na otvoreno. Langella se okrenuo na leđa i slabo zazviždao. Životinja se vratila polako i preko volje.

— Daj i meni da nešto pojedem — promrmlijao je. Uhvatio se za stremen, nekako osovio na noge i počeo prevrtati u torbi.

Kad je počeo žvakati prvi zalogaj hladnog pečenog mesa negdje su lijevo od njega počele pucati grančice. Držeći meso zubima, povukao je revolver i osluškivao.

Odjeknuo je hitac i olovo je prošlo vrlo blizu. Dostigli su ga!

Gurnuo je revolver u navlaku i uhvatio se za jabuku sedla. Viknuo je na kobilu i ona je zagrabila. Odbio se nogama i narednog trenut-

ka je, kao uvijek, trebao pasti u sedlo. Ali nije, noge su mu otkazale poslušnost, zateturao je još nekoliko koračaja a onda ga je kobila počela vući za sobom. Nakon nekoliko trenutaka životinja je shvatila da nešto nije u redu i zastala. Langellini prsti, stegnuti oko jabuke, popustili su i on je kliznuo na zemlju.

Sada ga imaju.

Odustani od borbe, vikalo je nešto u njemu. Ali, znao je što ga čeka ako živ dopadne Hartu u ruke. Povukao je revolver i počeo puzati na onu stranu odakle je prije čuo lomljivu grančica. Za Matta Langellu došlo je vrijeme umiranja, ali bijaše nedvojbeno da neće sam otići s ovoga svijeta.

Nitko nije pucao i sve se umirilo. Negdje u šumi, kobila se zaustavila i sada vjerojatno razmišlja da li da se vrati do svog gospodara. Langella više nije mislio na konja. Nije imao snage za bijeg. Možda za još koji metak...

Nastavio je puzati.

Samo da se ne onesvijestim! grozničavo je šaptao. Samo da se ne onesvijesti prije no što zapucaju i dok im ne odgovori. Dok nekoga ne pogodi, razbjesni i onda im pruži cilj koji ne mogu promašiti. Oni još ne znaju da je ranjen. Dok ga ne ubiju, neće se usuditi prići. Zamaglilo mu se. Upotrijebio je svu snagu volje da ostane pri svijesti.

Osovio se na koljena. Pucajte, htio je zaviknuti, pucajte pasji sinovi. Ali, iz grla je izašao samo šapat. Ispustio je revolver i pao na lice.

VI

Kada je otvorio oči, ugledao je svoju desnu šaku i prste koji su se zarili u meku šumsku zemlju. Bio je živ, a ruka je bila prazna. Polako je podigao glavu. Sam, na istom mjestu gdje je pao.

U miris zemlje umiješao se težak, slatkast miris koji je poznavao. Pogledao je dolje, gdje mu je maločas ležalo lice i ugledao trag.

Prsti su mu bili oblijepljeni krvlju i zemljom, a isto je osjećao i na obrazu. Nije vidio otiske stopala ali krvi je bilo mnogo.

Pomislio je da se zavuče u neki grm, da pozove kobilu... ali, čemu bi to poslužilo kada ionako ne može ustati. Napipao je revolver i gurnuo ga u korice. Onda je na rukama i koljenima pošao za krvavim tragom u dubinu šume.

Nije znao koliko je to trajalo, koliko je puta padao na lice i udarao glavom u panjeve i stabla. Svaki puta je bio čvrsto uvjeren da ne može ni metra dalje i da bi bilo najbolje ako na tom mjestu i umre. Ipak bi, svaki put iznova, podvukao jedno koljeno pa drugo, digao se na ruke i nastavio oborene glave, mršteći se i trepućući očima, da ne bi izgubio svoj krvavi trag. Bio je to jedini trag koji ga je mogao nekuda odvesti.

Nije ništa čuo ni vidio, ali odjednom osjeti nečije prisustvo i podigne glavu.

Nekoliko metara dalje u otvoru grmlja stajao je velik mršavi pas držeći u zubima nešto neodređeno iz čega je kapala krv. Langella je u prvi čas pomislio da je to vuk, ali onda zapazi velika klapava uha. No, vuk ili pas... to za njega nije bilo

razlike, preslab je da se odupre bilo kome.

Iza psa iz grmlja je izašao Indijanac. Bio je vrlo snažno građen, gotovo preširokih ramena a četvrtasta glava bila je nasadena na vrlo kratku šiju.

Langella je prenio težinu tijela na lijevu ruku, kako bi oslobodio desnu i povukao revolver. Dokopao se drška, ali to je bilo sve. Ljevica je popustila i on je pao na lice. Onda je pred očima ugledao par mokasina, jedna se noga podigla, zahvatila ga ispod ramena i prevrнула na leđa. Iznad njega stajao je polugoli Indijanac, a u ruci je još držao nož oštrom kojega su polako klizile krvave kapi.

Langella je nemoćno stisnuo zube. Bilo je bolje završiti od Hartova metka nego od Indijančeva noža.

Crvenokožac je čučnuo na pete. Prstima je prešao preko srebrne zvijezde, a onda je rukom obrisao Langellino lice. Kimnuo je glavom kao da su se obistinile neke njegove slutnje.

— Ti si slab i oči su ti mutne — rekao je Indijanac lošim engleskim jezikom. Stisnuo je šaku i udario se u grudi. — Ne boj se, Yampa je tvoj prijatelj. Kada napuniš trbuh mesom, sjetit ćeš se.

Malo kasnije Langella je sjedio oslonjen o panj i pušio. Promatrao je polugolog Indijanca kako sigurnim zamasima komada velikog jelenca. Više mu se nije činio tako golemim kao prije. Bio je srednjeg rasta, imao je savršeno razvijen grudni koš i snažne noge.

Iznad hrpice žeravice pržilo se nekoliko komada mesa nataknutih na prutić.

Jednog je podneva u rano proljeće taj isti Indijanac bio dojahao u Canon City s nekoliko finih krzna. Da ga je Langella tada primijetio, gužva bi možda bila izbjegnuta. Međutim, Indijanac je odmah ušao u trgovinu i Henry Sulman, prepređeni lopov, ponadao se da će ga prevesti žednog preko vode. Ali crvenokožac je znao cijenu svoje robe. Trgovcu se nije svidalo ni to što ne moljaka, što poput bijelca nosi pojas s revolverom, a najteže mu je padalo to što si nije dao naturiti nikakve šarene sitnice. Sulman je preko volje platio punu cijenu u municiji i duhanu, ali je odmah otišao u salun i nahuškao na Indijanca nekoliko polupijanih kauboja.

— Sjećam te se — rekao je Langella. Indijanac se okrenuo prema njemu. Lice je ostalo nepomično. — Razoružali su te. Bili su pijani, htjeli su se našaliti.

— Htjeli su mi staviti uže oko vrata i objesiti me.

Indijanac je bio jedan Ute iz plemena Yampa koji su južnije zadržavali još uvijek teške brige naseljima u Meksiku. Nije prošla ni godina dana od kako je u Canon City stigla vijest da su Ute srušili vladinu agenciju u svom rezervatu i pobili sve službenike. U to je vrijeme Langella mislio da su Indijanci vjerovatno imali dobrih razloga da to učine, ali se nitko nije s njime složio.

— Ti si slab i moraš mnogo jesti. — Crvenokožac je izvukao meso iz vatre i pružio mu. Bilo je pomalo sirovo ali sočno i mekano. — Pogledao sam tvoju ranu. Još je uvijek zdrava.

— Ti se zoveš Octavio — sjetio se šerif. — Zahvalan sam ti što si mi po-

mogao... — Zubima je otkidao vruće meso i razmišljao — Moram ti nešto reći, Octavio. Ja bježim pred rančerom koji sada hoće mene objesiti. Koga god nađe u mom društvu, objesit će zajedno sa mnom. Čuješ?

Indijanac ga je pogledao ali nije odgovorio. Sjeo je na pete i počeo jesti. Langella je pohlepno progutao napola sažvakano meso i zagrizao novi zalogaj.

— Pronađi mog konja... zacijelo pase na rubu šume... i pomozi mi da uzjašem. Onda otiđi iz ovog kraja na nekoliko tjedana.

— Tvoj konj je ovdje — pokazao je Ute prema grmlju — Odlazimo čim pojedemo ovo meso. Onda ćeš govoriti.

Langella je sve teže gutao.

— Imaš li vode? O sedlu visi moja čutura... — Kada je s dva gutljaja potjerao meso nastavi. — Octavio, to je moja borba. Skrivat ću se dok mi rana ne zacijeli, a onda ću ja napasti. Ti odlazi. Ništa mi ne duguješ. Što sam uradio, bila mi je dužnost.

— Život Indijanca ne vrijedi mnogo — promrmljao je Ute. Ustao je i podigao svoju pušku, henrijevku kalibra 44. Otvorenim dlanom pljesnuo je po kundaku. — Nijedan drugi bijelac ne bi stavio u opasnost svoju glavu da spasi Octavia od pijanih kauboj. Ti mi sada reći... na tvom su tragu oni isti koji su htjeli mene objesiti?

— Da.

Indijanac je kimnuo a na licu mu se pokazalo nešto nalik na smiješak. Langella je šutio i promatrao kako brzo gasi vatru. Nije nastojao sakriti tragove. Indijanac je nestao u grmlju i vratio se vodeći tri konja. Langellina je kobila veselo zarzala.

Šerif se kasnije nije mogao sjetiti kako su protekli naredni sati. Njegova su sjećanja bila poput razmrskane slike; pokušavao ju je sastaviti, ali je manjkalo suviše mnogo djelića.

Pamtio je kako se razbudio kada je kliznuo iz sedla i kako je Indijanac skočio s konja i zavezao mu noge ispod konjskog trbuha a pojas je prebacio preko jabuke na sedlu. Zapao je ponovno u grozničav san, a k svijesti bi dolazio samo u časovima kada je konj svladavao najteže dijelove puta. A Octavio je birao najgore, ulažući u sakrivanje tragova svu urođenu spretnost koju posjeduju djeca prirode. Gazili su brzake, penjali se uz strme vododerine i klizili niz glatke kamene kosine. Na jednom takvom mjestu Langellina je kobila posrnula i bila bi se odvaljala nizbrdo, zajedno sa zavezanim jahačem, da Indijančeva žilava šaka nije uhvatila oglav i zadržala životinju dok se nije uspjela ustaliti na noge. Psina se vukla ispred ili iza njih, čas blizu a čas bi se izgubila u guštari. Indijanac nikada nije zvao psa a ovaj se nikada nije glasao. Možda je ipak bio vuk?

Na posljednjem dijelu puta Matt je uglavnom bio pri svijesti. Htio je zamoliti Indijanca da ga odveže s konja i ostavi da umre na tom istom mjestu, ali preko njegovih otečenih usana prešlo je samo nerazumljivo mrmljanje. Indijanac bi ga pogledao s razumijevanjem, ali to je bilo sve što mu je na tom putovanju namjeravao pružiti. Sada je trebalo bježati, neprekidno biti u pokretu i sakrivati tragove. Octavio je ovog bijelca upoznao u akciji, znao je da ga može svrstati među hrabre i neslomljive

ljude i da je za njega bolje da umre u sedlu no da živ dopadne šaka svojim progoniteljima.

Langella je ipak izdržao ... to jest, još je uvijek bio živ kada je Indijanac u prvi sumrak zaustavio životinje i zadovoljno se ogledao. Predjel u kom su se nalazili mogao je nalikovati jedino paklu. Svuda kamen, od sunca i kiše izbljedjele stijene svud uokolo na beskrajnoj visoravni, kao da ih je neka golema nožurina razmrvila i udarcem razbacala unakolo. U tom kraju mogao se sakriti cijeli odred vojske; s druge strane i cijela bi vojska ovdje teško pronašla jednog bjegunca.

Dva su dana proveli na jednom mjestu, ulogoreni među stijenjem, prvi je Langella proveo na rubu svijesti, ali je drugog dana groznica počela slabiti i poslijepodne je mogao sjesti, oslonjen na kamen. Octavio mu je napravio dobar ležaj, svukao čizme i postavio revolver na dohvat ruke.

— Rana je dobro, ti si jači — rekao je Indijanac trećeg jutra. — Danas jedi i hodaj, da ti se mišići probude. Noćas ćemo dalje. Nema traga koji se ne može pronaći, pa tako i naš.

Langella je ustao, hodao, vježbao s revolverom i zaključio da mu se snaga gotovo vratila. Jeli su i pušili, a predvečer smotali pokrivače i pošli po konje. Bili su sakriveni kilometar dalje, u uskom klancu u kome je bilo nešto jadne trave.

Međutim, već je bilo prekasno.

Pas koji se lijeno vukao uz Indijančevu nogu, prvi je naslutio opasnost. Nije dao od sebe ni glasa samo mu se nakostriješilo krzno na hrptu. Indijanac se bacio na jednu a Lan-

gella na drugu stranu, u času kada je olovo počelo lomiti stijenje. Veliki je pas zgrabio naprijed, prevrnuo se u zraku i prvi puta dao od sebe glasa, nalik jecaju. Kad se srušio na zemlju, čupavo mu je krzno bilo obiliveno krvlju a glava čudno iskrivljena, jer je metak razmrskao kičmu.

Langella nije mogao a da se ne okrene prema Indijancu. Uto je gledao naprijed kao da ga se sve to ne tiče, samo mu je pogled postao čudno grozničav.

Počeli su puzati naprijed jer ionako nisu znali odakle se na njih puca. Još je postojao tračak divlje nade da ovi koji pucaju nisu pronašli njihove konje. Obojica su mislila samo na to pa nisu primjećivali ni oštrinu kamenitog tla koje im je deralo ruke ni težinu čebadi i pušaka koje su vukli za sobom.

Pucnjava utihnu.

U mrtvoj tišini zaorio je glas kojeg je Langella dobro poznavao. Bio je snažan i neobično dubok, kao da izlazi iz nekog bunara.

— Gdje su? — vikao je Horace Hart. — Da li ih je netko pogodio?

— Ne, gospodine — odgovorio je netko s druge strane. Bilo je očito da oklijeva. — Mora da su negdje ispred vas, sakriveni pod stijenama.

Negdje naprijed, netko je s prilično buke skakao s kamena na kamen.

— Mister Hart! Gospodine, gdje ste?

— Stani, budalo! Ne prilazi! Što hoćeš?

— Gospodine, naprijed u klancu pronašao sam njihove konje. Tri komada.

Šerif tiho prekune. Sada je postalo ozbiljno. Oslobodio se prtljage i ispustio pušku. Kad je povukao re-

volver, pogledao je Indijanca. On je već bio spreman.

— Pobij te životinje!

— To ne može biti! Valjda neće!
— prošaptao je Langella. Ute se podigao na koljena kao da se sprema na skok.

— Dolje, Octavio! Možda neće...

Indijanac kimnu i ponovno se spusti na kamen. Negdje naprijed, ne daleko, odjeknuše tri hica. Onda je konj zavrisknuo i Langelli se pričiniilo da prepozna glas svoje Ester. Tu divnu, vjernu i pametnu životinju sada je uništavao neki odrpani otpadnik ljudskog roda. Još nekoliko hitaca i onda se sve umirilo.

Svaki je kauboj u tolikoj mjeri privržen konjima da mu je smrt te životinje uvijek mrska. Svi su bili pod dojmom tog ubijanja. Ute i Langella prvi su došli k sebi i šerif je dopuzao do Indijanca. Sjeo je, okrenuvši mu leđa, i rekao:

— Ti pazi na svoj dio, ja ću na ovu stranu. Čim se netko pojavi, skidamo ga. Koliko si dobar s revolverom?

— Dovoljno dobar.

Zatišje prekine Hartov glas.

— Što je sada? Zaspali ste? Sjetite se Marvinu i Leea. Završimo s ovom dvojicom, svakog čeka dupli viski i dobra večera.

Razlika u snazi bila je prevelika da bi se mislilo na oprez. Dugo su tragali za bjeguncem, bili su umorni i prljavi. Neka se sve to već jednom svrši, pa da se najedu i naspavaju. Pošli su naprijed.

Prvog čovjeka Ute je pogodio u rame, skrenuo revolver i za koji centimetar promašio drugoga. Langella je na svojoj strani oborio jednoga, prostrijelivši mu grudi. Načas

mu se pričinilo da vidi golemu Hartovu lubanju ali kada je okinuo, na tom mjestu nije bilo ničega. Kauboji su se povukli a da nisu ispalili nijednog metka. Čovjek prostrijeljen kroz rame tiho je stenjao, onaj s metkom u grudima, nije davao glasa.

— Kad bismo znali gdje su im konji — prošaptao je Langella.

— Možda tamo — Indijanac mahnu ulijevo. — Iza nas nisu, jer bi naišli na njih, a ni naprijed, jer bi već prije našli naše konje.

Netko je ispalio četiri metka, ali su prošla neopasno visoko. Langella nije mogao pronaći strijelca pa je zaključio da ni taj ne vidi njih.

— Puca naslijepo.

Meci su više uzбудili one na drugoj strani jer je netko počeo kleti i viknuo neka, do vraga, prestanu, jer su ga zamalo pogodili. Počelo se smrkavati. Ute je otpuzao dva metra u stranu, ispalio nekoliko hitaca u tom smjeru i brzo se vratio natrag. Isti je glas opet počeo kleti dok mu Hart nije zapovijedio da zaveže.

— Langello! Matt! — viknuo je rančer. — Zacijelo vam je jasno da je vaš položaj bezizlazan.

Langella je šutio.

— Čujete me? Kažem da nemate više izgleda nego miš koji se nalazi u mačjim šapama.

Langella je i dalje šutio. Iznerviraj neprijatelja.

— Hoćete li odgovoriti, ili ne? Prokletstvo, zar ne znate s kim imate posla? Predlažem vam nagodbu koja vas može spasiti.

Langella je pljucnuo. Indijanac je okrenuo prema njemu svoje brončano lice i poput vuka iskesio jake četvrtaste zube:

— Tko mnogo govori postaje smiješan — promrmrljao je tiho. — Iskušavaš ga?

Šerif kimnu i izvuče cigaru. Dok je pripaljivao, glasno je uzdahnuo od zadovoljstva. Na taj zvuk utihnulo je čak i stenjanje ranjenika.

— Matt, pružam vam posljednju priliku! — Hart je jedva savladavao bijes i to se moglo osjetiti.

— Da čujemo, konjoubico — odgovorio je Langella lijenim glasom.

Gotovo da je čuo kako su kauboji odahnuli u svojim zaklonima.

— Bacite oružje i izađite. Za uzvrat nudim vam suđenje u Canon Cytiju. Bit ću pošten prema vama, nećemo vas maltretirati.

— A zbog čega bih ja to trebao odgovarati?

— Pa ubili ste dvojicu nedužnih kauboja. Vi ste smijenjeni a oni su pokušavali pomoći novom šerifu. Dočekali ste ih, jadnike, i pobili iz zasljeđe... nemilosrdni ste. A sada ste pogodili još dvojicu.

Hartov je glas ostao visjeti u zraku. Zastao je da bi učinio utisak na svoje ljude. Langella reče oporo:

— Ja ih više žalim no vi, Harte. Hladnokrvno ste ih poslali da me umore i niste marili hoće li pri tom stradati. Možda ste čak zaradili na njima. Koliko ste im ostali od plaće dužni? Kome ćete dati taj novac?

Šerif je ušutio da bi kauboji mogli o tome razmisliti. Netko se u nedoumici nakašljao. Langella je po zvuku otprilike odredio njegov položaj.

— Dosta pričanja — riknu Hart. — Hoćete li biti pametni i poslušati?

— A što je s Indijancem? — Langella je dotaknuo rame Octavia i počeo nečujno puziti prema drugom kamenu, udaljenom dvije konjske

dužine. I Ute je počeo mijenjati mjesto.

— Niste u položaju da brinete i za tuđu kožu, Langello. Pogotovo ne za crvenu, — rekao je Hart surovom iskrenošću — Nisam kriv što nam se našao na putu. Uostalom, on je vaš suučesnik. Uredit ću ga kao i sve Indijance koje sam našao na svojoj zemlji.

Langella je šutio. Za njega je razgovor bio završen i on nije namjeravao odati svoje mjesto. Indijanac je pronašao dobar položaj. Lice mu je vidio samo iz profila, a na njemu se nije moglo pročitati kako je primio Hartovu izjavu. Bilo je jasno samo to da ju je razumio.

— Langello?

Ubijanje će se sada nastaviti. Odlučivši to, šerif je osjetio kako mu se na čelu izbijaju kapljice znoja.

— Langello!

Samo načas Harta je zavelo nestrljenje i Langella je ugledao krunu njegovog velikoga crnog stetsona. Opalio je ne nišaneći. Nije ga htio ubiti ali mu ne bi bilo krivo da je uspio raniti tog nadutog nasilnika. Crni je šešir poskočio u zrak i nestao iz vida. Hart je promuklo kriknuo.

— Proklet bio, Langella! Naprijed! Hoću da ih slistite! Tri stotine tko pogodi šerifa, stotinu za Indijanca.

Kauboji su otvorili neopasnu iako obilnu vatru. Olovna tanad odbijala se o kamenje i zviždeći šišala kroz grmlje, vraćajući se napadačima. Bilo je jasno da ti momci nisu imali nikakvog borbenog iskustva. Bili su dobri kauboji, Hart na svom imanju nije trpio lijenčine, ali kraj je bio miran i oni su se borili samo lasom

a ne oružjem. Bili su slabi strijelci, a pogotovo nisu bili spremni za borbu u šumi.

Netko kriknu! Mora da ga je pogodio Octavio.

Langella je snagu protivnika procijenio na dvadesetak ljudi. Do sada su bila pogođena najmanje trojica, a to je postotak dovoljan da obeshrabri svaku družinu koja se bori bez pravog razloga.

VII

Kroz drveće se provukao večernji povjetarac i počeo raznositi kiselkasti barutni dim koji se vukao među drvećem.

Nailazila je noć.

Langella je zadrhtao od uzbuđenja. S tminom dolazi i vrijeme kad se mora prijeći u akciju. Pogledao je Indijanca. Ovaj je u istom času okrenuo glavu i kimnuo mu.

»Nas dvojica se razumijemo« — pomislio je »Nagonski znamo što onaj drugi misli. To je zato što smo obojica borci, za razliku od ovih govedara.«

Izbacio je dvije prazne čahure iz bubnja i ugurao svježe metke. Onda se ogledao, da bi urezao u pamćenje svaku pojedinost prije no što se spusti tama. Njegove su stvari ležale nekoliko metara iza njega. Vjerojatno će ih ostaviti ali vinčesterka ide sa njim.

Octavio je opalio.

Netko je ružno prekleo. Onda je s druge strane ispaljen cijeli bubanj revolvera. U prazno; olovo je prošlo kroz krošnje i na Langellu se polako spustila kiša grančica i iglica.

Naglo se smrkavalo. Indijanac je podigao lijevu šaku savio je poput

obrnutog lončića i zaigrao prstima. Konji. Bijelac je kimnuo. Trebali su konje i namjeravali su uzeti Hartove.

Langella je pokazao prstom najprije lijevo pa onda desno. Indijanac je slegnuo ramenima. Nisu imali načina da ocijene na kojoj su strani Hartovi kauboiji ostavili konje. Trebalo je pokušati na sreću. Octavio je pokazao lijevo i Langella se suglasio kimnuvši glavom. Svaka je strana bila jednako dobra, dok se ne pokaže da je pogrešna.

Šerif je zakopčao kožni prsluk. Postalo je opasno pucati. Iz cijevi su izlazili dugi, narandžasti plamenovi i u tmuni odavali mjesta strijelaca. Langella je poslao u izvor jednog takvog plamena tri metka, jedan za drugim, i odmah se odvaljao u stranu, nastojeći da dođe bliže vinčesterki. Netko je stenjao, krkljajući pri svakom uzdahu.

— Mrak je, što ćemo sada, gospodine? — viknuo je netko.

Prekasno pitaš, pomisli Langella. Tvoj je gazda već propustio ono što je trebalo uraditi.

— Zapalite vatre oko njih i onda se povucite unatrag. Vidjet ćemo ih ako se pokušaju provući.

Oko njih, u mraku, ljudi su se užurbali, nastalo je opće šuškanje i lomljenje grančica. Nije se mogao zamisliti pogodniji trenutak i Langella je bio siguran da to i Indijanac zna. Dopuzao je do puške i nakon trenutačnog oklijevanja uzeo i dvije torbe. Možda uspije.

Netko je kresnuo šibicom a na drugoj strani odmah odjeknu hitac. Plamičak je nestao. Langella je skočio na noge i brzo pokrio usta nadlanicom, da bi izmijenio glas:

— Ne pucaj, budalo! Moram sakupiti granja za vatru.

U trenutačnoj nedoumici koja je obuzela ljude, Langella je brzo i tiho krenuo naprijed, prošao između dva strijelca kojima je otprije znao položaj i onda naletio na trećega, koji je četveronoške puzao tlom, tapkajući za grančicama.

— Pazi — rekao je — da te ne pogodi netko od naših!

U tom času, netko je otraga upitao:

— Čiji je to bio glas? Joe, jesi li to ti?

— Ja? Ne, svo vrijeme šutim.

Hartov je glas proparao mrak tako da se i Langella trgnuo.

— Budale, to je šerifov glas! Ne dajte mu da se izvuče!

Kroz mrak su nasumce ispaljeni hici, a onda je netko počeo moljaka-ti da se prekine s tom opasnom pucnjavom. Pred Langellom se podigla neka sjena.

— Jesi li to ti, Joe?

— Ne — odbrusio je šerif. — Glavu dolje, da te nešto ne pogodi!

Čovjek je poslušno legao. Onda mu je sinulo pa je naglo podigao glavu, samo zato da bi ga postrance pogodila teška revolverska cijev. Langella se kretao brzo i tiho, ostavljajući iza sebe zburnjene napadače.

Činilo mu se da je dovoljno hodao i da bi već morao pronaći Indijanca ili konje, kad ispred sebe začuje tihi glas:

— Matt.

Odskočio je, povlačeći revolver. No, još u pokretu shvatio je čiji je to glas.

— Octavio? Jesi li pronašao te proklete konje?

— Nema konja.

— Nema?

— Nema.

Prišao je i razaznao snažnu Indijančevu priliku. I Octavio je otišao, ne ostavivši Hartu ništa osim praznih čahura i ranjenih kaubojja.

— Hajd'mo na drugu stranu.

Langella se prigušeno nasmijao:

— Slušaj. Još uvijek pucaju jedni po drugima.

Konji su uistinu bili na suprotnoj strani. Našli su ih obišavši u prilično velikom luku bojno polje. Tamo je još uvijek pao pokoji hitac kad je Indijanac svezao kaubojja koji je bio ostavljen da čuva konje; bio je toliko mlad da je zaplakao od stida što tako neslavno završava prvi borbeni zadatak.

— Nemaš se čega stidjeti — reče mu Langella. — Vidjet ćeš kako će tvoji izgledati kada se vrate. Bit će najbolje da se vratiš kući, ocu i majci, dok ti razum malo ne sazrije.

— Da rastjeram konje? — upitao je Octavio.

— Ne, sve ćemo povesti. Vezat ćemo ih jednog iza drugog.

Narednih dvadeset četiri sata izgubili su svaki dodir s Hartom. Bili su ispavani i odmorni, pa su jahali brzo i zaustavljali se samo da bi nešto pojeli i napojili konje. Nisu ni pokušavali sakriti tragove. Noć su proveli na planinskom pašnjaku. Za konje su podigli ogradu od užeta, da bi mogli u miru pasti. Jeli su ne razgovarajući mnogo, a onda se svaki oslonio na svoje sedlo. Indijanac je pušio lulu, Langella cigaru.

U svjetlosti gotovo ugasle vatre šerif je promatrao mirni, tvrdi profil svog pratioca. Uvijek je sve svoje borbe vodio sam, jer nikada ni u koga nije mogao imati povjerenja. O-

voga puta, osjećao je, moći će sasvim bezbrižno zaspati kada Ute preuzme stražu.

Mahnuo je Indijancu, ispružio se i navukao šešir na oči. Još je časak razmišljao o dosad nepoznatom osjećaju sigurnosti koji ga je obuzeo i zaključio da to nije ni tako loše. Onda je zaspao.

Još su se vukle jutarnje magle kada su iz šume izjahali u dolinu, prema zgradama ranča. Pomalo mi prelazi u naviku pomislio je Langella, da mladu gospođu Hart u zoru dižem iz kreveta.

Ute je dokasao do vrata obora i otvorio ih. Langella je sjahao i razvezao konje. Onda su obojica poja-hala do glavne zgrade. Prilazeći zdanju, šerif je razmišljao kako, zapravo, ne zna što bi poduzeo. Mogao je natjerati ženu da prizna što se dogodilo Johnnyju, ali nije bio siguran je li dovoljno grub za to. Bit će bolje da uradi nešto što će Harta sasvim izbezumiti i nagnati na nešto nepromišljeno... da, na primjer, usred grada otvoreno napadne šerifa.

— Zapalit ću ovu veliku kuću — rekao je Indijancu poluglasno.

— Bit će lijepa vatra — nasmiješio se Ute. — Netko izlazi iz kaubojske kuće.

— Toga poznam — rekao je Langella i blagim pritiskom noge skrenuo konja u stranu, da bi se odvojio od Octavia.

Na vratima malene brvnare pojavio se Ned Canero. Još je zakopčavao košulju, ali je već imao opasače s revolverima. Iza njega se gurao Cochrane. Bio je gol do pasa, grudi i desno rame bili su mu previjeni a u lijevoj je držao revolver.

— 'Jutro, šerife. Čemu zahvaljujemo vaš rani posjet? — upitao je mladić podrugljivo.

Taj se ne boji nikoga i ničega, pomisli Langella. Treba mu podrezati krila.

— Tko je u glavnoj zgradi, mladiću?

— Gospođo Hart, naravno. Recite, kako to da ste još živi? Trebalo je čuti staroga kada je odvodio svoju vojsku. Prema njemu već ste onda bili pokopani.

— On će ti objasniti, za koji dan, kada dopješači. Mora da su negdje izgubili konje. Mi smo ih pronašli i doveli.

Cochrane se progurao naprijed:

— Što se dogodilo? — protisnuo je — Ti...

Šerif, smiješeći se, podigne ruku i prekine ga.

— Rekao sam ti da mi se obraćaš sa »gospodine«. Još se jednom zabuni i dobit ćeš metak u usta. To je posljednja riječ.

— Ti, ti... — kauboj se gotovo ugušio od bijesa i mržnje. Počeo je podizati revolver, no Langella se nasmijsao i predradnik je bespomoćno spustio ruku. Okrenuo se prema vratima.

— Ti ostani ovdje! — naredio je Indijanac.

U rukama nije imao oružje, nje-gova je vinčesterka ležala u navlaci na sedlu a revolver za pojasom, ali je izraz lica bio takav da se Cochrane pokorio. Ned Canero se povukao dva-tri koraka u stranu i znatiželjno promatrao razvoj događaja.

— Je li još tko u spavaonici, Canero? — upita šerif.

— Još jedan momak. Ali taj se, ako tako mogu reći, ne osjeća baš najbolje.

— Neka izađe.

— Rekao bih da nije u stanju. Donji dio tijela mu je u kvaru.

— Da nije ranjen? Tražim tipa s ovog ranča koji je odnio jednu moju kuglu. Vas dvojica se odmaknite od vrata. Ući ću, da ga malo pogledam.

— Cochran! Što se to događa?

Glas je dopro iza njegovih leđa, ali bi Langella prepoznao te duboke, pune tonove između tisuću drugih glasova. Svi su se okrenuli pa i on. Na vratima glavne zgrade stajala je Maria Hart. Langella se ponovo naglo okrenuo, ali prekasno. Cochran je još uvijek stajao pred spavaonicom ali Ned Canero više nije bio tamo.

— Što sada? — upitao je Indijanac.

— Razgovarat ćemo s njom. — Langella je slegnuo ramenima. Prišli su konje bliže kući. — Dobar dan, gospođo Hart. Vidio sam grob vašeg supruga. Pokopan je na lijepom mjestu.

Zena je još više problijedila. Kako je lijepa, pomisli Langella.

— Zar baš morate...?

— Bio mi je jedini prijatelj, za to nitko ne mari. Gospođo, jeste li sada voljni odgovoriti na pitanje koje sam vam postavio one noći?

Zanijekala je glavom.

— Možda znate zašto stari Hart toliko čezne da me makne s ovog svijeta?

Ponovo je zanijekala.

— Kada je tako, moram vas zamoliti da uzmete najnužnije stvari i maknete se oдавде. Namjeravamo zapaliti ovu baraku.

— Učinit ćete to HARTU?! — U očima joj se pojavio sjaj koji Matt nije znao objasniti. — Usudili biste zapaliti, ranč, Langello? Znate li što vas čeka? Lovit će vas do na kraj svijeta.

— Hart? On je propustio svoju posljednju priliku. Od sada ja lovim njega, gospođo.

— Dobro...

— Hej Langello!

Šerif se okrenuo. Ned Canero još uvijek nije bio na vidiku ali je njegov glas očito dolazio iz tamne unutrašnjosti brvnare.

— Što namjeravate? — doda mlađić.

— Zapalit ću ovu kuću. I preporučam ti, momče, da se u to ne miješaš.

Zvuk hica bio je prigušen, ali je metak zaprao prašinu pod nogama Langellina konja. Šerif je osjetio u ustima opor okus. Polako se okrenuo.

— Zao mi je, šerife. Ne možete mi to uraditi. Gospodin Hart je naredio da do njegova povratka čuvam kuću i damu. Za to me plaća.

— Dobro — odgovori polako šerif. — Izađi iz tog zaklona. Kada već nisiš revolver ponašaj se kao čovjek, pa izađi da to sredimo.

— Ne isplati mi se — viknu Canero svojim bezbrižnim tonom. — Za to se još nisam pogodio s Hartom. Ako vas sada ubijem, ona škrtica mi neće dati ni dolara. Vi ste moj zlatni rudnik. Samo čekam da vas Hart što više zamrzi, pa da vaša koža postane vrednija.

Langella je stajao grickajući usne.

— Kao što si sam rekao, vrijedim ti jedino živ. Ako me samo i raniš, Hart će me se dočepati bez tvoje

pomoći. Ne smiješ me pogoditi. Zapalit ću to.

— Ubit ću Indijanca a ne vas — rekao je Canero nakon časka oklijevanja.

Šerif je pozdravio Mariju, dotaknuvši s dva prsta obod šešira, a onda se okrenuo i rekao:

— Dodi Octavio, odlazimo.

Skrenuo je prema Chang Loovoj kućici, iz koje se već dizao dim; ako ljudima već ne može oduzeti krov nad glavom, neka bar gladuju.

— Što sad namjeravate? — viknuo je Canero iz mraka spavaonice.

Langella je iskesio zube ali nije odgovorio. Jahao je dalje, osjećajući kako mu niz leđa prolaze žmarci. Ako opali?

Ali, Canero nije pucao. Bijelac i Indijanac ušli su zajedno kroz preuska vrata.

— Izadi, Chang Loo, zapalit ćemo ti kuhinju — zapovijedio je šerif. Kinezi je polako kimnuo glavom.

— Mister Langella znade da je ovdje spremjena sva hrana?

— Da, Chang. Uzmi samo ono što je tvoje i izlazi.

— Mister Hart će biti vrlo ljut.

Šerif bi se mogao zakleti da to Kinezu neće biti krivo. Sitnim je koracima nestao u drugoj prostoriji i ubrzo se vratio: jednom je rukom vukao veliku košaru, a u drugoj tešku, prastaru pušku.

— S ovim smo se borili protiv Komanča — objasnio je ponosno. — Kada smo osnivali ranč.

Šerif je šutke gledao za tim malenim čovjekom, koji je cijelog života samo slušao, koji je trpio grubosti i nepravde svog gospodara pa ipak mu je bio bezgranično vjeran i borio se za njega i njegov ranč, a ovu kuhi-

nju smatrao svojim jedinim domom. Bilo mu ga je žao.

— Chang — pozvao ga je — gdje ćeš se sada smjestiti?

— Vi ništa ne brinite, mister šerif. Ranč ne može biti bez kuhinje, podignut će se nova. Ali mister Hart će se strašno naljutiti. Hoćete li zapaliti i štagalj?

Tamno Octavijevo lice rasteglo se u škrt osmijeh:

— Ti, ne voliš bijelog čovjeka?

— Ja sam bio pravi otac njegovu sinu — promrmljao je Kinezi i izvukao košaru preko praga. Langella je pronašao veliku staklenku špirita i njime zapljusnuo zidove, a Indijanac je kresnuo šibicom. Kad su izašli kroz stražnja vrata, stare i suhe stijene već su pucketale.

— Sada štagalj!

Pošli su poprijeko, motreći na kaubojsku spavaonicu. Kad je plamen liznuo kroz kuhinjska vrata, netko tamo nije mogao izdržati pa je iskočio napolje, s puškom u ruci. Langella je trgnuo revolver i nasumce ispuca pred njega onoliko metaka koji su ga obasuli prašinom. Momak je odskočio, kao da stoji na žeravici, i nestao u zgradi.

Nesmetano su stigli do štaglja. Octavio je izvukao vinčesterku, jer su bili već predaleko za revolver, a Langella je dotle istjerao nekoliko konja koje je unutra pronašao. Bilo je dovoljno suhog sijena; kad se zapali, štagalj će izgorjeti za četvrt sata. Pogledao je urednu i dobru konjsku opremu i sedla koji su visjela po zidovima. Hart je volio samo najbolje, pa makar to bilo za kauboje koji čuvaju njegovu stoku.

Kad su iz doline zalazili u hladovinu borovih šuma, još su jedanput

zaustavili konje. Stup dima dizao se visoko u nebo i Langella se nadao da ga Hart vidi i pita se što to znači.

VIII

U gradu su dočekani bez velikog uzbuđenja. Ljudi su već navikli na iznenadne obrate u ratu šerifa i Horacea Harta i nisu se namjeravali u to miješati. Pogrebnik Adams bio je sahranjen i oplakan. Možda je ljude najviše zanimalo odakle je Langella izvukao toga Indijanca, ali nitko ga nije namjeravao zapitkivati. Netko se sjetio da su Hartovi kauboji pokušali objesiti baš tog crvenokošca, pa je to omogućilo bezbroj kombinacija za nagađanje.

Dva konja sa žigom HH šerif je odveo u gradsku staju i zadužio Willyja neka ih odvede na ranč.

— Ako te gospodin Hart štogod upita, odgovori mu da sam naplatio jurnjavu po šumi, ali da mi je još dužan odštetu za tri konja i opremu. Jesi li me razumio, Willy?

— Ja... ne znam. Jurnjavu ste naplatili, a konje i opremu još niste? Je li tako dobro?

— Odlično. A sada da vidimo kakve životinje tvoj otac nudi na prodaju.

Povorka koja se vukla kroz šumu prema ranču pružala je jednu sliku. Ljudi nenavikli na pješačenje nosili su na prilično nespretan i neudoban način petoricu lako ozlijeđenih i jednog teškog ranjenika. Hart, redovito glasan i podrugljivo osoran, ušutio je odmah nakon što je otkriveno da su konji nestali i odonda satima nije otvarao usta, osim da izgovori naređenja za odmor i pokret. Hodao je na čelu kolone, noseći svoje gole-

mo tijelo naprijed više snagom volje i mržnje no snagom mišića.

Ljudima je uvijek bilo neugodno u njegovom prisustvu. Svojom britkom podrugljivošću znao je srezati i najponositijeg od svojih ljudi i učiniti da se osjeća poput crva kad za to i nije bilo razloga.

Sada, dok su gledali u njegova široka ramena koja su krčila put kroz splet borovih grančica, osjećali su da u njemu bukta vatra koju nije moglo pogasiti ništa osim krvi. S vremena na vrijeme spuštao je široki dlan i zgrčenim prstima prelazio preko revolverskog drška.

Ulijevao je strah. Kad bi okrenuo glavu, svi, pa i ranjeni, prestrašeno bi se trgli. Bezrazložno. Hart bi samo promrmljao koju riječ zapovijedi i opet se okrenuo. Nije dopustio da iz njega izbije vatra koja ga je izjedala.

Cochranea su susreli uvečer drugog dana pješačenja. Dolazio im je u susret vodeći cijelo krdo konja koje su Langella i Indijanac ostavili na ranču. Bilo je i nešto hrane, ali ne dovoljno. Ugledavši osedlane životinje, ljudi su odmah živnuli. Načas su zaboravili pretrpljenu hladnoću i glad, a tek što su nešto stavili u želudac, odmah su postali razgovorniji i ratoborniji. Osvetit će se onome tko ih je doveo u takvo stanje.

Raspoloženje Horacea Harta nije se, međutim, nimalo poboljšalo. Cochranu mu je ispričao što se dogodilo na ranču, sa strahom očekujući reakciju. Rančerovo lice i zatiljak obililo je duboko rumenilo, ruke su mu počele podrhtavati ali to je bilo sve. Teške vjede gotovo su sasvim pre-

krile oči dok je kratko kimao glavom.

— Što je sa Marijom?

— Sve je u redu, gospodine. Nisu je ni takli.

— Canero?

— Sjedi u kući, s vinčesterkom preko koljena i, čeka hoće li šerif opet napasti. Za šumu i preriju ništa ne vrijedi, to je gradska ptica, ali nije se nimalo uplašio Langelle ni Indijanca.

— Obojica će visjeti, Cochrane — prošaptao je Hart promuklim glasom. — Kunem se da ćemo gledati njihove noge kako se trzaju u zraku!

Cochrane se trgnuo, prošli su ga žmarci od uvjerljivosti Hartova glasa. Kimnuo je i povukao se do ostalih ljudi. Od predradnika se očekuje da brine za svoje kauboje, pa se počeo raspitivati o ranjenicima i izdavati potrebne i nepotrebne zapovijedi.

Ogrubjeli teškim radom, kauboji nisu suviše osjetljiva bića, ali kada su izjahali iz šume sve ih se dojmio pogled na dva tamna zgarišta. Obje građevine izgorjele su do temelja, pa su sada, kao dvije crne rane, narušavale ljepotu doline. Hart je još više porumenio, pa je Cochrane mislio da će ga udariti kap.

Konji koje je šerif vratio već su bili u oboru. Ned Canero je izašao iz kuće na trijem i znatiželjno promatrao povorku koja se približavala.

— Dobro došli, mister Hart! Ona dvojica su vas tako udesila? Niste mi rekli da je Langella toliko dobar.

— Gdje je Chang Loo? — prekinu ga rančer. Za njega nije bilo važno, ali ljudima je trebalo mnogo

dobre, tople hrane da im se povrati borbenost.

— Jedna su kola ostala čitava pa se jutros odvezao u grad po namirnice. Sve je izgorjelo.

— A ti si to dopustio... — provalilo je iz Harta ali je naglo ušutio.

Marija je izašla na trijem, načas se zagledala u ljude koji su prenosili ranjenike u kaubojsku spavaonicu, a onda se okrenula i vratila u kuću. Hart se trgnuo iz ukočenosti i počeo silaziti iz sedla kada je mlada žena opet izašla, s rukama punim zavoja, i uputila se prema brvnari.

— Kamo ćeš, Marijo? — viknuo je rančer.

Zastala je i polako okrenula glavu.

— Tamo ima ranjenika kojima je potrebna pomoć.

— Ali ne tvoja. Vрати se u kuću. To će urediti Chang Loo, kad se vrati.

— Ne.

— Vрати se! — rekao je Hart glasom koji nije bio jak ali nije dopustio protivljenja. — Tamo tebi nije mjesto.

Ned Canero se nasmiješio, odložio karabinku i prišao joj.

— Dopustite da ja to odnesem. Mister Hart ima pravo, ono nije mjesto za vas. Muškarci su neuredni, tamo je prilično težak zrak. — Uzeo je povoje iz njenih ruku i pošao prema spavaonici.

— Canero! Hoću razgovarati s tobom — viknu nestrpljivo Hart. — Odmah! Baci to dolje, sami će doći ako im što treba.

Dječak se polako okrenuo. Smiješak se zaledio na mladenačkom licu, samo su oči gorjele.

— Vratit ću se čim to obavim — rekao je polako.

Hart se u životu suočio s mnogim nadobudnim mladićima, ali su na kraju svi ustuknuli pred njegovom pojavom i snagom volje.

María Hart je stajala ukočena poput kipa i promatrala ta dva muškarca: golemog, naizgled nesavladivog tasta i tog vitkog, nedoraslog revolveraša.

Povjetarac joj je nanio kosu pred oči, ali se nije usudila podići ruku, ne znajući hoće li i jedan pomak pokrenuti ovu dvojicu iz ukočenosti i gurnuti ih u nešto strašno.

Hart je proučavao revolveraševo lice, tražeći znakove slabosti, ali njih nije bilo. Taj prokleti mladić nije poznao osjećaj straha. Rančer duboko uzdahne i spusti golemu šaku na koštani držak svog revolvera, da bi potkrijepio neuslišanu zapovijed.

Canero se glasno nasmijao. Obim je rukama držao hrpu zavoja ali ga to nije zabrinjavalo. Znao je da je Hart taj koji je priznao poraz.

— Vi niste od onih koji pucaju na čovjeka koji se ne može braniti — rekao je. — Bar ne ovako javno.

Već je bio u kaubojskoj spavaonici kada se Hart trgnuo i ispred žene pošao u kuću. Dugim koracima je prošao kroz dvoranu i ušao u svoj ured. Posegnuo je za bocom viskija, ali se onda predomislio i zavalio u naslonjač.

Što se događa?

Najprije Langella, a onda ovaj dječak koga je sam unajmio. Hart se upitao gdje je i što skrivio da je

po prvi put u životu počeo gubiti. To nisu bile godine, on još nije izgubio ništa od svoje divovske snage i brzine. Nije mogao priznati da je naišao na bolje od sebe, pa zaključio da je posrijedi slučaj. A on neće dopustiti da se to ponovi.

Utješén time, iako nikada prije nije sam sebe zavaravao, ustao je i otvorio prozor da bi pozvao Chang Looa. Bio je strahovito gladan, a odavno je navikao na higijenu pa je osjećao potrebu za kupanjem.

Kada je ugledao zgarište kuhinje, sjetio se da nema ni Kineza. Neko-liko kauboja izašlo je pred spavaonicu i tamaralo unaokolo, razgledavajući ostatke staje i kopkajući po pepelu, za ostacima sedala i opreme.

— Dodite ovamo, dvojica od vas! — viknu rančer. — Nanesite vode i napunite moju kadu.

Sat kasnije ušao je u dvoranu okupan, izbrijan, odjeven u crne hlače od prugasta baršuna, bijelu svilenu košulju pod grlom stegnutu crnom vrpcom i prsluku od crvene svile. Na nogama je imao fine engleske čizme, koje je nabavljao ravno iz Bostona.

Bio je strahovito gladan, ali tome u ovom času nije bilo lijeka. Pripalio je cigaru i otvorio ormar s bocama.

Osjećao se mnogo bolje i sada su mu se udarci koje je primio činili manje teški. Netko je pokucao i odmah otvorio vrata.

— Trebali ste me, gazda? — upitao je Canero.

Mladić se ponašao vrlo ozbiljno, bezobraznog smiješka više nije bilo i to je za Harta bio još jedan dokaz

da trenutak slabosti prolazi. Mladac je shvatio da je pretjerao.

— Ne sada. Dođi kasnije.

Canero ga je s negodovanjem pogledao.

— Imamo vremena koliko god želimo — odbrusio je Hart.

Canero se je okrenuo i bez riječi izašao.

Rančer je pogledao gore, prema vrhu široka stubišta, na zatvorena vrata svoje snahe. Sada se osjećao spremnim da se suoči s njom. Odložio je čašu i krenuo gore. Usput je sa zadovoljstvom primijetio kako mu godine ne smetaju da ih bez teškoća savladava i sada, nakon nekoliko dana napora. Uostalom, iako su šerif i Indijanac pobjegli, ovaj maleni izlet nije bio ni tako loš, pomalo ga je podsjetio na burno doba njegove mladosti, kada je, sakupljao tuđu stoku za svoj budući ranč.

— Marijo! — rekao je, pokušavajući to izgovoriti njenim španjolskim naglaskom. Pokucao je na vrata, bojeći se da ih možda neće otvoriti.

— Otvoreno je — odgovorila je iznutra. Bila je preponosna da bi se pred bilo kime zaključavala.

Nasmiješi se kad je vidio da se presvukla. Nije se razumio u modu, ali haljina mu se učinila divnom. Imala je dubok izrez i srce mu je jače udarilo pri pomisli da je to odjenula zbog njega.

— Izvoli, Horace — rekla je i pokazala na stolicu.

Od prvog dana tražio je da ga tako oslovljava. Odbacio je cigaru kroz otvoreni prozor i prišao joj. Bila je visoka ali još uvijek za glavu manja od njega. Položio joj je ruke na ramena.

— Kako je bilo, Marija? Ne mogu si oprostiti da sam te ostavio nezštićenju. Obećavam ti da će Langella skupo platiti što te smetao.

— Uopće nije bio drzak. — Nasmiješila se. — Naprotiv. Osim toga, ni Canero nije loš dječak, vjerujem da ne bi dopustio da mi se bilo što dogodi.

Nije vidjela promjene na njegovu licu, ali ih je naslućivala.

— Marija!

— Da?

Hart je ponovno osjećao kako ga razdire osjećaj ljubomore koji je upoznao tek prije nekoliko mjeseci.

— Marijo — rekao je ponovno, glas mu je bio promukao od uzbuđenja, a znao je da ona to mora primjećivati. — Oni su beznačajni. Sve što imaju je revolver i od toga žive. Nikada neće moći jednoj ženi pružiti ono što ja mogu.

Odmaknula se i pogledala ga u oči.

— Ja sam udovica tvog sina, Horace.

Lice mu je oblilo tamno rumenilo.

— Bio je jednak kao i oni! — viknuo je i udario šakom u otvoreni dlan. — Ništa bolji! Ne treba žaliti za onim što nije valjalo. Nije bio dobar gospodar, nije znao zapovijedati ljudima a nije znao ni zadovoljiti svoju suprugu. Sjeti se, ženo, da ni ti nisi bila s njime zadovoljna.

Spustila je glavu.

— Nisam ga razumjela. Cijelog su me života učili da je pravi muškarac onaj koji zapovijeda, a Johny nije bio takav.

— Ja jesam!

— Jesi. To me zavelo. Zbog toga nisam cijenila njegovu dobrotu a divila sam se tvom nasilništvu.

Hart je bio uzbuđen kao malo kada. Slušao je riječi žene koja mu je odnijela pamet, ali nije znao jesu li njegove mane u očima te ponosne žene ipak vrline.

— Dala si mi se onog dana — rekao je promuklo i ispružio ruke za njom. Nije uzmakla, pa ju je uhvatio za ramena. Ali, kad je spustio glavu da je poljubi, okrenula se u stranu.

— Ne zavaravaj se, Horace. — Tiho se nasmijala. — Ti si izmislio proslavu osnivanja ranča, silio si nas da pijemo...

— Nisam te prisilio da mi se podaš! Poželjela si me!

— Željela sam Johnyja. Njemu se zgadilo tvoje hvalisanje i moje povlađivanje, pa je ustao i otišao u šume. A ja sam ga htjela samo malo izazvati. Ali, kad je otišao, napustila me je pamet... — Glas joj se spustio do oštrog šapta. — Ti... ti si me opio i zaveo. Svoju snahu!

Stajao je iznad nje poput tornja. Goleme ruke bile su stisnute u pesnice, a usnice stegnute u tanku liniju.

— Kada se vratio — promrmljao je — jesi li mu rekla?

— Htjela sam... ali nisam smogla snage. Nešto je naslućivao, ali nije pitao...

Hart je kimnuo i pošao do prozora. Debele, ulaštene daske poda škriple su pod njegovom težinom.

— Možda to objašnjava zašto se.... objašnjava njegov kraj.

Šutjela je i promatrala njegov zatiljak, snažan kao u bika.

— Ti ne misliš tako? — upitao je nestrpljivo a da se nije okrenuo.

Pošla je do vrata i otvorila ih:

— Izadi, molim te. I bit ću ti zahvalna ako više nikada ne uđeš ovamo. Ja sam samo tvoja snaha i ništa više.

Kimnuo je glavom i došao do vrata. Tamo se okrenuo i spustio lice do njenoga. *Kako je golem*, pomislila je žena ispunjena iznenadnom jezom. Prešao je šezdesetu ali na njemu nigdje ni znaka slabosti, ta stijena još nije imala nijedne pukotine. Horace Hart se nasmijao, a to je bio smijeh kojim je nekad polazio u borbu protiv Indijanaca, uz koji je obarao mlade bikove, smijeh pred kojim su uzimali i najratoborniji od kauboja koji su ikada pomislili da mu se suprotstave.

— Ja sam već odavno odlučio, Maria. Neću te požurivati, ali što prije popustiš, to će se prije sve urediti. — Glas mu se iznenada smekšao. — Nećeš se pokajati.

Izašao je i našao se oči u oči sa svojim predradnikom. Cochrane je stajao na vrhu stubišta, a njegovo uvijek blijedo lice bilo je obliveno tamnim rumenilom. Rančer se lećnuo:

— Što hoćeš? Otkad ovdje stojiš?

Predradnik se vidljivo naprezao da se sabere.

— Chang Loo je dolje — promrmljao je.

— I? Trebam li ja sići i skuhati večeru? Odlazi!

Predradnik je izravnao šešir kojeg je gužvao u ruci i nabio ga na glavu.

— Nema večere — rekao je gotovo likujući. — Nema namirnica.

— Što to bulazniš?

— Chang Loo nije imao novca, pa nije mogao ništa kupiti.

Hart ga je sumnjičavo promatrao.

— Moje ime vrijedi više od novca.

— U Canon Cityju više ne — odbrusio je Cochran. Okrenuo se i počeo silaziti, — Šerif Matt Langella proglasio vas je kriminalcem i zaprijetio da će strpati u zatvor svako-ga tko vam bilo čime pomogne.

Hart je stajao skamenjen, nespo-soban da progovori i riječ. Opet je-dan udarac njegovom tek vraćenom samopouzdanju. Obuzeo ga je neiz-mjeran, ubilački bijes.

— Da naredim ljudima neka do-vedu jedno govedo sa pašnjaka?

Rančer nije odgovarao. Cochran je upornom zloradošću još dva pu-ta ponovio pitanje prije no što se Hart trgnuo. Duboko je uzdahnuo.

— Čuo sam te, ne ponavljam kao budala — progovorio je čudnim gla-som. Onda se nasmijao, tako zlo-kobno i nastrano da se kauboj pre-plašeno trgnuo. — Zakoljite kravu i natrpajte te gladne trbuhe. Pošaljite odmah nekoga da dovede ovamo preostale goniče. Nijedan ne smije ostati na pašnjacima.

— Ali, stoka ne može ostati sama, gospodine. — Cochran se nije želio usprotiviti čovjeku koji mu je tje-rao žmarce niz kičmu, ali bio je ro-đeni kauboj i njegova prva i po-sljednja misao uvijek su pripadale govedima.

— Već deset godina nitko se nije usudio ukrasti nijedno grlo koje pri-pada Horaceu Hartu. Ne brini, Coc-hrane, od goveda neće nijedno stra-dati.

Predradnik je brzo sišao niza stu-be. Kada je otvarao vrata još se je-dnom začuo onaj isti strašan smijeh i nakon toga riječi:

— Ali, ako me pitaš za ljude, si-guran sam da će mnogi nastradati.

IX

Indijanac Octavio je svoje kožne hlače zamijenio plavim trapericama, a grudi pokrio šarenom košuljom. Sada je bio u službi grada; Langella ga je namjestio za svog pomoćni-ka, uz plaću od deset dolara tjed-no, pa je Ute smatrao da se mora od-jenuti kako to dolikuje gradskoj slu-žbi.

Za njega nije bila tajna da se građanima nimalo ne sviđa, ali do njih je toliko malo držao da mu je to bilo drago. Do tog časa Langella je bio jedini bijeli čovjek koga je podnosio i poštovao.

Sjedio je na stubama pred šerifo-vim uredom i pušio svoju zemljanu lulu kada je jedna mršava žena, sva u crnom, počela prelaziti široku ce-stu, u njegovo smjeru. Sjetio se de-belih žena koje je posjedovao prije no što je konjica Sjedinjenih Drža-va osvetila pogibiju svojih činovni-ka u indijanskoj agenciji. Bile su marljive, poslušne a i prijatno, de-bele, da bi mogle svom gospodaru pružiti mnogo zadovoljstva. Otkad je bio u gradu, često se pitao zašto bijelci trpe žene koje nalikuju ko-sturima a često još i viču na svoje muževe.

Žena u crnom se popela do ureda, ne gledajući Indijanca u lice, paze-ći da ga se ne dotakne svojom suk-njom. Octavia to nije uvrijedilo, čak mu se činilo umjesnim. Samo je re-kao:

— Šerif vani.

Kao da ga nije čula, žena je pro-dužila u ured, no ubrzo se ponovno pojavila na pragu.

— Dobar dan! — rekla je nakon poduljeg oklijevanja. — Gdje bih mogla pronaći gospodina Langellu?

— Šerif vani, — bijelcima je svaku stvar potrebno reći bar dva puta prije no što shvate.

— Da li biste ga mogli potražiti?
— Potreban mi je.

Indijanac je povukao dim i pokretom ruke pokazao prema »Zlatnoj muhi«. Žena se zarumenila.

— Ako ste već njegov pomoćnik, mogli biste poći po njega.

— Ja ne trebam. Ti trebaš.

Ostala je bez riječi. Kad se primirila, vratila se u ured.

Tu ju je Langella zatekao, pola sata kasnije.

— Gospodo Adams?

— Taj vaš Indijanac, šerife... Ali, to uopće nije važno. Kada smo posljednji puta razgovarali, pitali ste me što vam je to, moj suprug htio kazati. Ako vas zanima, sada to možete saznati.

Langella ju je zamišljeno pogledao.

— Zašto ste promijenili odluku? Namjeravate li uopće reći istinu?

— Svakako ćete saznati istinu. Reći ću vam i razlog zašto vam to odajem. Ono što ste uradili posljednjih dana dokazuje da ste spremni na svakojake ludosti, pa se nadam da ćete i sada učiniti nešto zbog čega će vas netko ubiti. Johny Hart je ustrijeljen s leđa.

Langella se ukočio.

— Dobro ste čuli — nasmijala se žena. — Ulazna je rana bila na leđima, izlazna na grudima.

Šerif skoči naprijed i zabije prste u koščata ženina ramena.

— Lažeš, ženo! Izmislila si to da me natjeraš na neku glupost.

Žena se skvrčila od bola, ali s ličać joj nije nestao izraz likovanja.

— Govorim istinu, i vi to znate. Moj pokojnik je došao na ranč dok je Hart još bio u gradu. Namjeravao je urediti mrtvaca, kao što to čini sa svakim, no tamo su se svi vrlo čudno držali. Nitko se nije usuđivao ući u sobu kamo je stari Hart smjestio sina. Onaj kineski kuhar držao je stražu pred vratima i pustio mog muža unutra. Mladi Hart je imao čistu košulju a grudi su mu bile zavijene. Moj je muž pitao Kineza kako se to dogodilo, a ovaj mu je odgovorio neka sam pogleda, ako ga zanima.

— Chang Loo mu je to rekao?!

— Moj ga je muž, na nesreću, poslušao. — Udovičin je glas postao sasvim bezbojan. — Kad je vidio što se dogodilo, brzo ga je pokrio i pobjegao s ranča. Jer, prema onome što se pričalo, ubojica je mogao biti samo jedan...

— Horace Hart!

— Isti je kao i vi. Tuđi život za njega ne znači ništa.

— Hart!

— Kada mi je muž sve ispričao, rekla sam mu neka šuti i bježi iz grada dok se sve ne riješi. Nije me poslušao. Najprije je netko pucao kroz prozor ali ga nije pogodio. Ona je pošao k vama. Da me je bar poslušao, još bi bio živ!

Langelli je prekipjelo.

— Bio bi živ da nije pričao s vama već da je odmah došao do mene.

— Ostala sam sama — promrm-ljala je žena. Zakašljala je i ovog puta se Langelli učinilo da to nije slučajno već kašalj čovjeka boles-

nih pluća. — Sama... tko će me sada čuvati i liječiti?

— Hoću da to izjavite pred građanima, pred njegovim kaubojima.

— Langella — glas joj se iznenada ispunio vatrenom mržnjom — nikome to neću ponoviti. Protiv Harta morate sami.

* * *

Kraj zgarišta kuhinje bile su zapaljene dvije vatre. Iznad jedne Chang Loo je u velikom kotlu kuhao komadine mesa. Oko druge vrzali su se izgladnjeli kauboji i na štapićima i vršcima noževa pekli male odreske. Cochrane je poslao čovjeka da dovede sa pašnjaka preostalu četvoricu jahača, a onda se povukao u stranu, čekajući da padne mrak. Neprekidno je promatrao prozore zgrade, ne znajući da su to ostali već primijetili. Kad je postalo dovoljno tamno, Cochrane je naglo ustao, kao čovjek koji je najzad odlučio što treba učiniti i pošao prema kući.

— Nemoj — rekao je netko iza njega i predradnik se naglo okrenuo. Canero mu je prišao i položio ruku na rame. — Znam što ti se mota u glavi. Ta žena je opasna. A on još i više. Ako imaš pameti, osedlaj konja i odlazi.

— Ostavi me. — Divovski Cochrane odbaci usku dječjačku šaku. — Ti radije računaj koliko ćeš dobiti za Langellu.

Canero ga više nije pokušavao zaustaviti. Cochrane je prišao kući. Jedan prozor na katu bio je otvoren. Blago svjetlo iz sobe osvjetljavalo je ženski lik, koji je stajao do prozora.

— Marijo! — pozvao je tiho.

Žena se trgnula i nagnula naprijed. — Tko je? — Cochrane?

— Ja sam. Sidite načas, moram s vama razgovarati.

— Ne mogu. Čut će me. Odlazite, da vas ne uhvati.

— Čekat ću dok sidete.

Maloprije pridružila mu se, tako tiho da ju je primijetio tek kad se našla pred njim.

— Vi znate kakav je — prošaptala je. — Ubit će vas ako nas nađe. Što hoćete?

— Gospodo Hart... Marijo, morate otići odavde. Odmah, jer će se dogoditi nešto strašno. Siguran sam u to.

Žena je šutjela.

— Molim vas — nastavi kauboj. — Kada svi zaspu, pripremit ću konje. Odvest ću vas kamo želite. Možda natrag vašim roditeljima.

— To nije tako jednostavno. — Žalosno se osmjehnula. — Dobro odgojena Španjolka plave krvi nikada se ne vraća roditeljima. Ako joj brak ne odgovara, dopušteno joj je da se ubije. Cochrane, zašto vas zanima moja sudbina?

Veliki kauboj nije znao što bi odgovorio. Zbunio se i ponovio svoju molbu.

— Morate otići. Odvest ću vas kamo god kažete...

Desno od njih zaškripale su daske trijema. Oboje se ukočilo. Nekoliko metara dalje, pred glavnim vratima, iskrio se u mraku žar cigare.

Žena je užasnuto pograbila muškarčevu ruku i približila svoja usta njegovom uhu

— Zna da smo ovdje — prošaptala je gotovo nečujno.

— Ne — promrmlija je i kauboj. Bio je izvan sebe od uzbuđenja i od

blizine i dodira te žene. — Šutite — zamolio je i onda, opijen mirisom njene puti, položio usta na njezino lice — Noćas ćemo pobjeći.

Žar cigare naglo se pomaknuo, opisao luk kada ju je ruka izvadila iz ustiju. Onda je počeo opisivati čudne krivulje dok je Hart, mašući rukama, krenuo prema njima. Koraci se nisu čuli jer se uvijek kretao nečujno poput pume.

Cochrane je napipao držak revolvra. U tom času svijetla točka je zastala i onda krenula u drugom smjeru.

Hart je prišao ljudima oko vatre.

Kaubojsima je bilo neugodno. Uz nemirili su se i bili bi se počeli razilaziti da ih nije zaustavio. Bio je neuobičajeno dobre volje. Odrezao je komad sirovog mesa i pokazao ljudima kako ga ne treba peći na vatri već iznad žeravice. Onda im je počeo pričati neke dogodovštine iz svoje mladosti. Kauboji su isprva bili zapanjeni, a kasnije su se opustili i počeli sve glasnije smijati. Mlađi od njih pitali su se kako to da već prije nisu primijetili kako je njihov gazda, zapravo, zabavan čovjek. Starijima je preostalo da se snebivaju. Kada im se malo kasnije pridružio i Cochrane, nitko osim Harta to nije primijetio.

— Evo i našeg predradnika — rekao je rančer ljubezno. — Mora da je do sada prebrojavao zvijezde, kao što to inače radi s kravama.

Prasnuli su u smijeh, svi osim Cochranea koji je još bio suviše uzbuđen da bi mogao glumiti.

— Nešto nije s njim u redu — gromko se nasmijao Hart. — Suviše ga često gubimo iz vida. Kao da u grmlju skriva neku ljepoticu. Što

je, Cochrane? Da nisi od nekog Indijanca otkupio kakvu debelu skvo?

Ljudi su se gotovo valjali od smijeha. Cochrane je bio izvan sebe:

— Mister Hart, to nije...

— Nije skvo? — presjekao ga je Hart usred rečenice. — No, samačka su maštanja još opasnija. A da, možda, ne ciljaš na nešto više? Podigao je ruku i pokazao prema glavnoj zgradi. Njegov se glas čezenada izmijenio tako da su se svi prisutni trgnuli. — Nije li to previsoko za tebe?

— Mister Hart!

— Mister Hart... mister Hart — rugao se rančer. — Da te nisam uvrijedio? Upamti: za takve kao što si ti samo su prostitutke iz Puebla. Naravno, ako tim damama uopće odgovaraju dječaci s majčinim mlijekom pod nosom.

Cochrane je bio izbezumljen, ostali su se razmaknuli, a Hart je stajao pred njim raširenih nogu i smijao se. U lijevoj je ruci držao nož s nabodenim komadom mesa, desna mu je bila slobodna. Predosjećajući katastrofu, Chang Loo je došao do gospodara.

— Kava je gotova. Hoćete li gutljaj, gospodine?

Hart ga je odgurnuo slobodnom ručetinom, tako da se maleni Kinez odvaljao u pepeo zgarišta.

— Onda, Cochrane? Što si odlučio? Hoćeš li dopustiti da te pošteno ispljuskam?

Oko Cochranea odjednom se stvorio slobodan prostor. Ostao je samo Ned Canero, koji se povukao tako da se našao gotovo iza Harta. U grobnoj tišini neobično je odjeknuo njegov dječjački glas:

— Smiri se, Cochranе! Okreni se i otiđi. Nemaš nikakve šanse.

— Na čijoj si strani? — provalilo je iz predradnika.

— To nije moja borba, neću se miješati. Dajem ti samo stručni savjet.

Cochrane se uspravio u punoj visini. Bio je samo nešto niži od Harta, malo uži u ramenima ali zato više no upola mlađi. Nikada nije suviše vježbao s revolverom ali se oporavdano nadao da su godine bar ponešto usporile rančera.

— Dobro... — počeo je. U tom času Hart je ispustio iz ruke nož na kojem je bilo nabodeno meso. Samo u jednom kratkom času, predradnikove su oči slijedile put noža. To je bilo dovoljno da Hart pogradi revolver.

Kauboј je shvatio da je pogriješio. Učinio je nadljudski napor da to ispravi. Tijelo mu se zgrčilo u luđačkom pokretu a šaka je zahvatila držak i istrgnula revolver iz navlake u trenutku kada ga je zahvatio prvi od tri Hartova metka; pogodio ga je točno iznad kopče na remenu. Drugi se zabio nešto više a treći je okrenuo glavu koja je padala i zario se u desno rame. Gornji dio Cochranеova tijela bio je sav zgrčen naprijed, ali on je na nogama, ukočenima kao da nema zglobova, još par puta smiješno koraknuo i onda se srušio preko vatre.

Opet je samo Ned Canero bio taj koji se usudio pomaknuti. Izašao je na osvijetljeni krug, preko volje okrenuo leđa Hartu i uhvatio mrtvacu za noge.

— Ostavi ga — prošaptao je rančer — ili ću završiti i s tobom.

— Potreban sam vam za Langelu. S njim ne možete sami na kraj.

Mladić je morao uprijeti svu snagu da bi Cochranеov leš izvukao iz žeravice. Vatra je već zahvatila plavu kosu i onda je jedan kauboј, ne mogavši izdržati, izlio na nju svoju čuturicu.

Ned Canero se uspravio i opustio ruke niz bokove. Hart je još uvijek držao revolver u ruci, a kauboјi su još uvijek stajali nepomični, pod dojmom onoga što se upravo dogodilo. Hartove su oči nezdravo sjale u nemirnoj svjetlosti plamena. Canero je čekao.

Iznenada je i sasvim nečujno, u krug svjetlosti ušla Maria Hart. Stala je pred beživotnim tijelom i tihim, mirnim glasom rekla:

— Horace, ti si ga umorio.

Rančer se trgnuo. Brzo je gurnuo revolver u navlaku i koraknuo prema njoj.

— Marijo, do toga je moralo doći. On je prvi povukao.

— I njega si umorio!

Rekla je to sasvim tiho, ali u grobnoj tišini rečenica je imala jačinu udarca groma. Hart je skočio naprijed, a žena je brzo ustuknula. U tom času javio se Ned Canero, resko i podrugljivo:

— Harte, nas dvojica još nismo završili razgovor.

Rančer se okrenuo munjevito poput risa. Pomalo zgrčen, skupljenih ramena i otvorenih šaka.

— Mići mi se s puta!

— Najprije ćemo završiti razgovor. Više mi ne okrećite leđa, Harte. Upozoravam vas!

Rančera se nije dojmila ta opomena.

— Sada ću se pobrinuti i za tebe... — rekao je i krenuo prema ženi. Ali, nje više nije bilo. Časak je oklijevao i onda okrenuo natrag prema vatri.

— Dobro, kad si već toliko nestrpljiv. Sutra ujutro budi u gradu. — Rančer više nije mario za oprez, nije imao obzira — završi sa Langellom.

— Koliko? — zanimao se Canero.

— Pet stotina.

Zaprepasteni kauboji zaboraviše Cochranea. Oni su provodili dnevno po petnaest sati u sedlu uz plaću od četiri i po dolara na tjedan. No, najveće iznenađenje tek ih je čekalo.

— Dvije tisuće — rekao je Canero.

— Ti si lud! — prasnuo je Hart. Časak zastao i odmah dodao: — Dobro, pristajem!

— Pet tisuća — rekao je Canero nezainteresirano.

Hart ga je pogledao s nevjericom, kao da nije dobro čuo

— Što si rekao?

— Pet tisuća. Pristanete li, možda ću povisiti na osam. Ili na deset. Ukratko, više ne radim za vas. Ne postoji cijena po kojoj me vi možete kupiti.

X

U svjetlosti plamena Hartovo je lice izgledalo luđački izobličeno. Teška ramena tresla su se kao u groznici, a šake su se polako otvarale i zatvarale; svaki od prisutnih pomišljao je što bi postalo od ovog mladića kada bi ga dohvatile. U tom času Ted Canero je bio odvojen od smrti samo sumnjivom zaštitom koju mu je pružala reputacija o revolveraškoj brzini. Reputacija za

koju nitko nije znao koliko odgovara stvarnosti.

Revolveraš je i u ovom trenutku ostao savršeno hladnokrvan. Desna mu je ruka visjela opuštena kao mrtva niz nogu i svatko je pretpostavio da će baš ona, ako treba, mu njevito krenuti prema oružju. Ljevicom je Canero nespretno kopao po džepiću prsluka, utaknuo cigaretu u usta ali je nije mogao pripaliti.

— Jadni crve — rekao je Hart kroz zube, jedva suzdržavajući bijes — tvoj te revolver ne može spasiti ako te ja zaželim smrviti. Ovdje imam dvadeset ljudi koji će skočiti na jednu moju riječ.

— To što vas slušaju za bijednu plaću dokaz je da su budale. Ali, inače nisu loši momci pa neću ostati ovdje da gledam kako jedan po jedan stradavaju. — Canero je mahnu ljevicom prema lešu a onda je ruku podigao prema najbližem kauboju. — Hej, Jose, pripali mi cigaretu. Ja ne mogu. Tvojem se gazdi ne može vjerovati.

Horace Hart se zapiljio u kauboju, ali se ovaj pravio kao da to ne vidi. Spremno je zapalio šibicu o saru čizme i pružio je Caneru. Revolveraš je, međutim, ispljunuo cigaretu i nasmijao se.

— Ne treba mi. Htio sam samo nešto pokazati tvome gazdi. Mister Hart, recite tu riječ...

Polako se natraške povukao i izašao iz osvijetljenog kruga. Kada je postalo jasno da Hart neće ništa učiniti, začuo se iz mraka Canerov glas:

— Langella me je zainteresirao. Možda ipak odem tamo i pogledam ga izbliza. U tom slučaju uštedit ćete gomilu dolara, a rezultat će biti isti.

Ljudi su stajali gotovo ne dišući, jer se i Hart nije micao. Onda je nevoljko prišao vatri. Ljudi su počeli dublje disati. Rančer je pokazao na mrtvog predradnika i rekao neka ga sklone; pogreb će biti su-tradan.

Canero je odmah odjahao. Kasno u noć stigao je u Canon City i u hotelu uzeo sobu. Bio je premoren, ali nije mu se spavalo pa je htio otići preko u »Zlatnu muhu«, na partiju pokera. Sjetio se da bi mogao nalletjeti na Langellu. A znao je da šerif neće imati mira, odmah će ga pritisluti. To mu se nije svidjelo a još mu se manje dopalo što je prvi puta osjetio da oklijeva prije susreta s protivnikom. Prokleti Langella!

Iz velikog limenog vrča napunilo je ne baš čisti lavor i umio se u ustajaloj vodi.

Pogledao se u zrcalo i odraz mu se nije svidao. On je bio gradski čovjek, volio je čiste košulje, tople kupke kod brijača, mirisave vodice i glatko izbrijani vrat. Nekoliko dana boravka na ranču ostavilo je tragova na njegovoj vanjštini.

Malo je vježbao s revolverom i to mu je vratilo dobro raspoloženje. Ujutro će se urediti, a kada sve bude kako treba, kad se opet bude dobro osjećao, potražiti će šerifa. Taj plan je smirio Canera i on se zavukao u krevet. Disanje mu je postalo pravilnije, prve mladenačke bore izgladile su se i lice revolveraša opet je postalo dječjačko, kakvo je i odgovaralo njegovim godinama.

• • •

U to vrijeme šerif je već znao da je Canero u gradu. Spremao se izaći u kratak obilazak gradom kad je

pred vratima začuo meke korake svog pomoćnika. Kad je Octavio progurao široka ramena kroz vrata. Langella mu je glavom pokazao prema malenoj peći.

— Skuhao sam svježu kavu, posluži se.

Ute je spremno prihvatio i ovaj običaj bijelaca, kao što se brzo odlučio i za njihovu odjeću; zadržao je samo mokasine i povez za kosu. Odložio je pušku i dohvatio šalicu.

— Mladi ratnik je u gradu.

Langella zastade na vratima.

— Canero? Očekivao sam ga sutra ujutro — rekao je zamišljeno. — Danas je Hart dopještao na ranč i pogodio se s njim da me ubije. Čudi me da je Canero odmah krenuo. Pravi profesionalac bi došao ujutro, svjež i ispavan.

— On spava. U svačijoj kući — rekao je Indijanac i usuo odjednom u grlo cijelu šalicu vrele kave.

— Dobro, dobro — kimnu šerif. Sve je ipak teklo prema očekivanju. Izašao je, a onda gurnuo glavu nazad kroz vrata i rekao: — Zanima me koliko mu je Hart platio za moju glavu.

Prema svom običaju, Langella je već rano ujutro bio na ulici, iako je tada to bilo najmanje potrebno. Nije bio baš najbolje raspoložen, ali to se i nije moglo očekivati od čovjeka koji je spavao samo pet sati. Canerov konj je još uvijek bio u staji.

Langella je postao nestrpljiv. Ne zbog revolveraša. Iako se to na njemu nije vidjelo, želja da se dočepa Horacea Harta počela je prelaziti u opsesiju. Susret s Canerom značio je samo mogućnost da to na neki način ubrza.

Susreo ga je tek oko pola deset. Mladić je izlazio iz hotela kada mu je Langella prišao. Nije se trudio sakriti negodovanje kada je ugledao šerifa.

— Dobro jutro, šerife. Znao sam da neću napraviti ni koraka a da se ne pojavite.

Langella je zastao pred njim ali nije progovorio. Promotrio je revolveraša od pete do glave, a to se ovdje nije dopalo. Postalo mu je neugodno.

— Moram vas sada napustiti, Langello. Nisam se još uspio dotjerati nakon dolaska iz divljine. Idem do brijaka.

— To je gubljenje vremena.

— Vi se uistinu ničega ne bojite? — upitao je mladić i zakucao prstom o šerifove grudi.

Langella je položio otvoren dlan na mladićeva prsa i naglo ga odgurnuo. Canero je zateturio unatrag, uzalud pokušao uspostaviti ravnotežu i pao u prašinu.

— Uistinu si prijav, mladiću. Idi, okupaj se i onda dođi među ljude.

Canero je skočio na noge. Bio je blijed poput stijene a donja čeljust mu je podrhtavala.

— Zašto ste to napravili, šerife?

— Kada se okupaš, možeš me pronaći u »Zlatnoj muhi«.

Oko njih dvojice okupili su se prolaznici. Netko se nasmijao. Canero naizgled tome nije obratio pažnju, ali je šerif promrmljao:

— Ako je ovaj momak nekome smiješan, neka se zamisli što će biti kad se s njime susretne dok mene ne bude u blizini. Canero, brijak je tamo dolje.

Čim se okrenuo, povukli su se i gledaoci. Canero je ostao sam. Stre-

sao je prašinu i pokušao mirno razmisliti. Šerif ga je namjeravao izazvati ali ipak nije tjerao mak na konac.

Ned Canero se malo kada zavaravao. Toliko je bio samouvjeren da mu to nikada nije bilo potrebno. Dok je ulazio u brijak, pitao se zašto mu se sviđa misao da ga se šerif plaši.

Novaca nije imao suviše. Kada je završio s kupanjem i kupio novu košulju i rublje, ostalo mu je još vrlo malo... Za nekoliko čaša ili za početak partije pokera. Možda je ipak bio budala što je odbio Hartovu ponudu. I onako će ubiti Langellu, samo što za to neće dobiti ni dolara.

Kada je ušao u »Zlatnu muhu«, lokal je bio prepun jer se pročulo da ga je šerif pozvao onamo. Langella je stajao, leđima oslonjen o bar i kada ga je ugledao, nasmiješio se.

— Sada opet izgledaš kao pravi džentlmen, gradski revolveraš. Visiki?

— Pivo.

— Dva piva.

Ispili su piće stojeći jedan uz drugoga, okrenuti dvorani leđima.

— Čekaju da započne predstava — nasmijao se Canero.

— Ovako nešto ne događa se svaki dan u Canon Cityju. Htio bih od tebe saznati samo jedno. Koliko ti je Hart platilo da me se riješi?

— Zanima vas koliko za njega vrijedite? Niti centa. Došao sam za svoj račun. Prije me je samo zanimalo koliko ste sporiji od mene. Sada imam i razloga.

— Ono maločas, na ulici? — upitao je Langella zamišljeno.

— Vama to nije bio dovoljan razlog?

Langella odgurne čašu. Ovdje nešto nije bilo u redu. Revolveraš je došao k Hartu da bi zaradio novac a ne da bi, ubivši jednog šerifa, dokazao svoju brzinu. Nešto se izmijenilo.

— Niste se suglasili, ti i Hart? Premalo nudi?

Canero je odmahnuo glavom i nasmijao se.

— Vama se ništa ne može sakriti. Gotovo ste pogodili. Ponuda je bila dobra ali Hart je zmija u tijelu bizona, Langella. Redovito me ne zanima značaj mojih poslodavaca, ako dobro plaćaju i ako ne traže da nekoga ubijem s leđa.

— Onda nema razloga za sukob s Hartom, Canero,

— Mlad sam i neiskusn. — Revolveraš se nasmiješi — Upoznao sam samo nekoliko pokvarenjaka, ali Hart je od svih najgori.

— Što te navelo na taj zaključak?

— Noćas je na prijevaru ustrijelio svog predradnika.

— Cochranea?! — upitao je Langella glupo. Jedva je uspio da ne ubije tog mladića, koji je silom želio poginuti za svoga gazdu, a sada ga je taj gazda sam ubio. Bilo mu je žao kauboja. — Ne moraš mi reći, ali zanima me zašto.

— Mislim da je izgubio glavu za onom ženom.

— Hart ga zbog toga ne bi ubio, Canero. Pa Johny je mrtav.

— Stari je hoće za sebe.

— Ti si lud!

Langellov je glas bio znatno jači no što bi bilo potrebno kada se razgovara o ženi koja čovjeku ništa ne znači.

— Još jedan! — Canero ga iznenađeno pogleda. — Kada bi postojala

la mogućnost da preživite ovo jutro savjetovao bih vam da se čuvate onog starca.

Langella ga je pogledao ispod spuštenih obrva.

— Ja ću sigurno preživjeti, a možda ćeš i ti. Ne bih htio pucati u tebe. Ako pristaješ, rastanimo se kao prijatelji i otidi iz grada.

— Nemoguće! Nije u pitanju simpatija već ono što se malo prije dogodilo na cesti. Svi su to vidjeli.

— To ništa ne znači. Koliko su puta mene vidjeli u prašini ali ugled mi zbog toga nije stradao.

— Ne znam — Canero se osvrnuo i šerif je prvi puta vidio izraz ne-doumnice na tom mladom licu. — Možda ste u pravu. Hvala na pivu... znate, uvijek ću se pitati niste li ipak brži od mene.

Kimnuo je Langelli i pošao širokim prolazom prema vratima. Ljudi su ih gledali, nisu mogli čuti razgovor, ali odmah su shvatili da od predstave neće biti ništa.

Kovač Bradock, snažan poput bika, ustao je i koraknuo prema Caneru. Prije no što je šerif shvatio što će se dogoditi već je bilo prekasno.

— Onda, balavče? Šerif te je dobro isprašio. U našem gradu nema mjesta za takvu vrst ljudi.

— Bradock! — viknu Langella, iako je znao da je prekasno.

Canero se sledio. Onda se polako okrenuo, ne obraćajući pažnju na kovača.

— Vidite, šerife — rekao je jednostavno — ne možemo to izbjeći.

Bradock se brzo povukao, a njegovo široko lice nije moglo sakriti zadovoljstvo. Langella je šutio. Više nikakve riječi ne bi mogle pomoći.

Ljudi su se razmaknuli.

— Dobro, sinko — rekao je. — Otvori ples ili odlazi.

Canero se uspravio. Lice mu se zateglo a oči poprimile grozničav sjaj. Langella je čekao.

Canero je povukao.

Bio je silno brz u času kad je, izravnavao cijev svog revolvera, teška kugla kalibra 45 zabila mu se posred grudi, podigla lagano dječjačko tijelo sa zemlje i odbacila ga natrag. Metak iz njegova revolvera zaparao je daske stropa.

Langella je spuštene glave zamijenio praznu čahuru novim metkom. Nije prišao Caneru, znao je da je mrtav. — Gurajući stolice lijevo i desno pošao je prema Bradocku.

Lice kovača bilo je ozareno uzbuđenjem ali je sa svakim šerifovim korakom postajalo sve zabrinutije.

— Langello, vi ste fantastični! Pokazali ste tom balavcu.

Šerif je zastao pred ljudeskarom koja je bila za glavu viša i gotovo dvostruko šira u ramenima. Lice mu je bilo izobličeno od bijesa.

— Da se nisi umiješao, Bradock, on bi otišao i još bi uvijek bio živ.

— Pa niste se valjda bojali, šerife? On za vas nije bio opasan. Znao sam da vas neće ugroziti.

Kovač se široko nasmiješio i pokušao potapšati šerifa po ramenu. Langella je odgurnuo njegovu ruku. Kovač se zarumenio i onda se širokom gestom obratio ostalima.

— Naš šerif je sve mekši, ljudi. Izgubio je vjeru u sebe. Ovaj ga je balavac grdno uplašio.

— Idi kući — rekao je Langella, ali svi su ga dobro čuli — uzmi revolver i vrati se ovamo.

— Zašto? — Div je problijedio. Langella je šutio i gledao ga s mržnjom. — Zašto ja? — ponovio je kovač. — Glas mu se od straha istanjiо.

— Odlazi! Bolje da se ne vratiš, mučno mi je kad te gledam.

Bradock je pošao prema vratima, jedva se savladavajući da ne potrči. Langella ga više nije gledao. Sagnuo se nad Canerom, odvezao svoju maramu i prekrrio mu lice.

— Tko sada ukapa? — upitao je.

— Do sada nije bilo mrtvih... od kada je poginuo Adams. Tesar O'Brien je pričao da će preuzeti taj posao — rekao je gostioničar.

Langella mu je ostavio trideset dolara i zamolio ga da se pobrine za ukop. Tek kada je htio izaći, primijetio je Octavia, naslonjenog na zid uz izlazna vrata.

— Dođi — rekao je Indijancu i izašao. Vani je zastao. — Bio si unutra i sve si vidio?

— Nisi ga htio ubiti. Zašto?

— Bio je dobar čovjek. Još jedan je poginuo zbog Harta. Vrijeme je da s time završimo.

XI

Tog jutra u svitanje Cochrane je pokopan na obronku, na malom groblju ranča HH. Sve je obavljeno na brzinu, ljudi su šutjeli pritisnuti sumornim mislima, a Hart je čvrstim glasom pročitao nekoliko redaka iz biblije. Onda je vrhom čizme gurnuo grudu zemlje u jamu. Oprezno je okrenuo glavu prema ženi koja je stajala podalje i prvi puta tog jutra osjetio nesigurnost. U tom času Maria je podigla glavu i Harta je iznenadio njen čudnovat pogled. Prišla je i uhvatila njegov lakat.

— Možemo li natrag?

Kad se Hart sretan i uzbuđen poput mladića, na ulazu u kuću oprostio od snahe, Cochrane je bio zaboravljen. Snažnim glasom sazvao je ljude i izdao prve zapovijedi za ponovnu izgradnju kuhinje i štaglja. Neke je ljude vratio na pašnjake, a ostali su trebali krenuti u šumu i iz nje izvući dovoljno građe. Jedan će kauboj odjahati u Canon City po tesara.

Završivši s organizacijom posla, Hart je zastao nad zgarištem i upitao se zašto je, zapravo, dobro raspoložen? Zbog Marije? Njeno je ponašanje bilo ohrabrujuće iako ne i sasvim jasno. Hart se tada sjetio Canera i činjenice da Langella, vjerojatno, više nije živ.

To je to.

Veselo je zazviždao i onda potražio cigaru. Dan je dobro počeo. Ri-ješio se i mogućeg suparnika i tvrdoglavog šerifa, a za to i nije suviše platio — dvije drvene barake koje će lako izgraditi.

Kako su se ta dvojica usudila njemu prkositi?! To ga je ipak i dalje izjedalo. Bili su, doduše, mrtvi i pružali svima dobar primjer što se događa neprijateljima Horacea Harta, ali rančera to nije sasvim udobrovoljilo. Godine su prolazile, kopnila je i njegova snaga a jedino je time mogao ostvariti poštovanje i poslušnost svojih ljudi.

Poslije podne kraj budućeg gradišta već su bili nagomilani trupci, iako kauboji nisu bili vješti drvosječe. Hart je proveo dan razmišljajući o planovima u vezi sa ženom a onda je dopustio mašti da se razmaše. Nekada njegovi prohtjevi nisu prelazili granice ranča, ali to se sa-

da počelo mijenjati. Dojadili su mu konji i krave, počeo je sebe uvjeravati da je još uvijek sposoban za velika djela. Bio je ipak dovoljno samokritičan da shvati kako ga godine neumoljivo pritiskuju i da vremena za odgađanje više nema.

Poslije Langelline smrti Canon City je njegov. Imao je dovoljno novaca da potplati prave ljude u Pueblu i Colorado Springsu i osigura izbor za kakvo dobro političko mjesto u Denveru. Odatle će biti dječja igra ubaciti se u velike poslove i napredovati. Za čovjeka njegove snage i volje granice, zapravo i ne postoje. Hart se podsjetio da će ga na tom putu u visine i bogatstvo pratiti otmjen lik njegove buduće supruge i to je bilo dovoljno da prezre i kuhinju, i štagalj, i te ljude bez pameti koji za njega danonoćno žuljaju sedlo.

Gdje su mu bile oči? Za njega je ranč predstavljao cijeli svijet. Već je davno morao uvidjeti da je stvoren za nešto mnogo bolje.

Netko je zakucao i Hart je tek sada primijetio da je prostorija već sasvim mračna. Viknuo je neka se uđe.

Vani je bilo svjetlije i on je u okviru otvorenih vrata prepoznao mršav, pogrbljen lik.

— Rocky! Izvukao si se iz svoje rupe? Ulazi i pripali svjetiljku.

Kauboj je gurnuo šibicu pod veliki stakleni cilindar i zapalio stijenj. Plamen je zatitrao i onda se ustalio, da bi otkrio mršavog muškarca ispijena lica i duboko upalih očiju. Još nedavno hodao je uspravno i izazovno, ali otkad mu je kugla smrskala jedno rebro, kretao se vrlo oprezno i pogrbljen jer mu je

svaki neoprezan pokret izazivao bol u grudima kada bi se oštri krajevi kosti zabijali u meso.

— Nanjušio si da je opasnost prošla. — Hart se nasmijao. — Ti si kao pas, predosjećaš stvari prije no što za njih saznaš. Više se ne moraš skrivati u spavaonici, šerif je otišao bogu na račun.

— To je dobro za vas, gazda.

— I za tebe. Ti si obavio svoj dio posla a i nastradao si. Neću to zaboraviti. Dobit ćeš što sam ti obećao i još nešto povrh, ali onda bolje da odeš. Ionako više ne možeš raditi kao kauboj. Neću te više trebati.

— Sumnjam.

— O čemu to govoriš?

— Mislim da ćete uskoro trebati ljude, gazdo. Vaša četa se upravo dogovara o odlasku.

— Tko? — upita sumnjičavo Hart.

— Svi do jednoga, gazda. Osim mene, koga ste upravo otpustili.

Rančer ustane i priđe prozoru. Vani je još bilo prilično vidljivo. Ispred kaubojske spavaonice sakupili su se svi njegovi jahači, pa i oni koji su već trebali biti na pašnjacima. Uzbudeno su raspravljali. Hartu nije promaklo da su svi nosili revolvere, ali ni to da bi svakog časa netko od njih okrenuo glavu i bojažljivo pogledao prema glavnoj zgradi.

Još uvijek su ga se bojali i to mu je bilo drago.

— Zašto žele otići?

— Boje se. Najprije su ganjali šerifa po šumama i to im nije bilo pravo. Zatim, znaju da sam sredio Adamsa, iako mi se to nitko nije usudio reći u lice. Osim toga, boje se da ih ne udesite kao predradnika.

— Pazi što govoriš! Cochrane je sam kriv što je stradao.

Rocky sliježe ramenima.

— Znam, svatko odgovara za sebe. Sada, ako ne namjeravate sami čuvati šest tisuća grla stoke, bit će najbolje da izađete i ponudite im povišicu.

— Kada mi bude potreban tvoj savjet, uzet ću revolver i raznijet ću si mozak. Nemoj misliti da govoriš sa sebi ravnim samo zato što je grupa govedara napunila gaće. Koliko ti tražiš?

— Ako udvostručite moju plaću, spreman sam da maknem svakoga tko vam smeta, gazdo.

Hart se preko volje nasmijao.

— Dobit ćeš stotinu preko onoga što je već dogovoreno ako ostaneš dok se sve sredi.

— Vaš sam!

— Dobro. Budi uz mene dok dovedem u red ove glupane.

Izašao je. Kauboji su ga odmah primijetili i svi su ušutjeli. Dok im je polako prilazio, vidio je da se neki povlače u pozadinu, iza leđa svojih drugova. Rocky mu je bio za petama.

Hart je zastao nekoliko metara ispred svojih kauboja i pogledom ispitivao njihova lica. Najradije bi ih istjerao s ranča udarcima čizme u stražnjicu, no umjesto toga reče:

— Sve znam, momci. Vi ste plaćeni da čuvate goveda a ne da lovite ubojicu po šumama i obarate stabla. Je li tako, Elise?

— Da, gospodine. Mi bismo htjeli...

Hart je podigao ruku i prekinuo ga.

— S tim je gotovo. Vratite se na posao. Od danas će plaća biti viša za dolar tjedno. Pristajete?

— Hvala, gazda — odgovori jedan. — To je lijepo od vas, ali mi nismo borci i htjeli bismo potražiti neko mirnije mjesto gdje ćemo raditi.

— Pokazali ste se izvršnim borcima — polaskao im je Hart, mrzeći zbog toga samog sebe. — Valjda vam je jasno da ćete za ove posebne stvari biti posebno i nagrađeni.

— Ako je tako, ja ostajem — rekao je netko.

Ljudi koji su se još maločas sa zebnjom pitali kako će Hart reagirati na njihov otkaz sada su bili radošno uzbuđeni obećanom povišicom i nagradama. Nitko nije mislio na odlazak.

— Berte, idemo na pašnjak — rekao je jedan.

— Netko dolazi!

Svi su okrenuli glave prema putu koji je vodio u Canon City. Kroz silvilo sutona nazirala su se kola koja su pratila dva jahača.

— To je tesar — reče Hart. — Tesar i Lanky. Ne žure baš. Tko je treći?

— Možda Canero.

Grupa se polako približavala, ali ih je mrak prestizao pa nisu postajali prepoznatljivi.

— Nije Canero...

— To je šerif Langella — rekao je Elis.

Nakon tih riječi nitko se nije ni pomaknuo sve dok kola i jahači nisu prišli sasvim blizu.

— Gazdo, evo nas — jednostavno reče kauboj Lanky, skrene konja i odjaše prema spavaonici.

Pritiskom koljena Langella je pritjerao kobilu sve do izbezumljenog Harta. Rančer se okrenuo. Rockyja više nije bilo.

— Uhapšeni ste, Harte! Odbacite revolver i neka vam dovedu konja. Odmah se vraćamo u grad.

— Kakva je optužba, Langello? Nikakva! Ja tražim vas, da vam se sudi za pet ubojstava. Momci, on je hladnokrvno iz zasjede ubio Marvinu i Leea. S leđa!

Ljudi su se uzrujali. Počeli su govoriti svi u isto vrijeme. Odnokuda, iz mraka, Rocky je doviknuo:

— Dajte laso, treba ga objesiti!

— Pograbite ga, ljudi. — Hartov je glas nadjačao sve ostale. — Sjetite se, to se posebno plaća!

Langella je sjedio ukočen poput kipa i taj se mir dojmio onih koji su prvi pružili ruke prema njemu. Tada je ustao u sedlu i viknuo:

— Harte, vi ste ubili vlastitog sina.

Kauboji ustuknuše:

— Time se nećete izvući. — Rančer se brzo pribrao od iznenađenja. — Ludost! To ste izmislili da bi se spasili.

— Ubio si Johnyja, proklet bio! — Langellu je napustila hladnokrvnost. — Stari Adams je to saznao i Chang Loo je to znao. Chang Loo, gdje si?

— To što kaže Kinez ništa ne znači, mister Matt — spokojno će kuhar.

— Čuli ste njegove dokaze! — riknu Hart. — Chang Loo nije ništa potvrdio a šerif laže jer zna da Adams ne može opovrgnuti njegove riječi.

Iz mrak se pojavila njegova šaka, podižući golemi mornarički kolt. Langella je shvatio da je potcijenio protivnika. Bio je preblizu da bi mogao bilo što učiniti. Veliki crni otvor cijevi nalazio mu se gotovo

pred očima, a ipak predaleko da nešto pokuša.

— Vežite ga — odlučno nastavi rančer. — Tim, Elis, naprijed! Lanky, uzmi mu revolvere!

Ljudi su pošli naprijed protiv svoje volje, ali nisu se mogli oduprijeti snazi tog glasa, strgnuli su šerifa s konja, razoružali ga i zavezali. Tada je prišao i Hart i prebacio mu omču lasa oko vrata.

Langella je osjetio kako mu se niz leđa slijeva hladan znoj.

— Učinite to, momci — rekao je, trudeći se da mu glas ostane miran — pa ćete svoju mladost provesti u najbližoj kaznionici lomeći kamen.

— Glupost! — viknu Hart. — To preuzimam na sebe. Prvo, ovaj čovjek nije šerif, jer smo ga smijenili. Drugo, djeluje izvan gradskih granica. Treće, on je konjokradica; sjetite se kako su nam on i Indijanac digli sve konje.

Gurnuo je revolver u korice i spremio se da prebaci kraj lasa preko grede koja je stršala iz sljemena kaubojske spavaonice. Ovaj luđak će me uistinu objesiti, pomisli Langella užasnuto, i nitko živ ne može me spasiti. Noge su mu bile čvrsto zavezane, mogao ih je jedino skupiti i onda se svom snagom odbacio na Harta i pogodio ga glavom u trbuh.

Rančer je ustuknuo za korak i spustio šaku tešku poput malja na šerifov zatiljak. Šerifu se pričinilo da mu je pukla hrptenjača. Ali nije i on se podigao laktovima i koljenima i pokušao ustati. Hart ga je udario nogom u rebra i on se ponovno svalio u prašinu. Ležeći tako, pokušao je uhvatiti zglob rančerove noge i srušiti ga. Ono što bi kod drugog čovjeka možda uspjelo, ovdje je

bilo kao da rukama pokušava oboriti čvrsto urašteno stablo. Hart se nasmijao a onda podigne čizmu i nagazi mu na ruke. Langella se zgrčio od bola i povukao ruke, samo da bi ga drugi udarac zahvatio u čelo i sasvim omamio.

Hart napokon prebaci uže i okrenu se kaubojima.

— Tko će mi pomoći? Neka jedan dođe ovamo. Elise!

Ali, ni Elis ni bilo tko drugi nije se pomaknuo.

— Nećete, bijedne kukavice?! — riknu Hart i ispruži svoju strašnu šaku, u kojoj je stezao kraj užeta. Glas mu je podrhtavao od bijesa, a oči su bile luđački izbuljene. — Od takvih mi nije ni potrebna pomoć. Svojim sam rukama pobio sve Indijance koji su mi se suprotstavili kada sam uzimao ovu zemlju, pa ću tako ubiti i ovog prijatelja Indijanca. Gledajte!

Langella se počeo micati. Kada je Hart zategao kraj užeta, omča ga je počela gušiti i on se brzo osovio na noge, kako bi olabavio pritisak. Hart se luđački nasmijao gledajući njegovo očajničko nastojanje.

— Gospode bože! — prošaptao je jedan od kauboj.

Ali, on nije gledao ni Langellu ni Harta.

Iz mraka su najprije izronili mršava konjska glava i dva velika fenjera. Osvjetljavali su blijedo, samrtnički upalo lice žene, koja je sjedila na visokom kozliću crnih pogrebničkih kola.

Kauboji ustuknuše, Hart je stajao kao ukopan, a Langella je pokušavao olabavljelu omču stresti s glave.

— Došla sam po tebe, Horace — rekla je žena i ispružila košćatu ru-

ku. — Najprije sam htjela ovim kolima odvesti šerifa. Ali, pravi zločinac si ti. Tebe hoću ovdje unutra. Ti si, Horace, ubio vlastitog sina, a onda i mog muža zato što je znao da je Johnny pogođen u leđa. Ne uzmići, nikuda ne možeš pobjeći.

Hart ustuknu i uhvati držak revolvera. Žena se nasmijala, a to je zvučalo stravično kao i njene riječi.

— Ostani kraj kola, ne uzmići. Izvadi revolver i prosviraj si glavu, odmah ovdje, da lakše uguramo tvoju tjelesinu u kola.

— Umukni! — zaurao je Hart i izvukao revolver.

— Noćas ćeš ti biti moj jedini putnik za grad — dodala je žena mirno.

Rančer opali. Olovo je tupo udarilo o to lagano, mršavo tijelo, bacilo ga sa sjedišta u staklenu stijenu kočije i onda se beživotno truplo okruženo krhotinama svalilo na mjesto gdje se inače nalazi lijes.

Preplašeni konj se propeo i porjurio naprijed. To je spasilo Langellu, na kojeg je u tom času Hart okrenuo revolver. A kada su i konji i kola nestali negdje u mraku i prašina se slegla, rančera više nije bilo.

— Elis — viknu šerif — Oslobodi me! Ne smije pobjeći.

Langella je razgibao šake. Užasno je boljelo ali, činilo se da nijedan prst nije bio polomljen. Elis mu je pružio revolver.

— Žao nam je, šerife. Nismo znali.

— Sada mi pomozite tako da se u to ne miješate.

— Najbolje da odmah odemo — rekao je jedan.

— Ne još, trebat ću vas za svjedoke. Doći ćete u grad da pred su-

cem ponovite što ste čuli od gospođe Adams.

— Nešto ipak možemo učiniti — rekao je Elis. — Monici, nađite nekoliko baklji, pa ćemo potražiti kočiju i onu jadnicu. Možda je još živa.

Langella je izvukao vinčesterku iz navlake na sedlu i onda se otputio prema kući, sasvim polako, manje iz opreza a više zbog zglobova. U glavi mu je bubnjalo, osjećao ju je kao da je narasla na dvostruko veći obujam, a svaki potres, pa ma kako oprezno koračao, izazivao je bolove kao da će mu se lubanja tog časa rasprsnuti.

— Pripazite, Langello — viknuo je Evans. — Tamo je i Rocky. Onaj koji je ubio Adamsa.

Langella je zastao, a onda je odmah produžio prema kući. Sve sam to uradio pogrešno, pokušavao je razmišljati. Trebao sam dopustiti Indijancu da pođe sa mnom.

— Langello! — rekao je u taj čas grleni glas kraj njegova uha. — Zašto me ne čuješ? Ja samo, Octavio.

— Octavio — promrmeljao je Langella — dobro mi došao. Hart me je tako udario po glavi da me gotovo i ne služi.

— Mršava žena je upregla kola i izvezla iz grada. Pošao sam za njom, jer si mi rekao da je čuvam.

— Njoj više ne treba stražar. — Langella je rukom stegao sljepoočice, ali glava ga je boljela još jače. — Međutim, mene je spasila i pred svima rekla da je Hart ubio sina. Dođi, idemo po staroga.

Langella je obišao kuću, prolazeći četvoronoške ispod prozora. Kod ulaznih vrata se uspravio i položio

ruku na kvaku. Nisu bila zaključana. Polako ih je odgurnuo nogom, stojeći zaklonjen zidom. Bila su dobro podmazana i šarke nisu cviljele dok su se polako otvarala.

Skinuo je šešir i njime mahnuo ispred otvora, očekujući da će time izazvati pucanj.

Ništa.

Ispustio je šešir na zemlju i bacio se u tamnu prostoriju, ukoso, da bi što prije nestao u mraku. Pao je na uglačane daske i odmah se otkotrljao dalje u stranu. Onda se primirio, susprežući dah.

Dobro je poznao raspored u prostoriji, ali mu to nije bilo potrebno jer su vrata ureda bila odškrinuta i kroz njih je prodiralo slabo svjetlo.

— Rocky?

Glas je pripadao Hartu i Langella, začuvši ga, zgrčio se od mržnje i nestrpljenja. Ipak, nije se ni pomakao jer je još uvijek postojala mogućnost, iako vrlo malena, da se Rocky nalazi negdje u mraku i čeka da mu se otkrije.

— Rocky, što je s konjima?

Langella nečujno ustade.

— Nema Rockyja ni konja, Harte. Otvorite vrata i stanite tako da vas vidim, s rukama u zraku.

— Langella? — Glas iznutra bio je nabijen mržnjom, ništa manjom od one koja je izjedala Langellu. — Dobro je, Matt, stjerali ste me u rupu.

Vrata su se polako počela otvarati i Langella je podigao revolver. Međutim, u osvijetljenom otvoru pojavila se Maria. U prvi čas nije je prepoznao, jer je bila odjevena u jače hlače i čizme. Od starog Harta vidjela se samo šaka, koja joj je stezala mišicu.

— Vidiš, Langello, ona je ovdje — rekao je rančer. — Bolje da se povučеш i propustiš me, jer bi mogla stradati u pucnjavi.

— To je tvoja briga, Horace — nasmijao se šerif. — Pa, ona je tvoja snaha a ne moja.

— Nećeš valjda pucati u ženu?

— Rekao bih da je znala da si ti ubio Johnyja — promrmlja tiho Langella. Sve do tog časa žena je stajala ukočeno poput kipa. Nakon posljednjih riječi vidljivo se trgnula, ali ju je Hartova željezna šaka zadržala na mjestu. — Možda se čak dogovorila s tobom — doda šerif.

— Langello, ti si budala. Ona voli mladiće kao što si ti, kao što je bio Cochrane. Ne zna što je za nju dobro. Sada se makni, jer ja izlazim. Bude li pucnjave, ona će prva dobiti metak.

Žena je nestala, grubo povučena, a onda se ponovno pojavila... sada se iza nje nalazio rančer. U šaci lijeve ruke nosio je dvije, očito vrlo teške kožnate torbe. Tom istom rukom obuhvatio je djevojku oko pasa, podigao u zrak i stegao uza sebe kao štit. U dasnoj je držao revolver.

— Ako me i pogodiš, Matt — rekao je tonom prijateljskog uvjeravanja — nećeš moći pogoditi dovoljno dobro da je ne stignem smrskati kao ljusku od jajeta.

Hart se zajedno sa ženom utopio u tami prostorije. Langella je po zvuku mogao pratiti njihovo kretanje ali to je ujedno bilo sve što je mogao uraditi. Kada se Hart na posljetku pojavio u osvijetljenom pravokutniku vrata, bio je okrenut leđima prema izlazu i zaštićen ženinim tijelom.

— Čekaj — rekao je Langella promuklim glasom — vani je Indijanac. Ubit će te ako izađeš.

Rančer se ukočio.

— Zašto me na to upozoravaš?

— Neću da nju ubiješ.

Hart je duboko udahnuo.

— Znao sam, prokleta djevojčuro! Gledao sam kako se ponaša svaki puta kad spomenem tvoje ime, Langella.

Šerif je grozničavo razmišljao, ali nije mogao smisliti ništa pametno; znao je da Hartu mora omogućiti miran odlazak.

— Ostani gdje si — rekao je. — Razbit ću prozor i javiti Indijancu da te propusti. Ne uzbuđuj se kad opalim.

Langella je metkom prosuo staklo na prozoru na suprotnoj strani sobe i istog trenutka zakoračio u stranu, za slučaj ako Hart dođe u napast da puca u ono mjesto gdje je vidio plamen. Čas kasnije, kad se sve opet utišalo, Langella je pozvao Octavia i viknuo mu neka propusti Harta i djevojku.

— Ovdje je jedan — viknu Indijanac — Vodi tri konja.

— Čuvaj ga dok dođemo.

Hart je izašao, prislonio leđa zidu i pokušao se zakloniti snahinim tijelom. Langella je zastao kod vrata. Octavio je stajao nekoliko metara dalje i naizgled nezainteresirano promatrao poredak izlaska. Preko trbuha je držao pušku usmjerenu na mršavu, iskrivljenu priliku pored sebe.

— Upecali su nas, gazdo — rekla je prilika zlim glasom — a obećali ste da ćemo se na vrijeme izvući.

— Octavio, je li ovaj pas doveo konje? — upita šerif.

— Iza kuće su.

— Pustit ćemo ih neka odu.

Octavio nije tražio objašnjenje, šutke je nestao u mraku.

— Idite — rekao je Langella. — Što čekate?

Pratio ih je do iza kuće i promatrao kako uzjahuju. Hart je još uvijek držao Mariju pred sobom, dignuvši je na svog konja. Rocky je uzeo uzde treće životinje.

Onda je žena progovorila, prvi puta te večeri.

— Matt, neću s njim!

— Samo idite, bit ćete u društvu kakvo vam odgovara.

Pod ostrugama jahača konji su se uzvrpoljili.

— Krenimo, gazda — promrmlja Rocky, teško svladavajući uzbuđenje.

— Hajd'mo — viknuo je Hart i obo konja.

— Matt, ne daj me! — vrisnu žena.

Taj je uzvik još dugo odjekivao u Langellinim ušima, kada su udarci kopita već davno zamrli u tišini.

Tek tada je primijetio da Indijanac stoji uz njega.

— Mogli smo ih ubiti — rekao je Ute.

— On bi ubio ženu. U zoru ćemo za njim.

XII

Kada je sunce izašlo, bili su već duboko u šumi.

— Prilično smo im blizu, Octavio, sada postaje opasno.

— Ako idemo polakše, nikada ih nećemo stići.

— Jahat ćemo kao do sada, ali nema smisla da obojica stradamo. Ja

ću jahati naprijed a ti daleko otaga.

Indijanac je pokazao dva reda snažnih, četvrtastih zubi.

— Mijenjat ćemo se. Sada ja idem naprijed.

— Ja odlučujem o tome! — oštro odgovori Langella. — Ti si moj pomoćnik.

Indijanac je slegnuo ramenima, skinuo zvijezdu i dobacio mu je, onda je udarcima pete potjerao konja naprijed.

Pola sata kasnije, šerif je prešao na čelo. Prolazeći kraj Indijanca, posegnuo je u džep i dobacio mu zvijezdu.

— Octavio — rekao je — ako nastradam, ostavi me i ulovi ih. Ubij obojicu a ženu vrati na ranč.

— Ti nećeš umrijeti, — rekao je Indijanac.

— Nemam ništa protiv.

Izvukli su iz konja sve što se moglo a da ih pri tom ne upropaste, ali kada se počelo smrkavati, još uvijek nisu stigli na kraj traga. Langella je počeo očajavati. Ako Hartu da još jednu noć, on će ponovo povećati razmak na pet do šest sati.

Indijanac ga je utješio.

— Ti čuvaš konje, Hart ne. On samo tjera. Ako ne stane ovu noć, konji će mu se srušiti.

To je bilo istinito, ali nije zadovoljilo Langellu. Cijelog tog dana bila mu je pred očima Maria. Njen povik: »Matt, ne daj me« neprekidno mu je odzvanjao u ušima. I sada, kako je postajalo sve tamnije, taj je glas bio sve jači i jači. U jednom trenutku Langella je nesvjesno pokrio rukama uši da ne bi čuo. Ako je Hart dirne... Poželio je da bjeuncu jašu cijele noći, pa makar po-

novno dobili veliku prednost. Samo neka ne stanu...

— Ti se bojiš za ženu — rekao je Octavio iza njega. — Noćas ćemo ih uhvatiti, slijedit ćemo tragove po mraku.

Oko ponoći oblaci su prekrili mjesec i oni su se ponovo našli u potpunom mraku. Indijanac je počeo sakupljati suhe borove grančice, ali Langella to više nije htio dopustiti.

— Ovdje ostajemo — rekao je. — Nešto ćemo pojesti i odmoriti se. Ne treba izazivati sudbinu.

Langella je izvadio cigaru i krenuo šibicom.

U istom času kad je planula fosforna glavica u daljini odjeknu hitac, pobudivši dojam da ga je izazvao taj sićušni plamičak.

— To su bili revolveri.

— Ravno naprijed — rekao je Indijanac. Obojica su ustali — Daleko je. Noć je. Daleko se čuje.

Langella je jednako mislio.

Međutim, nisu morali daleko. Možda pola sata kasnije Indijanac je naglo spustio baklju na zemlju i ugasio je nogama. Langella mu je prišao i onda i sam između drveća primijetio svjetlost.

— Imaju vatru — šapnuo je Ute. — Ostavi konje.

Ostavili su i puške, da bi se mogli tiše kretati. Tlo je bilo prekriveno sagom od borovih iglica. Dok su puzali naprijed, zabadale su im se u dlanove i punile nosnice svojim aromatičnim mirisom, u koji se uskoro počeo miješati i miris dima. Vatra je dogorijevala i počela se gasiti.

Na rubu osvijetljenog kruga gotovo je nagazio na Rockyja. Mršava figura je ležala groteskno iskrivljena, skvrčena još više no za života.

Blo je mrtav. Kugla ga je pogodila nisko u čelo, negdje kod korijena nosa, pa je okrugla crna rupa izgledala poput trećeg oka. U ruci je stezao revolver s napetim kokotom.

Langella nije imao vremena za potanje promatranje. Na drugoj strani čistine, postrance od vatre, nalazila se Maria. Sjedila je, oslonjena leđima na stablo, skamenjena lica i ukočenih očiju. Ali, bila je živa. Langella je to odmah osjetio. Živa je, živa!... vikao je neki glas u njegovom mozgu. Ukočena je od straha ali živa.

I za nju više nije bilo opasnosti.

Jer, i Hart je bio mrtav.

Ležao je poledice, tik do mlade žene, raširenih ruku i nogu. Desna ruka nalazila se iza Marije kao da ju je htio zagrliti.

Nije imao kaputa. Na košulji, točno na mjestu gdje se nalazi srce, bila je okrugla rupa od metka a sve naokolo puno krvi.

— Marijo — rekao je Langella, — sve je gotovo. Spašena si.

Nije se micala i šerif se preplašio. Da nije šenula?

Octavio je vratio revolver u navlaku i izvukao nož.

— Ovaj čovjek je kriv za smrt mog psa i konja — rekao je, pokazujući Hartov leš. — Uzet ću njegov skalp.

— Ne — usprotivio se Langella. — Ne pred njom. Hajd'mo, Marijo!

Pošao je naprijed i u njeno je lice ušao život, grčilo se sve više sa svakim korakom koji je uradio. Kada se sagnuo i uhvatio je za ruku, kao da joj se najzad opet otvorilo stisnuto grlo.

— Ne! — vrisnula je. — Bježi!

Ono što se nakon toga dogodilo nije bila posljedica smišljenih radnji već spontanih reakcija stečenih dugim godinama i u mnogim sukobima. Langella je snažno povukao ženu prema sebi i desnom rukom posegnuo za revolverom. Tek je tada ugledao oživjelo, iscereno Hartovo lice i desnu ruku s revolverom koja je do tog časa bila sakrita iza tijela žene...

U tom trenutku, Octavio se nalazio iznad njega, s nožem u ruci, spreman da ga skalpira. Hart je opalio, pogodio ga u grlo i Indijanac se srušio na njega.

U tom času i Langella je otvorio vatru. Kad je povukao oroz, s užasom je shvatio da je pogodio Octavija koji je tog trena pao naprijed. Langella je odskočio udesno, da bi pronašao bar mali dio otkrivenog Hartova tijela. Rančerova glava bila je zaštićena Indijančevom ali su bok i slabine bili otkriveni i Langella je zatjerao u taj dio tijela tri kugle, dobro znajući da neće biti smrtonosne i da će Hart još uvijek moći pucati.

Marija!

Langella je skočio i stao pred djevojku.

Oba muškarca, bijelac i Indijanac ležala su nepomično, kao zagrljeni. Langella je polako prišao, spreman da odmah puca. Ali, ovoga puta Hart nije spremao varku. Indijančev teški lovački nož bio mu je nabijen u grudi sve do drška i pritisnut težinom Indijančeva mrtvog tijela.

Vratio se k mladoj ženi. Kada je vidio da leži na zemlji i tiho plače postalo mu je lakše; znao je da strašni događaji kojima je prisustvovala

neće na njoj ostaviti trajnih posljedica.

Langella je dvadesetak metara dalje napravio novu vatru i tamo pripremio ležaj. Kad je podigao Mariju sa zemlje, pripila se uz njega i on ju je više nosio no vodio, sve dok je nije položio među pokrivače. Dao joj je gutljaj viskija i skinuo čizme.

— Odmorite se sada — rekao je. — Spavajte. Ja ću biti u blizini i čuvati vas. Moram tamo preko nešto srediti, onda se vraćam ovamo.

— Spavaj sada.

Uzbuđenje u koje ga je dovodilo njeno prisustvo pretvorilo se u beskrajni jad kad je prišao drugoj vatri. Pažljivo je odvuкао Indijančev leš što dalje od Harta i onda počeo kopati nožem meku zemlju. To je trajalo satima jer nije želio prijatelja staviti u plitku grabu, da ga odande iskopaju životinje. Indijanca je umotao u pokrivače, a kraj njega složio oružje, jer je pretpostavljao da bi Ute to tako i želio. Kada je zatrpao raku, prešao je nekoliko puta konjem preko nje i onda svježu zemlju pokrio borovim iglicama.

Za preostalu dvojicu nije se namjeravao suviše mučiti. Rockyja, koji je bio lakši, dovukao je do Harta, a onda je unaokolo skupio nešto kamenja i pokrio leševe. Prikupio je sve konje i rasedlao ih.

Narednog jutra sunce je već bilo prilično visoko kada su pojahali, vodeći za sobom još tri osedlana konja. Nisu žurili, imali su vremena koliko su god željeli. Dok su jahali kroz mirisne borove šume i preko osunčanih proplanaka, mlada je žena tiho pričala o svemu što se zbilo od njena dolaska na ranč Horacea

Harta. Glas je bio miran i staložen čak i onda kad je opisala što se dogodilo između nje i njenog tasta.

Langella je slušao ne prekidajući je i ne zapitkujući. Znao je da voli tu ženu i da ništa što bi ona mogla reći ne može umanjiti njenu vrijednost... baš zato što to sama kaže. Odavno je bio naučio cijeniti ljude koji otvoreno priznaju što su uradili, pa makar kakva ta djela bila.

Priča je završila opisom iscrpljujućeg bijega i stravičnog događaja od prošle noći. Hart je, očito, dobro razmislio o svemu. Zapalio je veliku vatru, iako se Rucky tome protivio. Nakon toga prišao je čovjeku koji nije ništa slutio, povukao revolver i prostrijelio mu čelo. Dok ga je Maria skamenjena gledala, Hart je brzo skinuo kaput i košulju i prostrijelio je na grudima. Onda je došlo ono najgore. Umočio je ruke u Rockyjevu krv i obrisao ih o svoju košulju.

— Što brže sve to zaboraviš, to bolje.

Jahali su polako, pružajući premorenim životinjama priliku da se oporave. Često su se odmarali i tako su na ranč stigli tek narednog dana poslije podne.

Sve je bilo u redu. Hrpa građe se povećala, Chang Loo je kuhao pod privremenom nadstrešnicom. Čak su bile položene temeljne grede za novi štagalj i kuhinju. Činilo se da Elis zna kako treba voditi posao.

— Sve je ovo sada tvoje — rekao je Langella. — Budeš li birala dobre predradnike, ranč će napredovati. Želim ti mnogo uspjeha.

— Zar misliš da ću ostati ovdje? Poslije svega?

— Ne znam. Ja bih, jer mi se ovo mjesto čini najljepšim na svijetu.

— Razmisli ću.

Te je noći ponovno spavao u svojoj hotelskoj sobi. Ujutro je posjetio doktora Jordana i zamolio njegovu suprugu da pođe na ranč i posjeti Mariju Hart.

— Preživjela je mnogo teških događaja, gospodo Jordan. Bit će joj potreban netko da s njome razgovara i savjetuje je, a tamo ima samo kauboje i kuhara Kineza.

— Vrlo rado — rekla je žena. — Nadam se da ćete me otpratiti onamo.

— Na žalost, ne mogu. Nemam vremena.

— Oh, ja mogu poći bilo kada, čak noću. Naučila sam uz muža da je noć jednaka danu. Ravnat ću se po vama.

— Gospodo Jordan, kada sam rekao da nemam vremena htio sam reći da me više neće biti, odlazim.

— Iz Canon Cityja? — upitao je Stephen Jordan. — Zauvijek?

— Da.

— Zbog nje — rekla je Marta Jordan; nije pitala niti tvrdila, naprosto je to zaključila.

Langella je ustao.

— Vas dvoje ste dragi ljudi i ostat ćete mi uvijek u sjećanju. Ne samo zato što ste mi spasili život.

Tog dana je napisao za suca kratak izvještaj o svemu što se dogodilo, obavio razne sitne poslove, poplačao račune, podigao posljednju

plaću u načelnika i uzeo svoj novac iz banke. Dao je iznova potkovati kobilu i uredio svoje malobrojne stvari. Kad je uvečer došao u »Zlatnu muhu«, više nije bio šerif Canon Cityja.

— Čudno vas je vidjeti bez zviježde — rekao je barmen.

— Možda mi najzad svane sunce.

— Nasmijao se.

Po običaju, ustao je prije zore. U hotelu su mu spremili doručak. Oprostio se od divovskog Marcyja i njegove žene i izašao na pustu ulicu, noseći preko ramena pune torbe, a u ruci pušku, smotani pokrivač i kišnu kabanicu.

Dvije milje dalje, kada se konj popeo na brežuljak, vidio je kako se pred njim, u istom smjeru kreću lagana kola. Konjima je upravljala žena umotana u crni vuneni šal. Nije okrenula glavu sve dok nije jahao usporedo s njom.

— Kamo ideš, Marijo? — upitao je.

— Tamo kamo i ti — rekla je smiješeći se.

— Ali, tvoj dom je Dvostruko H.

— Samo ako je i tvoj.

Langella je dugo jahao i razmišljao.

— Čuj — rekao je naposljetku — ja nisam najveći siromah na svijetu. Pristaješ li da mi jeftino prodaš pola ranča?

Potvrdila je glavom. Langella je prešao k njoj, uzeo uzde i okrenuo kola. Kobila je pošla za njima.

K R A J

za 7 dana

Dan J. Stevens
NOĆ OBRAČUNA

